

Eesti Konjunkturiinstituut
Estonian Institute of Economic Research

Eesti alkoholiturg, alkoholi tarbimine ja alkoholipoliitika 2022. aastal

Tallinn
Mai 2023

Projektgrupi koosseis: Kiira Martens, Elmar Orro, Lia Lepane, Ülo Mattheus, Ingrid Niklus,
Mati Reiman, Bruno Pulver

Eesti Konjunktuuriinstituut

Rävala 6, 19080 Tallinn

tel 668 1242

E-post: eki@ki.ee

<http://www.ki.ee>

Copyright © Eesti Konjunktuuriinstituut

SISUKORD

SISSEJUHATUS	4
1. TOOTMINE JA KAUBANDUS	5
1.1. Tootmine	5
1.2. Väliskaubandus	6
1.3. Müük siseturul	11
1.4. Jaehinnad	11
1.5. Alkoholiaktsiis	14
2. TARBIMINE	16
2.1. Alkoholi tarbimine	16
2.2. Illegaalse alkoholi tarbimine	17
2.3. Turistide alkoholi kaasaostud ja tarbimine Eestis	21
3. ELANIKE HINNANGUD ALKOHOLITARBIMISELE JA ALKOHOLIPOLIITIKALE	24
3.1. Alkoholi kättesaadavus	24
3.1.1. Kehtivate alkoholimüügilubade arv	24
3.1.2. Alkoholi hinnanguline kättesaadavus – lähima müügikohani minekuks kuluv aeg	28
3.2. Elanike hinnangud alkoholi ostmisele ja ostukohtadele	30
3.2.1. Hinnangud alkoholsete jookide ostmisele Eestis ja välismaalt	30
3.2.2. Hinnangud alkoholsete jookide ostmisele Lätist	31
3.3. Elanike hinnangud alkoholitarbimisele	41
3.3.1. Hinnangud isiklikule alkoholitarbimisele	41
3.3.2. Hinnangud alkoholitarbimisele Eestis ja seonduvad probleemid	59
3.4. Elanike hinnangud Eesti riigi alkoholipoliitikale ja suhtumine võimalikesse meetmetesse ...	66
3.4.1. Hinnangud Eesti riigi alkoholipoliitikale	66
3.4.2. Ootused alkoholitarbimise vähendamise meetmetele	68
3.4.3. Hinnangud alkoholsete jookide müügile tanklates, spordi- ja kultuurisündmustel	72
KOKKUVÕTE	75
Lisa 1. Küsitlustulemuste protsentjaotused	79
Lisa 2. Küsitlustulemuste protsentjaotused tausttunnuste lõikes	82
Lisa 3. Küsitletud kogumi iseloomustus	129

SISSEJUHATUS

Käesolev töö annab ülevaate Eesti alkoholisektori arengust 2022. aastal. Töös on analüüsitud muutusi alkoholsete jookide tootmises, alkoholsete jookide väliskaubandust, alkoholsete jookide jaemüüki siseturul, jaehindade muutusi, alkoholsete jookide tarbimistrende ning elanike hinnanguid riigi alkoholipoliitikale, alkoholi kättesaadavusele, ostmisele ja tarbimisele. Lisaks antakse ülevaade salaalkoholi turust ning turistide alkoholi tarbimisest ja kaasaostudest.

Uuringu käigus on kasutatud Eesti Statistikaameti tootmise ning väliskaubanduse andmeid, ettevõtete tootmise, siseturu- kui välisuru müügi andmeid, Eesti Konjunktuuriinstituudi kaupluste hinnavaatluse tulemusi, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi majandustegevuse registri andmeid kehtivate alkoholimüügilubade kohta. Turistide tarbimise hindamiseks on kasutatud Statistikaameti ja Eesti Panga turismistatistikat, alkoholi tootjate, maaletoojate ja jaemüüjate andmeid ning laevandus-ettevõtetelt saadud informatsiooni. Salaalkoholi turu ning elanikkonna alkoholi tarbimisharjumuste ja hinnangute analüüsimiseks koostas Eesti Konjunktuuriinstituut ankeedi ja viis 2023. aasta jaanuaris läbi täiskasvanud elanike küsitluse (internet; vt küsimustik lisas). Kokku vastas küsimustele 1026 elanikku vanuses 18–74 aastat. Representatiivsuse tagamiseks elanikkonna mudeliga on küsitluse tulemused kaalutud regiooni, rahvuse, soo ja vanuse järgi. Elanike küsitlusuuring keskendus Eesti elanike alkoholi tarbimis- ja ostuharjumustele, hinnangutele tarbimise, alkoholipoliitika, alkoholiga seotud probleemide, tarbimis- ja müügi piirangute kohta ning käsitles ootusi alkoholipoliitika meetmetele. 2022. aasta alkoholituru analüüs näitas, et vähenesid mõnede jookide (õlu, puuvilja- ja marjaveinid) tootmismahud, kuid müük siseturul kasvas.

Eesti elanike alkoholitarbimine 2022. aastal mõnevõrra kasvas ja iga täiskasvanud elaniku kohta tarbiti alkoholi absoluutalkoholina 11,2 liitrit (2021. aastal 11,1 liitrit). Seega suurenes alkoholitarbimine 1,2%.

1. TOOTMINE JA KAUBANDUS

1.1. Tootmine

2022. aastal suurenes nii kangete kui ka lahjade alkoholsete jookide tootmine, vastavalt 11,4% ja 10,3% aastatagusega võrreldes. Seevastu õlle ning puuvilja- ja marjaveinide tootmine vähenes võrdselt 12% 2021. aastaga võrreldes. Toodud andmed tuginevad nii Statistikaameti kui ka EKI-le esitatud tootjate andmetele.

Tabel 1.1. Alkoholsete jookide tootmine Eestis 2020–2022 (mln liitrites)

	2020	2021	2022	Muutus +/-	
				2022/2021, mln l	2022/2021, %
Kanged alkoholised joogid	11,27	12,68	14,13	1,45	11,4
viin	7,38	8,37	9,32	0,95	11,4
liköör	1,82	2,16	2,40	0,24	11,1
teised joogid	2,07	2,15	2,41	0,26	12,1
Õlu	129,07	136,63	120,0	-16,63	-12,2
Lahjad alkoholised joogid	30,39	33,31	36,73	3,42	10,3
Etüülalkohol kangusega üle 80%	1,16	-	-	-	-
Puuvilja- ja marjaveinid	0,33	6,82	6,00	-0,82	-12,0

Allikad: SA, EKI arvutused

2022. aastal toodeti Eestis 14,1 mln liitrit **kangeid alkoholiseid jooke**, mida oli 11,4% rohkem kui 2021. aastal. Suurima osa (66%) kogu kange alkoholi toodangust moodustas viin ning selle tootmine kasvas aastaga 11,4%, likööri tootmine suurenes 11,1%, moodustades 17% kange alkoholi tootmisest. Teiste kangete jookide osatähtsus tootmises oli oluliselt väiksem. Džinni toodangu maht suurenes 2021. aastaga võrreldes 16,6% ning kattis 6% kangete jookide tootmisest. Viski ja rummi osakaalud olid võrdsed, moodustades 2% kangete jookide tootmisest, sealjuures suurenesid viski kogused 2,3%, kuid rummi kogused kahanesid aastaga 11,5%. Kõige kiiremini kasvas brändi (konjaki) tootmine (+19,7%), kuid selle osakaal tootmises oli vaid 1%. Aastaga suurenes ka muude kangete jookide toodangu maht (+8,7%). Siia gruppi kuuluvad Pipraviin ning tuntud kaubamärkide madalama kangusega piiritusjoogid. Tootjate poolt EKI-le esitatud andmete järgi suurenes analüüsitava aastal kange alkoholi siseturumüük 11,5%. Samal ajal nende jookide müük välisurule veidi vähenes (-3%). Suurimateks kangete alkoholsete jookide tootjateks Eestis on jätkuvalt AS Liviko ja AS Anora Estonia (endine AS Altia Eesti).

Statistikaameti andmetel toodeti 2022. aastal **õlut** Eestis 120,0 miljonit liitrit (2021. a 136,6 mln liitrit), mida oli 16,6 mln liitrit, ehk 12,2% vähem kui aasta tagasi. Õlle tootmisstruktuur ei ole oluliselt muutunud. Nagu ka eelmistel aastatel, moodustas suurema osa toodangust (2022. a 97%, 2021. a 95%) lahja õlu (alkoholi sisaldus alla 6%), kange õlle (alkoholi sisaldus üle 6%) osakaal oli 2022. a 3% ja 2021. a 5%.

Tootjate andmetel müüdi Eestis toodetud õllest 64% kohalikule turule ning müüginahud püsisid enam-vähem aastatagusel tasemel. Samas väliturule müüdnud kogused vähenesid 2021. aastaga võrreldes ligi kolmandiku võrra. Eesti juhtivateks õlletootjateks on AS Saku Õlletehas ja AS A. Le Coq.

Statistikaameti ja tootjate andmetel valmistati 2022. aastal **lahjasid alkohoolseid jooke** kokku 42,7 mln liitrit, mida oli 6,5% rohkem kui eelmisel aastal. Antud tootegrupis moodustasid valdava osa (92%) kääritatud joogid, mille tootmine suurenes 9,5% (siia gruppi kuuluvad siidrid ja veini baasil kääritatud longdringid). Lahjade piirituse segujookide tootmine kasvas 2021. aastaga võrreldes 28,3%. Lahjade jookide alla kuuluvad veel puuvilja- ja marjalauaveinid, nende tootmine ulatus 2022. aastal 6,0 mln liitrini, mida oli 12% vähem kui eelneval aastal.

Tabel 1.2. Lahjade alkohoolsete jookide toodang 2020–2022 (mln liitrit)

	2020	2021	2022	2022/2021, +/-%
Kokku lahjad alkohoolsed joogid ja puuviljamarjaveinid	30,72	40,12	42,73	6,5
Lahjad kääritatud joogid (siider ja longdringid)	29,60	31,92	34,96	9,5
Lahjad piirituse segujookid	0,79	1,38	1,77	28,3
Puuvilja- ja marjaveinid (SA)	0,33	6,82	6,00	-12,0

Allikad: SA, EKI

1.2. Väliskaubandus

Alkohoolsete jookide **eksport rahalises väärtuses** ulatus 2022. aastal 133,0 mln euroni, seda oli 13,1% rohkem kui aasta tagasi (2021. a 117,7 mln eurot). Kangete alkohoolsete jookide ekspordikäive oli 43 mln eurot ning see suurenes 2021. aastaga võrreldes 11,7%, kattes 32% alkohoolsete jookide kogu rahalisest ekspordist. Õlle ekspordikäive oli aastatagusele ligilähedane (2022. a 32,8 mln eurot, 2021. a 33,1 mln eurot) ja moodustas 25% alkohoolsete jookide ekspordikäibest. Lahjasid alkohoolseid jooke veeti välja 31,9 mln euro eest, mida oli peaaegu kolmandiku võrra, ehk 31,6% rohkem kui 2021. aastal. Analüüsitaval perioodil (2021. aastaga võrreldes) suurenes viinamarjaveinide ekspordikäive 15% võrra ja ulatus 24,4 mln euroni (18% alkohoolsete jookide kogukäibest). Väheses mahus müüdi väliturule etüülalkoholi kangusega üle 80% ja vermutit, vastavalt 430 tuh euro ja 390 tuh euro eest.

Tabel 1.3. Alkohoolsete jookide põhieksport ja -import rahalises väärtuses ning ekspordi- ja impordihinnad 2020–2022

	Hind, €/l			Käive, mln €			
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	Käive 2022/21, +/- %
EKSPORT							
Kanged alkohoolsed joogid kangusega kuni 80%**	10.78	11.27	10.45	32,38	38,55	43,08	11,7
Õlu	0.49	0.48	0.55	31,27	33,14	32,80	-1,0
Lahjad alkohoolsed joogid	0.75	0.75	0.90	20,88	24,26	31,93	31,6
Etüülalkohol kangusega >80%	6.92	1.54	2.42	34,09	0,27	0,43	59,3
Viinamarjavein	4.48	4.27	4.79	16,84	21,25	24,43	14,9
Vermut	3.86	4.05	4.73	0,27	0,20	0,39	95,0
EKSPORT KOKKU	x	x	x	135,73	117,67	133,06	13,1
IMPORT							
Kanged alkohoolsed joogid kangusega kuni 80%*	8.81	8.43	10.31	53,42	63,91	74,15	16,0
Õlu	0.75	0.76	0.79	18,76	20,28	25,27	+24,6
Lahjad alkohoolsed joogid	0.82	0.95	0.95	14,90	15,80	21,02	33,1
Etüülalkohol kangusega >80%	2.28	0.83	1.21	31,87	4,12	6,69	62,5
Viinamarjavein	3.28	3.43	3.81	65,46	76,09	89,41	17,5
Vermut	1.99	2.02	2.13	1,12	1,27	1,58	24,6
IMPORT KOKKU	x	x	x	153,66	181,47	218,12	20,2

* 100%-lises alkoholis

Allikas: Statistikaamet, EKI arvutused

Kangete alkohoolsete jookide koguseline eksport ulatus 2022. aastal 4,12 mln liitriini (100%-lise alkoholina), seda oli 20,5% rohkem kui aasta tagasi. Välisurule müügimahtudes oli esikohal viin, mis moodustas 55% kangete jookide ekspordist, sealjuures olid kogused 61% suuremad kui 2021. aastal. Teisel kohal olid liköörid, mis hõlmasid 13% antud gruppi ekspordist, samas kogused olid 6,7% väiksemad eelmise aastaga võrreldes. Muud kanged alkohoolsed joogid (arrak, tequila jne) moodustasid 11% välisurule müüdnud kangete jookide kogustest ja olid 28% väiksemad kui aasta tagasi. Viski välja müüdnud mahud vähenesid aastaga ligi 3% ning hõlmasid 9% kangete jookide ekspordist. Džinni eksporditud mahud suurenesid neljandiku võrra, moodustades 6% antud tootegrupi ekspordist. Rummi ja konjaki väljaveetud kogused suurenesid vastavalt 6% ja 10%, moodustades 4% ja 3% antud tootegrupi välisurumüügist.

Tabel 1.4. Alkohoolsete jookide koguseline põhieksport ja -import 2020–2022 (tuh liitrit)

	2020	2021	2022	2022/2021, +/- %
EKSPORT				
Kanged alkohoolsed joogid kangusega <80%*	3 340	3 421	4 124	20,5
sh Eesti tootjate kanged alkohoolsed joogid	2 134	2 103	2 394	13,8
Õlu	64 369	69 215	59 735	-13,7
Lahjad alkohoolsed joogid	27 827	32 541	35 377	8,7
Etüülalkohol kangusega üle 80%	4 929	178	177	-0,3
Viinamarjavein	3 762	4 974	5 097	2,5
Vermut	70	48	82	68,7
IMPORT				
Kanged alkohoolsed joogid kangusega <80%*	6 310	7 579	7 189	-5,1
Õlu	24 880	26 817	32 016	19,4
Lahjad alkohoolsed joogid	18 167	16 620	22 085	32,9
Etüülalkohol kangusega üle 80%	13 999	4 983	5 549	11,3
Viinamarjavein	19 966	22 208	23 452	5,6
Vermut	564	627	741	18,2

* 100%-lises alkoholisisalduses

Allikas: Statistikaamet, EKI arvutused

Eestis toodetud kangete alkohoolsete jookide eksport suurenes aastaga 13,8% ning kattis 58% kangete alkohoolsete jookide kogulisest ekspordist (2021. aastal 61%). Nagu varemgi, müüdi kodumaistest kangetest alkohoolsetest jookidest välisurule kõige rohkem viina ja likööri, nende osakaalud olid 62% ja 78% vastava toote koguekspordist. Konjaki (brändi) välisurule müüdnud kogustest 10% toodeti Eestis ja 90% oli läbi Eesti toimunud transiitvedu. Kodumaise rummi eksport kasvas aastaga 3% ning moodustas 51% joogi koguekspordist ja ülejäänud oli transiitvedu. Džinni välisurule müüdnud kogusest 55% oli kohalik toodang ja ülejäänud reeksport. Viski eksport on sisuliselt läbi Eesti toimunud transiitvedu. **Õlut** müüdi välisurule 2022. aastal 59,7 mln liitrit, ehk 13,7% vähem kui 2021. aastal. Välisurule müüdi 50% Eestis toodetud õllekogusest. **Lahjade alkohoolsete jookide** koguseline eksport suurenes 8,7% võrra ning oli 35,4 mln liitrit (2021. a 32,5 mln liitrit). Nagu ka aasta tagasi, moodustasid Statistikaameti andmetel suurema osa (76%) välisurule müüdnud kogustest Eestis toodetud kääritatud joogid. **Viinamarjaveinide** mahuline eksport kasvas võrreldes 2021. aastaga 2,5% ning oli 5,1 mln liitrit (2021. a 5,0 mln l), mis näitab, et veinide reeksport ei ole oluliselt muutunud. **Vermuti** koguseline eksport suurenes aastaga 68,7%, kuid kogused olid marginaalsed. Lisaks eelnimetatud toodetele, eksporditi analüüsitava perioodil väikestes kogustes **etüülalkoholi** (177 tuh l). Nagu varemgi, on Eesti jaoks olulisimateks alkohoolsete jookide eksporditurudeks Läti ja Leedu. Läti viidi 46% eksporditud õllekogusest ning müüdnud mahud olid 10,2% suuremad kui aasta tagasi. Teisel positsioonil püsis Leedu, kuhu müüdnud kogused suurenesid aastaga 9,4%, hõlmates 18% kogu õlle välisurumüügist. Soome tõusis õlleeksporti sihtmaadest kolmandale kohale, sinna müüdnud kogused suurenesid 15% ja hõlmasid 10% õlle koguekspordist. Lahjasid kääritatud jooke müüdi kõige

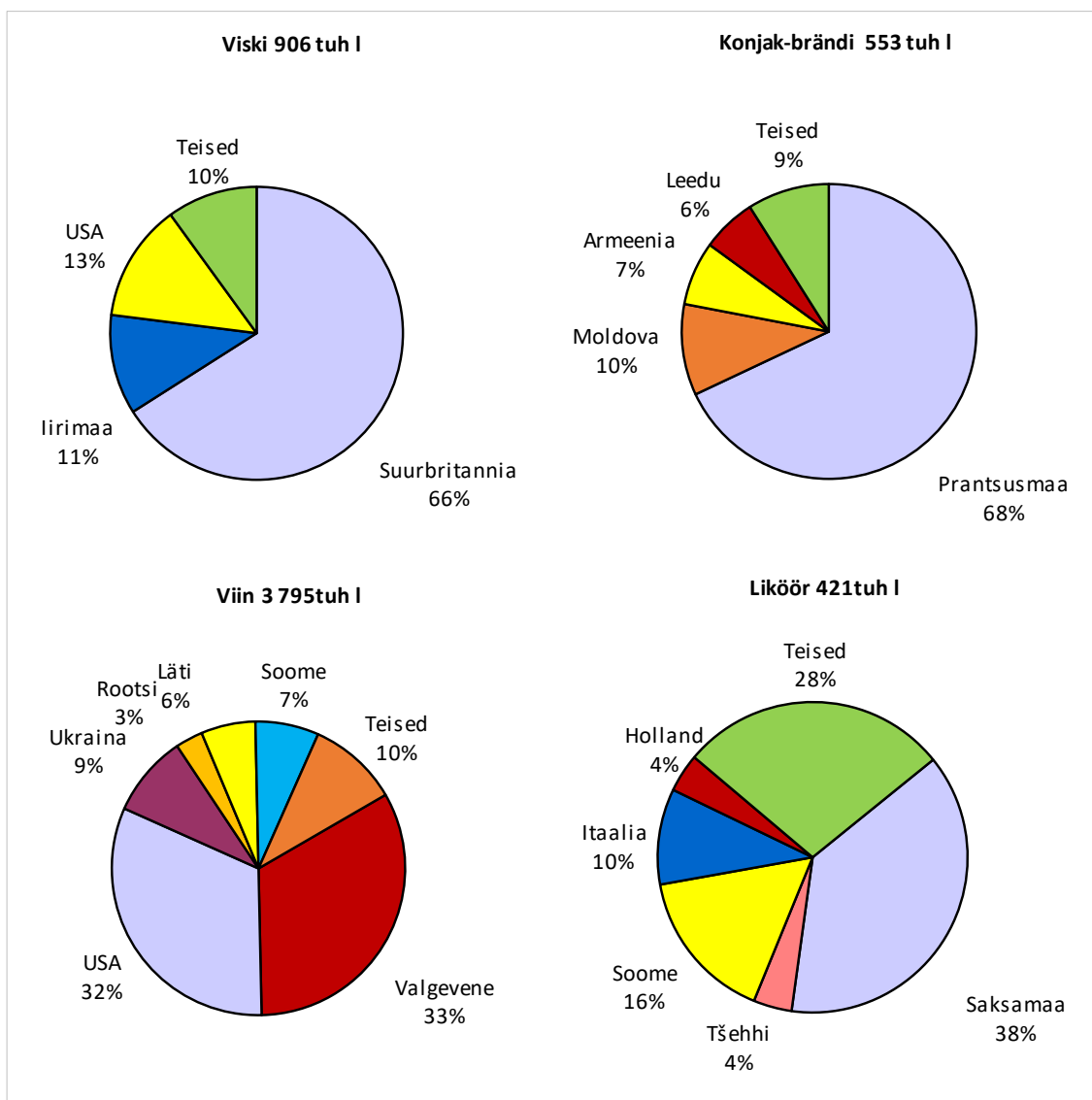
rohkem Lätti (29% toodete kogueksportist), sealjuures olid kogused 8,7% suuremad kui 2021. aastal. Leetu eksportitud lahjade jookide mahud vähenesid 19% võrra ja moodustasid 8% nende toodete kogueksportist. Soome müüdüd lahjade jookide kogused suurenesid peaaegu neljandiku võrra, moodustades 6% selle tootegrupi kogueksportist. Viinamarjaveinide eksport püsis 2022. aastal aastatagusel tasemel ja sellest läks suur osa Soomesse (37%) ja Venemaale (29%).

Statistikaameti ja EKI andmetel oli alkoholsete jookide **impordi käive** 2022. aastal 218,1 mln eurot, millest kõige suurema osa (41%) moodustas viinamarjaveinide import ja teisel kohal olid kanged alkoholised joogid (osakaal 34% alkoholsete jookide impordikäibest). Kuna läbi Eesti jätkus konjaki ja viski transiitvedu, siis nende jookide impordikäive suurenes vastavalt 17 mln euroni (kasv 29%) ja 16,3 mln euroni (kasv 1,8%). Õlut osteti sisse 25,3 mln euro eest, seda oli 25% rohkem kui aasta tagasi. Lahjasid alkoholiseid jooke imporditi 21 mln euro eest ning kasv ulatus 33%-ni aastatagusega võrreldes. Etüülalkoholi, ehk piirituse impordikäive moodustas 3% alkoholsete jookide rahalisest impordist (2021. a 2%). **Kangete alkoholsete jookide koguline import** (100%-lises alkoholis) vähenes aastaga 5% (2022. a 7,19 mln liitrit, 2021. a 7,58 mln liitrit). Nagu varemgi, osteti sisse kõige rohkem viina, mis moodustas 53% kogu kangete alkoholsete jookide impordist. Päritoluriikidest oli viina impordis esikohal Valgevene – seal osteti viina 1,26 mln liitrit (100%-lise alkoholina), kuid seda oli 43% vähem kui aasta tagasi. Peaaegu sama palju, ehk 1,22 mln liitrit imporditi viina USA-st, kuid need mahud olid jälle oluliselt suuremad kui aasta tagasi (+71,1%). Põhiliselt kasutatakse USA viina toorainena. Viski sisseveetud kogused suurenesid 11,1% 2021. aastaga võrreldes ning ulatusid 0,91 mln liitrini. Konjaki (brändi) kogused suurenesid 19% ning hõlmasid kangete jookide impordist 8%. Likööri imporditud kogused suurenesid 10,5% eelmise aastaga võrreldes ning katsid 6% kangete jookide koguimpordist. Džinni ja rummi sisseostetud kogused olid ligilähedased ja moodustasid võrdselt 5% kangetest jookide impordist, sealjuures mõlema joogi kogused kasvasid eelneva aastaga võrreldes. Muude kangete jookide (arrak, tequilla, jn) imporditud kogused moodustasid 11% antud tootegrupi impordist ning olid 13,6% väiksemad kui aasta tagasi.

2022. aastal ulatus **õlle impordikäive** 25,3 mln euroni, mis oli neljandiku võrra suurem kui 2021. aastal. Õlle impordikäivet on mõjutanud nii 4% kasvanud hinnad kui ka 19,4% võrra suuremad sisseostetud kogused. 2022. aastal osteti õlut enim sisse Leedust (21% õlle koguimpordist) ning kogused suurenesid aastaga 25%. Läti tõusis importijate seas teisele kohale, sealt sisseostetud kogused moodustasid 19% õlle mahulisest impordist ja olid 2,5 korda suuremad kui 2021.aastal.

Analüüsitaval aastal imporditi **lahjasid alkoholiseid jooke** Eestisse 22,1 mln liitrit, seda oli kolmandiku võrra rohkem kui aasta tagasi. Sama palju suurenes ka lahjade alkoholsete jookide import rahalises väärtuses 2021. aastaga võrreldes (2022. a 21 mln eurot, 2021. a 15,8 mln eurot). Antud analüüsis kuuluvad lahjade alkoholsete jookide hulka kääritatud joogid (siidrid, kääritatud segujoogid), segatud piiritusjoogid (*Eurostati* väliskaubandus andmetes kuuluvad need kangete jookide alla), lisaks ka puuvilja- ja marjaveinid. Kääritatud lahjasid jooke imporditi 7,0 mln liitrit, millele rahalises väärtuses kulus 7,3 mln eurot. Segatud lahjade jookide sisseostetud kogused suurenesid 35% ja moodustasid hinnanguliselt 15,1 mln liitrit. Kääritatud jookide päritoluriikidest oli esikohal Leedu, hõlmates nimetatud jookide impordist 20%, samas kui kogused vähenesid aastaga (-12%). Ka Soome toodang hõlmas 20% antud toodete sisseveetud kogustest, sealjuures olid need 44% suuremad kui aasta tagasi. Kolmandal kohal oli Läti, kust sisstoodud mahud moodustasid 18% kääritatud jookide impordist.

Joonis 1.1. Kangete alkoholsete jookide põhiimpordi struktuur riigiti 2022. aastal (% impordikogusest)

Allikas: Statistikaamet

Piiritust imporditi 2022. aastal Eestisse 5,5 mln liitrit 6,7 mln euro eest. Andmete järgi piirituse imporditud kogused kasvasid 11,3% ja impordi käive suurenes 62,5% eelmise aastaga võrreldes. Neljandik piirituse kogusest imporditi Soomest, kust toodud mahud aastaga kolmekordistusid.

2022. aastal sisseostetud **viinamarjaveinide** kogused olid 5,6% suuremad kui aasta tagasi. Analüüsitaval perioodil toodi Eestisse viinamarjaveine kokku 23,5 mln liitrit, sellest viidi reekspordina välja 5,1 mln liitrit. Viinamarjaveinide impordikäive suurenes 17,5% ning ulatus 89,4 mln euroni. Nagu varemgi 2022. aastal oli viinamarjaveinide impordis esikohale Itaalia, kust sisseostetud kogused veidi suurenesid (+3,7%) ning moodustasid neljandiku veinide koguimpordist. Hispaaniast tarnitud veinid hõlmasid 22% viinamarjaveinide sisseostust ning kogused olid peaaegu samad, mis aasta tagasi. Prantsusmaal toodetud veinide kogused vähenesid aastaga 2,3% ja katsid 11% veinide mahulisest impordist.

1.3. Müük siseturul

Kangeid alkohoolseid jooke müüdi Eestis 2022. aastal toote kanguses 16,2 mln liitrit, mida oli 13,9% rohkem 2021. aastaga võrreldes. Samal ajal müüdi viina 8,3 mln liitrit, ehk 8,8% rohkem kui aasta tagasi. Õlle müük Eestis suurenes aastaga 5,2% ja ulatus 2022. aastal 97,7 mln liitrini.

Tabel 1.5. Alkohoolsete jookide müük Eestis 2018–2022 (sh kõik turistide ostud, mln liitrit)

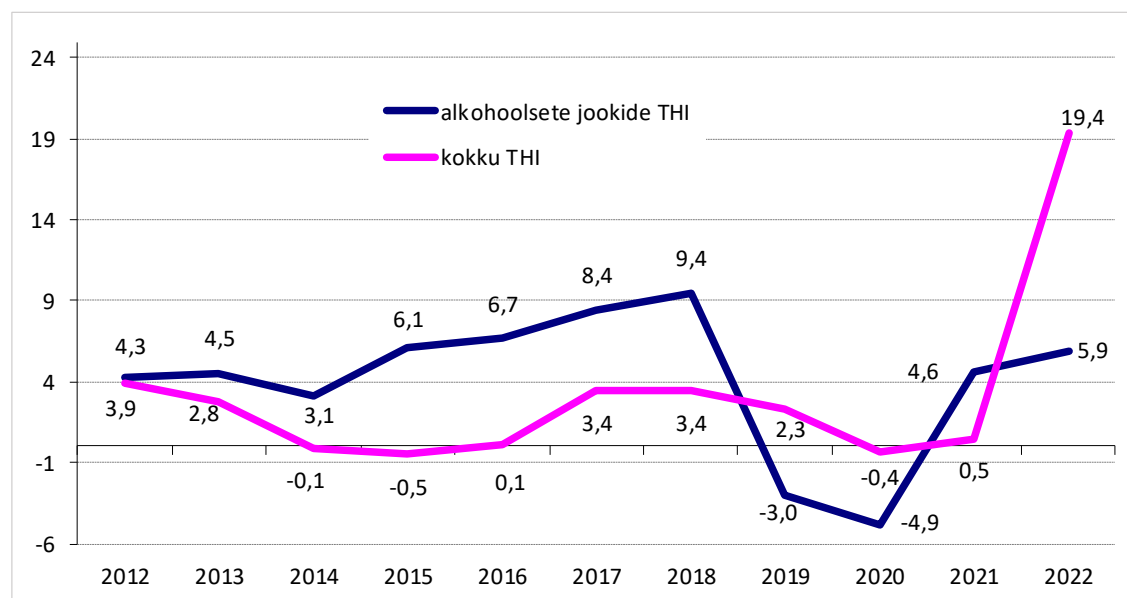
	2018	2019	2020	2021	2022	2022/2021, +/- %
Kanged alkohoolsed joogid	12,6	13,4	13,4	14,2	16,2	13,9
Õlu	78,2	86,9	88,0	92,8	97,7	5,2
Lahjad alkohoolsed joogid	18,0	21,4	15,90	16,0	17,5	9,4
Viinamarjaveinid ja vermut	17,2	17,5	16,7	17,8	19,0	6,8

2022. aastal kasvas lahjade alkohoolsete jookide kogumüük 9,4% ning oli 17,5 mln liitrit. Tootjate andmetel kasvas nii lahjade kääritatud jookide kui ka segujookide müük siseturule, seejuures segujooke müüdi jätkuvalt väikestes kogustes. Nagu eespool öeldud, kuuluvad lahjade jookide hulka veel ka puuvilja- ja marjaveinid ning ekspertide hinnangul nende populaarsus kasvab. Viinamarjaveini ja vermuti müük Eesti turule suurenes 6,8%.

1.4. Jaehinnad

Kaupade ja teenuste hindade tõus oli Eesti tarbijate jaoks 2022. aastal väga kiire (+19,4), samas alkohoolsed joogid kallinesid oluliselt vähem (+5,9%).

Joonis 1.2. Tarbijahinnaindeks (% võrreldes aastatagusega)

Allikas: Statistikaamet

2022. aastal tõusid õlle ja marjaveinide jaehinnad, teiste alkoholsete jookide hinnad ei ole aastaga märkimisväärselt muutunud.

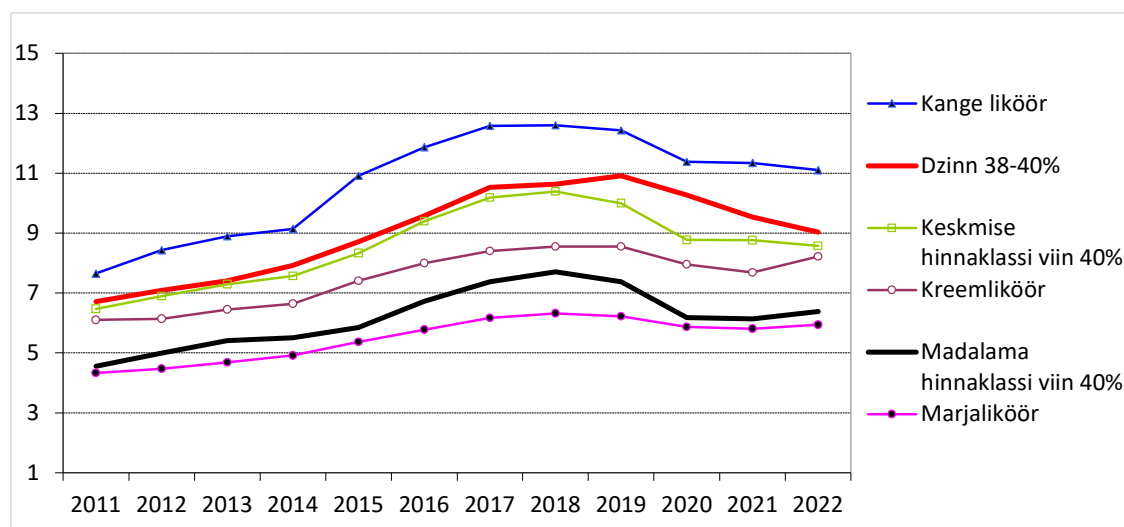
Kangetest alkoholsetest jookidest jäi viina hind 2021. aasta tasemele, sealjuures madalama hinnaklassi viinad kallinesid ja keskmise hinnaklassi viinad odavnesid. Ka likööride hinnad ei ole tervikuna muutunud, kuid kreemliköörid kallinesid 6,9%, teiste likööride hinnad muutusid paari protsendi ulatuses. Džinnid odavnesid 5,2%.

Tabel 1.6. Eestis toodetud kangete alkoholsete jookide keskmised jaehinnad kauplustes (0,5-liitrise klaaspudeli hind eurodes koos käibemaksuga)

	2018	2019	2020	2021	2022	Muutus 2022/2021, %
Viinad (maitsestatamata)	9.11	8.76	7.69	7.69	7.70	0,1
Madalama hinnaklassi viinad	7.71	7.37	6.18	6.14	6.38	3,9
Keskmise hinnaklassi viinad	10.39	10.00	8.77	8.76	8.57	-2,2
Liköörid	9.23	9.13	8.53	8.56	8.63	0,8
Marjaliköörid 21%	6.32	6.22	5.87	5.81	5,94	2,2
Kanged liköörid 40–45%	12.60	12.43	11.38	11.34	11.10	-2,1
Kreemliköörid 16–17%	8.55	8.55	7.96	7.69	8.22	6,9
Džinnid	10.63	10.91	10.27	9.53	9.03	-5,2

Allikas: EKI

Joonis 1.3. Eestis toodetud kangete alkoholsete jookide keskmised jaehinnad kauplustes (0,5-liitrise klaaspudeli hind eurodes koos käibemaksuga)

Allikas EKI

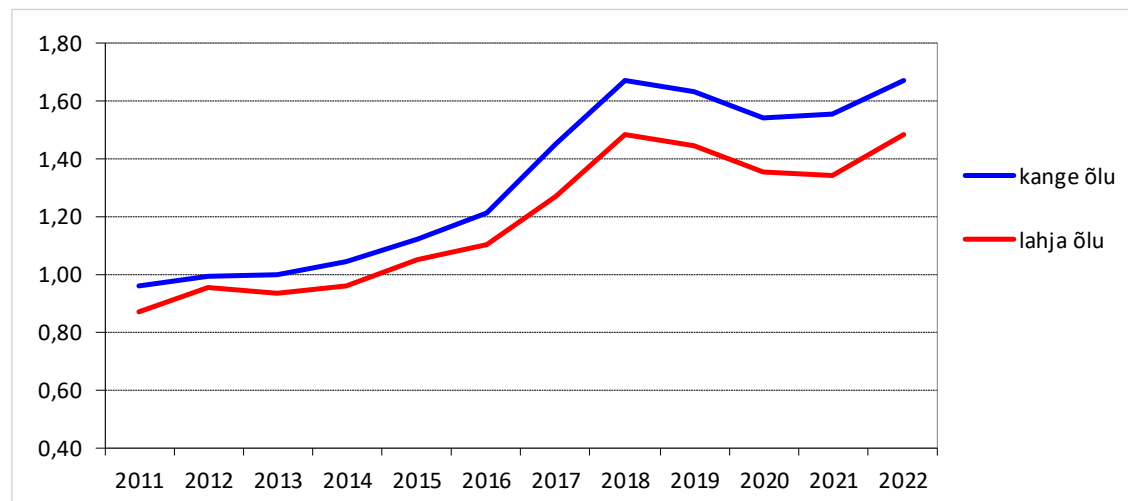
2021. aastaga võrreldes tõusis kõige rohkem õlle keskmine hind (+8,3%), sealjuures kallines lahja õlu 10,4%, kuid kange õlle hind tõusis vähem (+7,7%).

Tabel 1.7. Eesti õlle keskmised jaehinnad kauplustes (0.5-liitrise klaaspudeli hind eurodes koos pandipakendi maksumuse ja käibemaksuga)

	2018	2019	2020	2021	2022	Muutus 2021/2020, %
Keskmine	1.57	1.53	1.43	1.44	1.56	8,3
Lahja õlu <6%	1.48	1.44	1.35	1.34	1.48	10,4
Kange õlu >6%	1.67	1.63	1.54	1.55	1.67	7,7

Allikas: EKI

Joonis 1.4. Eesti õlle keskmised jaehinnad kauplustes (0.5-liitrise klaaspudeli hind eurodes koos pandipakendi maksumuse ja käibemaksuga)

Allikas: EKI

Eestis toodetud **siidrite** hinnad langesid 2,7%, kuid **marja- ja õunaveinide** hinnad tõusid 7,5% 2021. aastaga võrreldes.

Tabel 1.8. Eestis toodetud siidri ning marja- ja õunaveinide keskmised jaehinnad kauplustes (eurodes koos käibemaksuga)

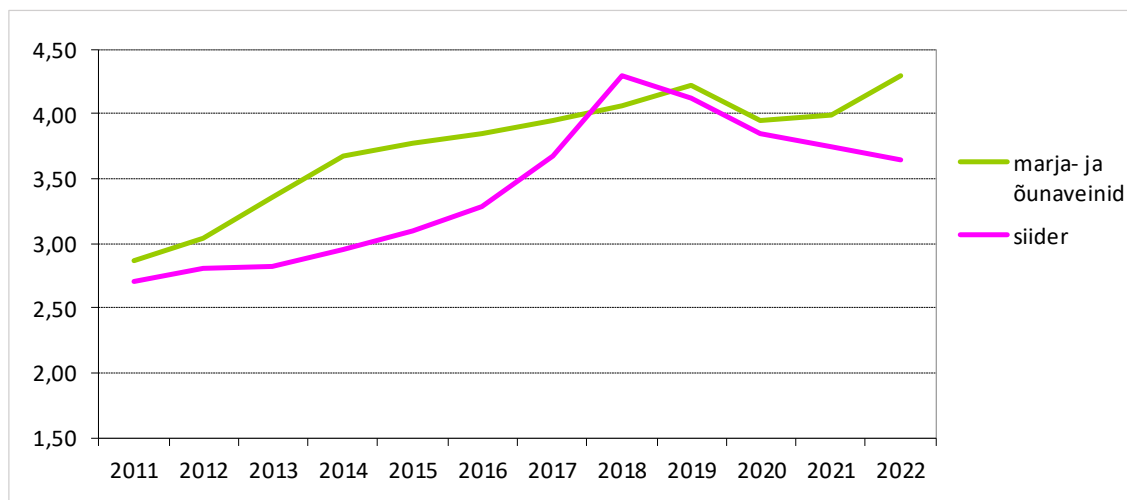
	2018	2019	2020	2021	2022	Muutus 2022/2021,%
Siider*	4.29	4.12	3.85	3.75	3.65	-2,7
Marja- ja õunaveinid**	4.06	4.23	3.95	3.99	4.29	7,5

* 1,5-liitrise plastpudeli hind eurodes koos pandipakendi maksumuse ja käibemaksuga

** 0,5-liitrise klaaspudeli hind eurodes koos käibemaksuga

Allikas: EKI

Joonis 1.5. Eestis toodetud siidri ning marja- ja õunaveinide keskmised jaehinnad kauplustes (eurodes koos käibemaksuga)

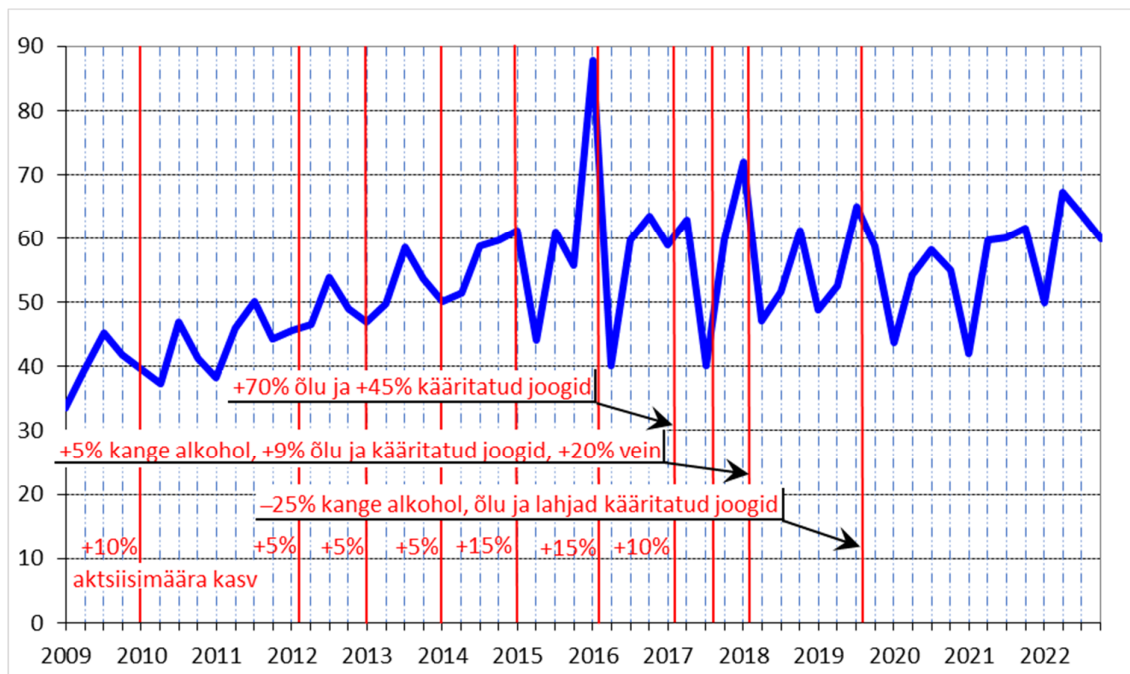

Allikas: EKI

1.5. Alkoholiaktsiis

Alkoholiaktsiisi laekus Eestis 2022. aastal 241 mln eurot, mida oli 18 mln eurot (8,1%) rohkem kui 2021. aastal. 2023. aastaks on eelarvesse planeeritud 260 mln eurot alkoholiaktsiisi. Eesti alkoholi aktsiisimäärad kuuluvad Euroopa Liidus kõrgemate hulka (tabel 1.9).

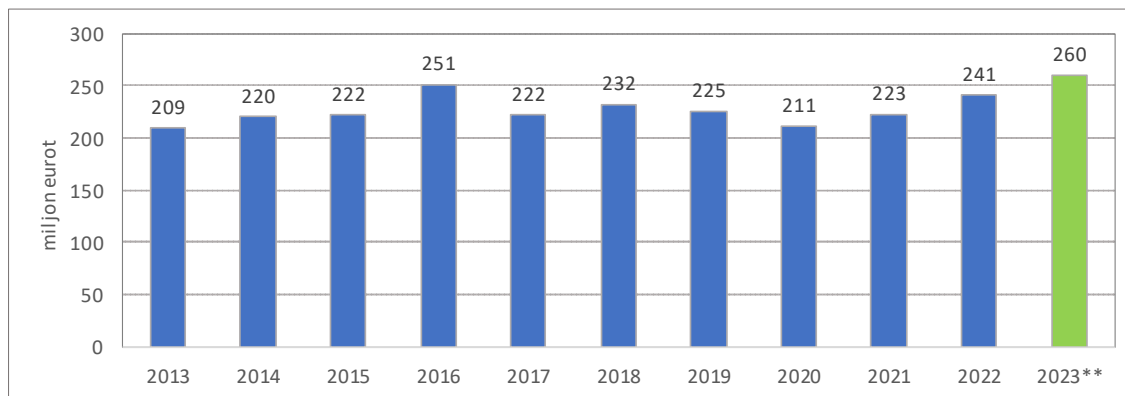
Joonis 1.6. Alkoholiaktsiisi laekumine Eestis (mln €, kvartalis)*

*2017. aastast alates on riigieelarve tekkepõhine

Allikas: Rahandusministeerium

Joonis 1.7. Aktsiisimaksu laekumine (mln €)*

* 2017. aastast alates on riigieelarve tekkepõhine

** Eelarveaastasse planeeritud maksulaekumine

Tabel 1.9. Õlle ja kange alkoholi aktsiisimäärad Euroopa Liidus (seisuga 1. jaanuar 2023, eurot ühe liitri absoluutalkoholi kohta)

Õlle aktsiis		Kange alkoholi aktsiis	
Soome	38,05	Soome	50,35
Iirimaa	22,55	Rootsi	47,98
Rootsi	19,50	Iirimaa	42,57
Eesti	12,70	Belgia	29,93
Kreeka	12,50	Kreeka	24,50
Sloveenia	12,10	Leedu	23,10
Leedu	8,60	Taani	20,17
Läti	8,20	Eesti	18,81
Holland	7,91	Prantsusmaa	18,34
Prantsusmaa	7,82	Läti	17,24
Itaalia	7,35	Holland	16,86
Taani	6,55	Poola	15,00
Küpros	6,00	Portugal	14,01
Horvaatia	5,31	Malta	13,60
Poola	5,12	Ungari	13,32
Belgia	5,01	Sloveenia	13,20
Austria	5,00	Tšehhi	13,15
Malta	4,83	Saksamaa	13,03
Portugal	4,69	Austria	12,00
Ungari	4,24	Slovakkia	10,80
Slovakkia	3,59	Luksemburg	10,41
Tšehhi	3,26	Itaalia	10,36
Rumeenia	2,12	Hispaania	9,59
Luksemburg	1,98	Küpros	9,57
Saksamaa	1,97	Rumeenia	8,51
Bulgaaria	1,92	Horvaatia	7,96
Hispaania	1,70	Bulgaaria	5,62
EL keskmine	8,17	EL keskmine	18,15

2. TARBIMINE

2.1. Alkoholi tarbimine

2022. aastal suurenes Eesti täiskasvanud elanike alkoholitarbimine 1,2% ning absoluutalkoholis ulatus tarbimine 11,2 liitrini täiskasvanud elaniku kohta.

Tabel 2.1.1. Alkoholsete jookide tarbimine Eestis absoluutalkoholis (100%-lises alkoholis)

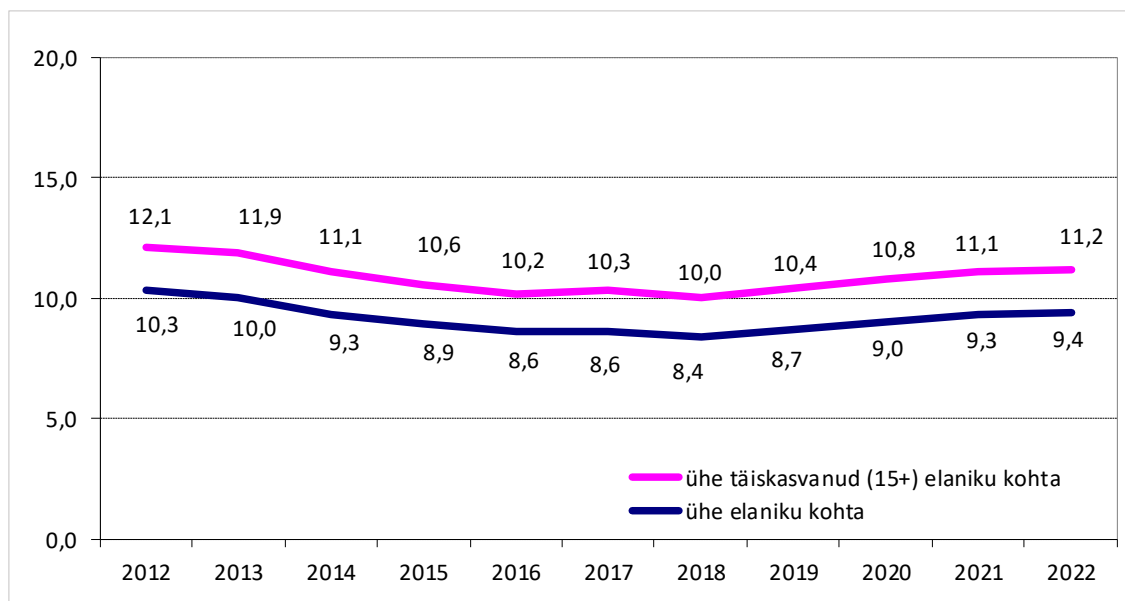
	2018	2019	2020	2021	2022	2022/2021, +/-%*
Kogumaht (mln liitrit)						
Siseriiklik müük	11,94	12,87	12,16	13,06	14,27	9,3
Välismaalt ostetud	3,73	3,17	1,92	0,96	1,18	23,0
Turistide kaasaostud	4,01	3,86	2,19	1,80	2,98	65,1
Turistide tarbimine Eestis	1,13	1,04	0,42	0,21	0,64	3 korda
Illegaalne müük	0,54	0,38	0,31	0,29	0,63	117,0
Kokku tarbimine	11,07	11,52	11,78	12,30	12,46	1,4
Ühe täiskasvanud (15+) elaniku kohta (liitrit)						
Siseriiklik müük	10,81	11,63	11,17	11,75	12,81	9,0
Välismaalt ostetud	3,38	2,86	1,73	0,86	1,06	23,3
Turistide kaasaostud	3,63	3,49	1,97	1,62	2,67	64,8
Turistide tarbimine Eestis	1,02	0,94	0,38	0,19	0,57	3 korda
Illegaalne müük	0,49	0,34	0,28	0,26	0,56	2 korda
Kokku tarbimine	10,03	10,40	10,83	11,06	11,19	1,2
kanged alkohoolsed joogid	3,61	3,76	4,35	4,48	4,67	4,2
<i>sh viin</i>	2,12	2,30	2,46	2,37	2,38	0,4
õlu	4,06	4,12	4,12	4,14	4,06	-1,9
viinamarjaveinid	1,81	1,90	1,92	1,95	1,96	0,5
lahjad alkohoolsed joogid	0,55	0,62	0,44	0,48	0,50	4,2
Ühe elaniku kohta (liitrit)						
Kokku tarbimine	8,39	8,65	9,02	9,25	9,36	1,2

Absoluutalkoholi arvestatult müüdi 2022. aastal Eestis **12,8** liitrit legaalset alkoholi ühe täiskasvanud (15+) elaniku kohta (tabel 2.1.1). Kui sellest kogustest maha arvutada turistide alkoholi kaasaostud ja nende poolt kohapeal tarbitud hinnangulised kogused, mis 2022. aastal olid absoluutalkoholis kokku 3,3 liitrit ühe täiskasvanud elaniku kohta, siis müüdi 2022. aastal Eestis legaalselt 9,5 liitrit absoluutalkoholi ühe täiskasvanud elaniku kohta. Lisades sellele juurde välismaalt ostetud kogused, mis EKI andmetel olid 2022. aastal suuremad kui aasta tagasi (2022. a 1,1 liitrit ja 2021. a 0,9 liitrit täiskasvanud elaniku kohta; kasv 22,8%) ja ka

illegaalse alkoholi tarbimise, mis hinnanguliselt oli 2022. aastal 0,6 liitrit ühe täiskasvanud elaniku kohta absoluutalkoholina, **tarbiti Eestis 2022. aastal 11,2 liitrit absoluutalkoholi ühe täiskasvanud elaniku kohta, ehk 9,4 liitrit ühe elaniku kohta.**

Kuna välisturistide arv suurenes oluliselt, siis nende poolt kaasaostetud ja kohapeal tarbitud alkoholi kogused kasvasid kiiresti, kaasaostud suurenesid 65% ja Eestis tarbitud kogused kolmekordistusid, moodustades 35% Eesti legaalse alkoholi müügi kogusest (2021. a 18%). Tarbimisnäitajasse on sisse arvestatud ka eestimaalaste välismaalt oma tarbeks või müügiks sisseveetud alkoholsete jookide kogused, mis aastaga suurenesid peaaegu neljandiku võrra ning hinnanguliselt moodustasid kümnendiku täiskasvanute tarbimisest absoluutalkoholina.

Joonis 2.1.1. Alkoholsete jookide tarbimine Eestis (100%-lises alkoholis)

Allikas: EKI

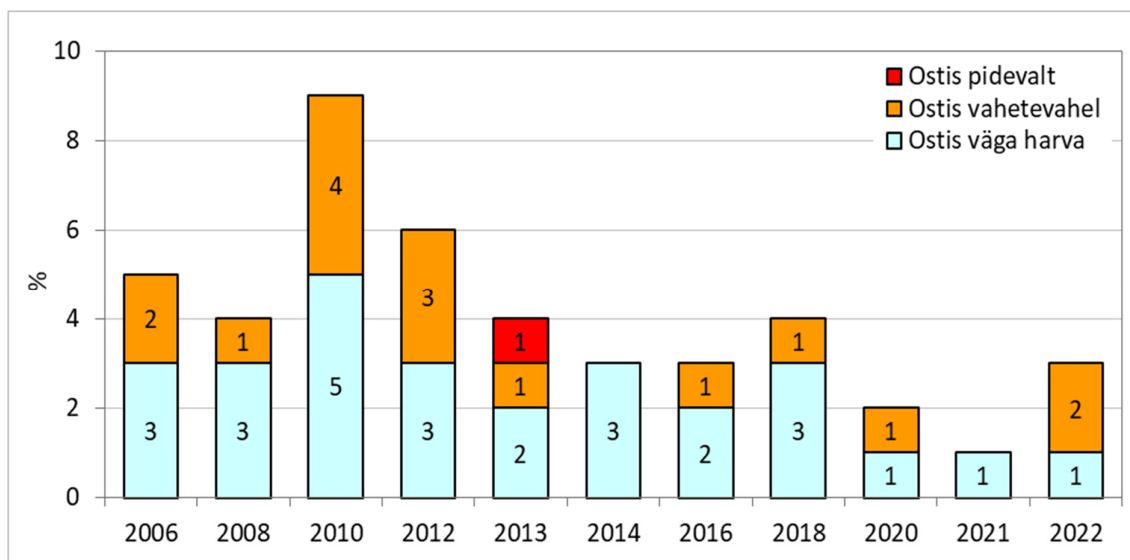
2.2. Illegaalse alkoholi tarbimine

Pikaajalised trendid näitavad, et salaalkoholi tarbimise aktiivsus on sageli seotud sellega, milline on majanduslik olukord ja kuidas inimesed igapäevaeluga toime tulevad. Kui majanduses on head ajad ja elanike ostujõud kasvab, siis salaturg kahaneb. Kui ühiskonnas on probleeme ja elanikel on toimetulekuga raskusi, siis illegaalne tarbimine kipub suurenema, kuna tekib motivatsioon soodsama hinnaga alternatiivide hankimiseks. Salaalkoholi turg ja tarbimine on Eestis viimastel aastatel olnud suhteliselt väike, mis on tulenenud korralikust palgakasvust ja kuni 2021. aastani eksisteerinud madalast hinnatõusust (ajavahemikul 2017 kuni 2021 suurenes tarbijahinnaindeks aastas keskmiselt 2,7%). Seevastu 2022. aastal muutus olukord majanduses kardinaalselt ning koroonajärgse nõudluse kasvu ja Venemaa-Ukraina sõja tulemusel hakkasid hinnad nii maailmaturul kui Eestis väga kiiresti kasvama (2022. aastal suurenes tarbijahinnaindeks Eestis võrreldes eelnenud aastaga 19,4%). Kuigi ka

palgakasv oli 2022. aastal jätkuvalt kõrge (+8,9%), siis elanike ostujõud vähenes kõrge inflatsiooni tulemusel kiiresti. See avaldas kohest mõju salaalkoholi tarbimisele, mis 2022. aasta kohta tehtud küsitluse järgi kasvas.

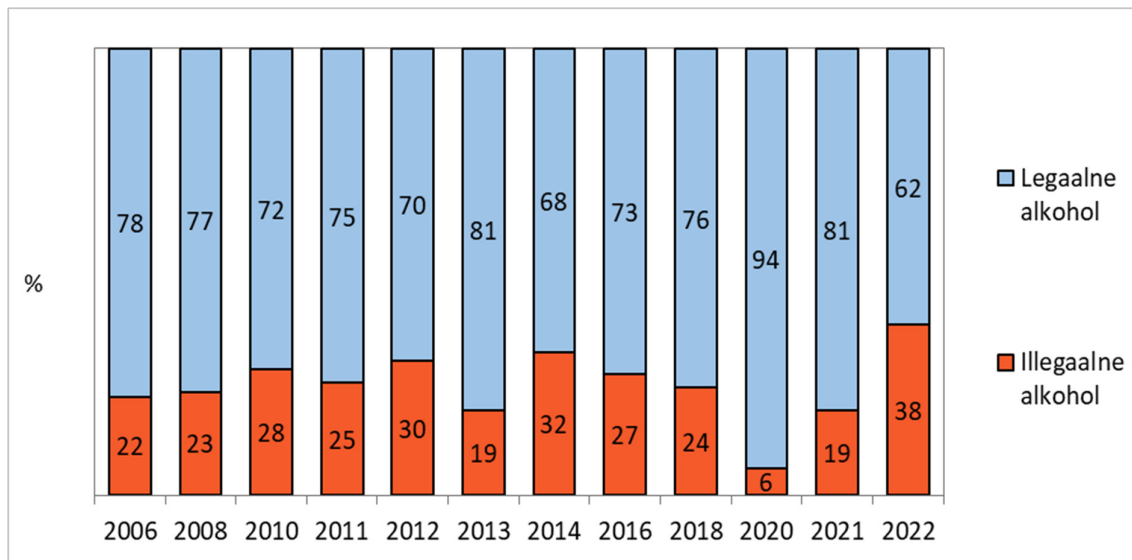
Illegaalse alkoholi tarbimise ja leviku väljaselgitamiseks viis Eesti Konjunktuuriinstituut 2023. aasta alguses Eesti elanike hulgas läbi küsitluse. Küsitluse tulemusel selgus, et 2022. aastal oli salaalkoholi ostnud 3% alkoholitarbijatest, mis oli rohkem kui kahel eelnenud aastal (2021. aastal ostis salaalkoholi 1% ja 2020. aastal 2% alkoholitarbijatest, vt joonis 2.2.1.). Sellega jäi illegaalse alkoholi ostjate osatähtsus samasse suurusjärku 2014. ja 2016. aastaga. Viimaste aastate madalaim oligi salaalkoholi ostjate osakaal aastatel 2019 kuni 2021, kui see moodustas 1–2% alkoholitarbijatest. Eelmise majanduskriisi aastatel (2009–2010) oli salaalkoholi ostjaid kuni 9% ning 2000-te aastate alguses lähenes illegaalse alkoholi ostjate osakaal koguni viiendikuni kõigist alkoholitarbijatest (näiteks oli see 2000. aastal 18%). Küsitluses tuli välja seegi, et sagedamini ostsid salaalkoholi Lõuna-Eesti elanikud, 18–29-aastased tarbijad ning madalama haridustasemega ja sissetulekuga inimesed.

Joonis 2.2.1. Illegaalse alkoholi ostmine (% alkoholi tarbijatest)

Reeglina ei tarbi salaalkoholi ostjad ainult illegaalset alkoholi, vaid rohkem või vähem ka legaalset alkoholi. Viimase küsitluse järgi moodustas 2022. aastal illegaalne alkohol kange alkoholi tarbimisest keskmiselt 38%. Kahjuks tuleb tõdeda, et salaalkoholi osatähtsus kange alkoholi tarbimises on viimasel kahel aastal kiiresti kasvanud ja see on saavutanud kõrgeima taseme kogu varasema perioodi võrdluses (vt. joonis 2.2.2.). Illegaalse alkoholi tarbimise suurenemisele vihjab seegi, et küsitluse järgi on kasvanud kogu kange alkoholi tarbimine elanikkonna hulgas, mis omakorda viib ka salaalkoholi tarbimismahud varasemast oluliselt suuremaks.

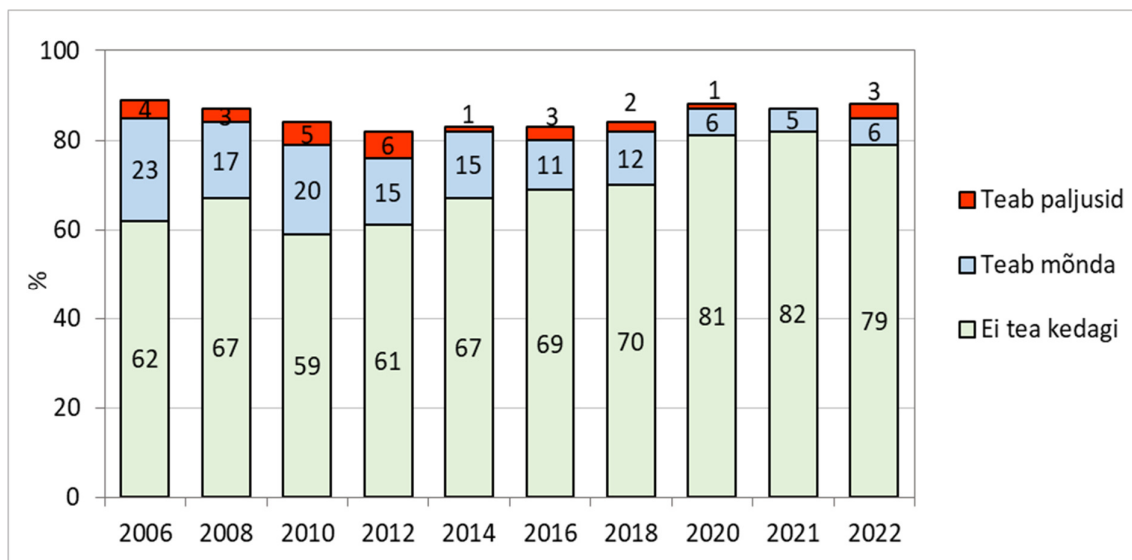
Joonis 2.2.2. Illegaalse kange alkoholi tarbimise osakaal kangete alkoholsete jookide kogutarbimises (illegaalse alkoholi tarbijate hinnangute keskmine)

Salaalkoholi suhteliselt madalat osatähtsust tarbimisest 2020. ja 2021. aastal võib selgitada asjaoluga, et ühiskond oli neil aegadel pandeemia tõttu suhteliselt lukus, mistõttu muutus keerulisemaks illegaalse alkoholi turule toomine ja sellega koos potentsiaalsete ostjate võimalused surrogaatide hankimiseks. Samal ajal oli neil aastatel ka kulutuste tegemine piiratud, mis suurendas inimeste ostuvõime potentsiaali ja seega ei olnud vajadust odavamaid alternatiive salaturult hankida.

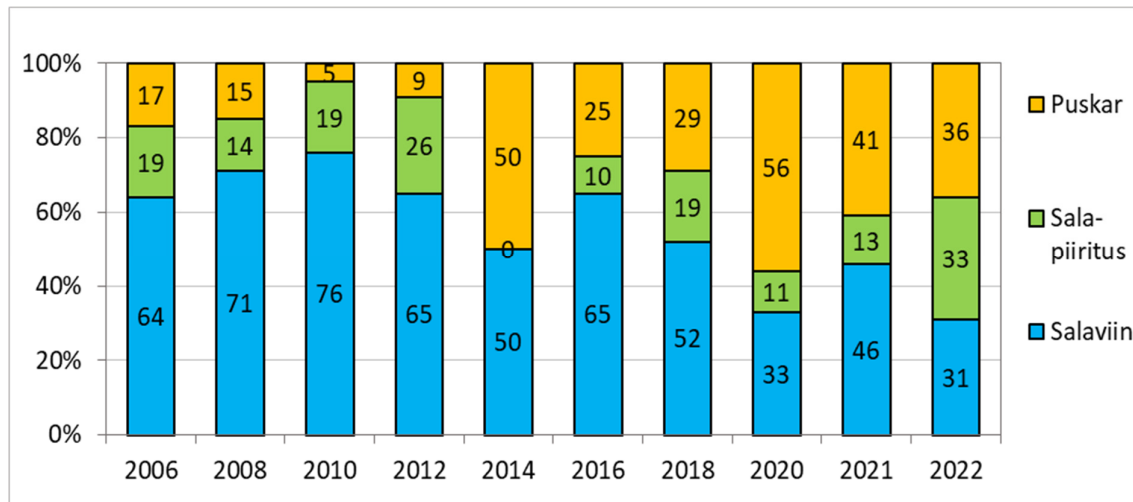
Kaudselt viitab aktiivsemale illegaalse alkoholi kaubandusele ka elanike sagedasem kokkupuutumine illegaalse alkoholi ostjatega. Nii teadis 2022. aasta kohta tehtud küsitluse järgi salaalkoholi ostvaid inimesi 9% vastanustest, samas kui 2021. ja 2020. aastal oli selliseid inimesi vastavalt 5% ja 7% (vt joonis 2.2.3.). Seejuures oli korraga paljusid salaalkoholi ostjaid teadvaid vastanuid 3%, mis on üle mitme aasta kõrgeim näitaja (viimati oli see näitaja suurem 2017. aastal, kui see oli 5%).

Joonis 2.2.3. Illegaalse alkoholi ostjate teadmine (% vastanustest)

Joogigruppidest osteti 2022. aastal kõige enam puskarit, mis moodustas 36% illegaalse alkoholi ostudest. Samas kasvas kõige enam salapiirituse osatähtsus, mille osakaal moodustas 33% illegaalsete jookide ostudest. Nii suur pole salapiirituse osatähtsus mitte kunagi varem olnud ja näiteks viimastel aastatel on see jäänud 10% suurusjärku (vt joonis 2.2.4). Salaviina osakaal langes illegaalse alkoholi ostudest 2022. aastal kõige enam (46%-lt 2021. aastal 31%-ni 2022. aastal) ja selle osatähtsus oli salapiiritusega ligikaudu samal tasemel. Varasemal perioodil on olnud aastaid, kus salaviin on moodustanud illegaalse alkoholi ostudest valdava osa (nt. 2015. aastal 81%; 2011. aastal 83%).

Joonis 2.2.4. Illegaalse alkoholi ostude jaotus jookide lõikes (% illegaalse alkoholi ostudest)

Illegaalse alkoholi turgu ei ole lihtne hinnata, sest erinevalt legaalsest kaubandusest ei kajastu illegaalse turu tegevused ametlikus statistikas ja põhiliseks info allikaks on vaid elanikelte küsitluse teel saadud vastused. Ka käesoleva uuringu aluseks on elanike hinnangud, mis väljendavad vastajate isiklike kogemusi salaalkoholi tarbimisel, aga ka ekspertarvamusi illegaalse alkoholi tarbimise ja leviku kohta üldisemalt. Samas jäävad nii saadud andmed ebatäpseks või on koguni moonutatud, kuna illegaalne tarbimine ei leia ühiskonnas reeglina heakskiitu ja see mõjutab teatud määral elanike poolt antud hinnanguid ja seisukohti. Turul eksisteeriva salaalkoholi arvestusliku koguse, selle rahalise väärtuse, võrdluse kogu viinaturu suhtes ja riigile tekitatud maksukaotuse analüüsimisel on lisaks küsitlusandmetele kasutatud ka teisi avalikke andmeallikaid (Rahandusministeerium, Statistikaamet, Maksu- ja Tolliamet ning alkoholitootjad).

Elanike küsitlustulemusi arvestades suurenes 2022. aastal illegaalse alkoholi ostmise taaskord üle mitme aasta ja kokku osteti seda hinnanguliselt 1,25 miljonit liitrit, ehk samas suurusjärgus kui viimati 2018. aastal (2021. aastal osteti salaalkoholi 0,64 miljonit liitrit). Salaalkohol moodustas selle tarbijate (3% vastanutest) endi hinnangu järgi möödunud aastal 38% nende kange alkoholi kogutarbimisest ja keskmiselt tarbiti ühe elaniku kohta arvestatuna illegaalset alkoholi 0,94 liitrit ning ühe täiskasvanud elaniku kohta 1,12 liitrit. Kogu viinaturust moodustas illegaalne alkohol 2022. aastal hinnanguliselt 17–20%, aasta varem jäi see vahemikku 9–10%. Illegaalse alkoholituru tõttu jäi riigil hinnanguliselt laekumata alkoholiaktsiisi 10,5–13,1 miljonit eurot, lisaks käibemaksu 3,8–4,7 miljonit eurot.

2.3. Turistide alkoholi kaasaostud ja tarbimine Eestis

Kuigi 2022. aasta alguses kehtisid Eestis veel koroonapiirangud, mis reisimist takistasid, siis Euroopa Majanduspiirkonna elanike jaoks lõppesid need märtsis ja ülejäänud riikide elanikele juulis. Selle tulemusena hakkas turism kiiresti taastuma ja välisriikide kodanike reiseid Eestisse kasvasid eelnenud aastaga võrreldes ligi 2,7 korda 3,5 miljoni inimeseni. Enim sagesid seejuures Soome kodanike külastused, mis suurenesid 2021. aastaga ligi neli korda. Kokku külastas Eestit 2022. aastal Eesti Panga avaldatud mobiilpositsioneerimise andmete järgi 1,46 miljonit Soome elanikku (2021. aastal 0,4 miljonit; vt tabel 2.3.1.). Samas jäi Soome turistide külastuste arv ikka veel rohkem kui neljandiku võrra (-27%) madalamaks, kui oli enne pandeemiat 2019. aastal (siis oli soomlaste külastusi kokku ligi 2 miljonit).

Tabel 2.3.1. Eestit külastanud välisriikide kodanike arv (tuhat inimest)

	2019	2020	2021	2022	Muutus 2022/2021, %
Piiri ületanud välisküllastajad					
Kokku	6 103	1 695	1 310	3 506	167,6
Soomest	1 997	716	392	1 456	271,4
Lätist	667	309	226	553	144,7
Venemaalt	885	193	67	171	155,2
Leedust	164	83	58	129	122,4
Rootsist	245	35	50	108	116,0
Muudest riikidest	2 145	359	517	1 089	110,6
Majutatud välisküllastajad					
Kokku	2 253	676	563	1 467	160,6
Soomest	805	282	144	589	309,0
Lätist	183	97	89	204	129,2
Saksamaalt	162	31	42	76	80,9
Venemaalt	260	75	29	71	144,8
Leedust	80	41	29	62	113,8
Suurbritanniast	70	16	18	43	138,9
Rootsist	78	11	18	38	111,1
USA st	50	6	12	34	183,3
Poolast	36	9	15	27	80,0
Prantsusmaalt	41	7	15	26	73,3
Itaaliast	37	6	17	25	47,1
Hispaaniast	38	4	11	20	81,8
Norrast	35	6	6	16	166,7
Muudest riikidest	378	85	118	236	100,0

Allikas: SA, Eesti Pank, OÜ Positium LBS

Ka teiste Eesti naaberriikide elanike külastused kasvasid 2022. aastal kiiresti ja nii suurenesid piiriületused Lätist 2,4 korda (553 tuhat inimest), Venemaalt 2,6 korda (171 tuhat inimest), Leedust 2,2 korda (129 tuhat inimest) ja Rootsist 2,2 korda (108 tuhat inimest). Kuid neistki riikidest saabunud inimeste arv ei saavutanud veel sellist taset, kui oli pandeemiaeelsel ajal. Sarnaselt piiriületustele kasvas ka majutatud välituristide arv ja seda kokku 2,6 korda (2022. aastal 1467 tuhat, 2021. aastal 563 tuhat majutust), sealjuures kasvas majutatud soomlaste arv 2022. aastal üle nelja korra (2022. aastal 589 tuhat, 2021. aastal 144 tuhat majutust). Väliturismi aktiivsus mõjutab Eesti elanike alkoholitarbimist väga otseselt, sest välituristide alkoholi kaasaostud ja kohapealne tarbimine lahutatakse alkoholi müügimahtudest maha. Välituristidest on alkoholitarbimisele omakorda suurima mõjuga Soome turistide Eesti külastused, kuna nende osakaal on kõige suurem ja nad on traditsiooniliselt olnud ka suurimad alkoholi kaasaostjad. Lisaks turismistatistikale on välituristide alkoholitarbimise hinnangu aluseks ka suuremate alkoholitootjate, maaletoojate, laevandusettevõtete ning Maksu- ja Tolliameti andmed.

Eeltoodud andmetest tulenevalt kasvasid 2022. aastal välituristide alkoholiostud Eestist EKI hinnangul mahulises arvestuses 65,6% (vt tabel 2.3.2.). Kokku ostsid välituristid möödunud aastal Eestist kaasa alkoholiseid jooke absoluutalkoholi arvestuses 2,98 miljonit liitrit (2021. aastal 1,80 miljon liitrit), sealhulgas osteti kauplustest hinnanguliselt 1,60 miljonit liitrit ja laevadelt 1,38 miljonit liitrit. Alkoholsetest jookidest suurenesid kõige enam veinide kaasaostud (2,1 korda), kuid kaks korda kasvasid ka likööride kaasaostud. Kanget alkoholi ostsid turistid kaasa 70% ja õlut 57% enam, kõige vähem (18%) kasvas lahjade alkoholsete jookide kaasaostmine. Nende näitajate põhjal ületasid välituristide kaasaostud kahte eelnenud aastat (2020–2021), kuid päris pandeemiaeelse aja mahtudeni jookide lõikes ei jõutud (v.a. õlu, konjak, viski).

Tabel 2.3.2. Turistide poolt kauplustest ja laevadelt kaasaostetud alkoholsete jookide kogused (miljon liitrit)

	2018	2019	2020	2021	2022	Muutus 2022/2021, %
Õlu	9,5	11,6	8,2	7,0	11,0	57,1
Kange alkohol	6,2	5,6	3,2	2,7	4,6	70,4
sh viin	4,0	3,6	2,1	1,7	2,8	64,7
konjak, viski	0,68	0,65	0,57	0,52	0,95	82,7
liköör	0,95	0,80	0,40	0,38	0,76	100,0
Vein	4,5	3,8	1,8	1,4	3,0	114,3
Lahjad alkoholised joogid	11,8	12,7	6,9	5,5	6,5	18,2
Kokku 100% alkoholis	4,01	3,86	2,19	1,80	2,98	65,6

Jookidest müüdi laevades suhteliselt enam veine, mis moodustas üle 70% kõikidest välituristide veiniostudest. Kauplustest osteti suhteliselt enam kaasa kangeid alkoholsete jooke (üle 60%). Ühe Eesti elaniku kohta arvestades ostsid välituristid absoluutalkoholina Eestist 2022. aastal kaasa 2,28 liitrit ning ühe täiskasvanud elaniku kohta 2,72 liitrit alkoholsete jooke.

Eesti elanike alkoholitarbimise väljaarvutamisel lahutatakse siseriiklikust alkoholimüügist maha nii turistide alkoholi kaasaostud kui kohapealne tarbimine. Koos kohapealse tarbimisega müüdi välituristidele 2022. aastal alkohoolseid jooke 3,62 miljonit liitrit absoluutalkoholina (vt tabel 2.3.3.). Välituristide kaasaostud ja tarbimine Eestis moodustasid kokku ligikaudu 26% Eestis müüdavast alkoholist (absoluutalkoholina).

Tabel 2.3.3. Turistide kaasaostetud (kauplustest ja laevadelt kokku) ja koha peal tarbitud alkoholikogused aastas absoluutalkoholis 2017–2022 (miljon liitrit)

	2018	2019	2020	2021	2022
Turistide kaasostud	4,01	3,86	2,19	1,80	2,98
Turistide koha peal tarbitud	1,13	1,04	0,42	0,22	0,64
Kokku	5,14	4,90	2,61	2,02	3,62

Soome tervise ja heaolu instituudi (THL) andmed näitavad samuti, et üle poole Soome elanike reisidelt kaasa ostetud alkoholist tuuakse Eestist. THL hinnangul ostsid soomlased 2022. aastal välisriikidest alkohoolseid jooke kaasa 4 miljonit liitrit absoluutalkoholi arvestuses, sellest Eestist 2,1 miljonit liitrit. Võrreldes 2021. aastaga suurenesid Eestist toodud alkoholimahud 2022. aastal 29%.¹ Kuigi reisimine kasvas kiiremini, siis THL hinnangul ostetakse alkoholi ühe Soome reisija kohta varasemast vähem, samuti on kasvanud nende elanike osakaal, kes Eestis käies alkoholi üldse kaasa ei osta.

¹ *Alkoholin matkustajatuonti ja verkko-ostaminen 2022. THL tilastoraportti 6/2023*

3. ELANIKE HINNANGUD ALKOHOLITARBIMISELE JA ALKOHOLIPOLIITIKALE

3.1. Alkoholi kättesaadavus

Eestis on erinõuded alkoholi käitlemisele, piirangud alkoholise joogi tarbimisele ning riikliku järelevalve korraldamine piirangute ja erinõuete üle sätestatud alkoholiseaduses². Kuid lisaks alkoholiseadusele kehtivad alkoholsete jookide jaemüükide kitsendused ka kohalikes omavalitsustes³. Näiteks Tallinnas võivad ettevõtjad müüa kangeid alkoholiseid jooke vaid kauplustes, mille üldpind ületab 150 ruutmeetrit; alkoholsete jookide jaemüük on keelatud põhikoolide, gümnaasiumide ja kutseõppeasutuste vahetus läheduses (lähemal kui 50 meetrit), samuti turu või üldkasutatava supluskohta territooriumil jm. Tallinna Linnavolikogu 2020. aasta määrusega⁴ on alkoholise joogi jaemüük kohapeal tarbimiseks keelatud tööpäevale eelneval ööl kella 02.00-st kuni 06.00-ni ning laupäevale ja pühapäevale eelneval ööl kella 03.00-st kuni 07.00-ni jm. Piirangud ei kehti majutusettevõtete fuajeedes asuvatele müügikohtadele, majutusruumide minibaaridele, lennujaama ja sadama hoonetes reisijate alal asuvatele müügikohtadele ning kellaajaliselt öödel vastu 1. jaanuari, 25. veebruari ja 24. juunit.

Alkoholi ostmine Venemaalt oli 2022. aastal seoses Euroopa Liidu sanktsioonidega endiselt raskendatud ja turism vähene. Venemaalt oli lubatud tuua kaasa vaid õlut 16 liitrit, veini 4 liitrit, lahjat alkoholi (nt siidrit, vahuveini) 2 liitrit ning täiesti keelatud oli importida Krimmi, Sevastopoli, Donetsk ja Luganski oblasti päritoluga kaupu (sh alkoholi). Kuidas need nõuded ja piirangud mõjutasid alkoholi kättesaadavust, seda selgitasime kehtivate alkoholi müügilubade arvu (seisuga 04.05.2023) ja elanike hinnangute põhjal, kui palju aega kulub lähima alkoholimüügi kohani jõudmiseks (küsitus viidi läbi 2023. aasta jaanuaris).

3.1.1. Kehtivate alkoholimüügilubade arv

Järgnevalt vaatleme alkoholsete jookide kättesaadavust Eestis kehtivate alkoholimüügilubade arvu põhjal maakondades ja suuremates linnades ning jae- ja hulgikaubanduses ning toitlustamises⁵. Alkoholsete jookide müümiseks tuleb ettevõtjatel, kes tegutsevad jae- ja hulgikaubanduse või toitlustamise tegevusaladel, esitada majandustegevusteade Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi majandustegevuse registrisse.

2023. aasta mai alguse seisuga oli enim kehtivaid alkoholi **jaemüügilube** 10 km² kohta välja antud Harjumaal (10,1). Ülejäänud maakondades jäi müügilubade arv 10 km² kohta vahemikku 0,7–2,3 müügiluba, kusjuures Eesti keskmine näitaja oli 2,2 (joonis 3.1.1). Kõige vähem kehtivaid alkoholi müügilube oli Rapla- ja Järvamaal (0,7). Linnades on alkohol (jae- ja hulgikaubandus ning toitlustamine kokku) võrreldes maapiirkondadega jäänud kättesaadavamaks ja kehtivaid alkoholimüügilube oli neist enim Tallinnas (211,3), Pärnus (180,4), Tartus (133,0), Viljandis (100,9) ja Narvas (41,6) (tabel 3.1.1).

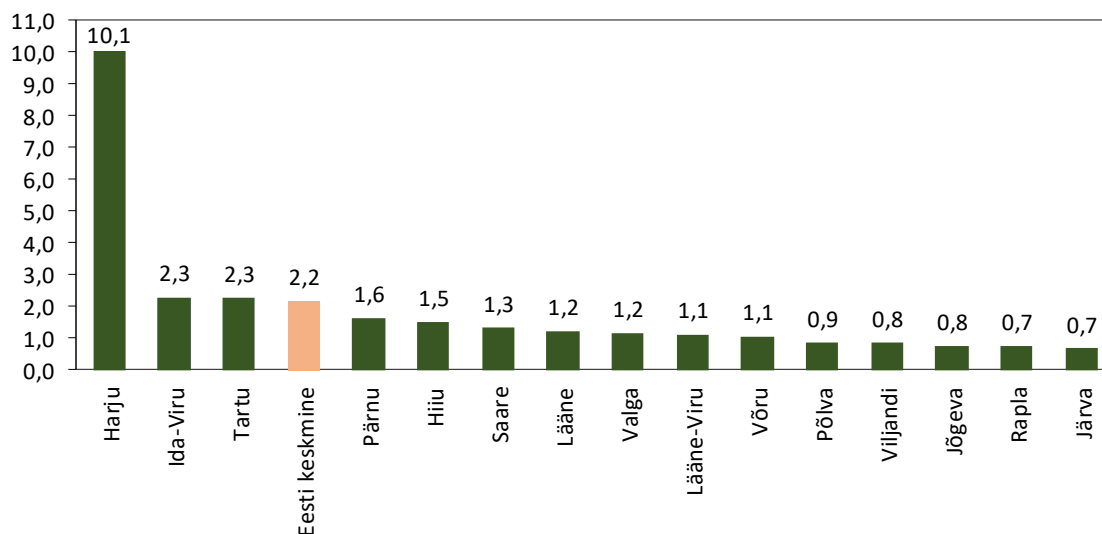
² Alkoholiseadus (2001). Riigi Teataja, <https://www.riigiteataja.ee/akt/AS>

³ Alkoholsete jookide jaemüügi kitsendused Tallinnas, <https://www.tallinn.ee/et/tarbija/alkohoolsete-jookide-jaemuugi-kitsendused-tallinnas>

⁴ Piirangud alkoholise joogi jaemüügil kohapeal tarbimiseks (2021). Riigi Teataja, <https://www.riigiteataja.ee/akt/429122020066>

⁵ Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi majandustegevuse register, seisuga 04.05.2023.

Joonis 3.1.1. Kehtivate alkoholimüügilubade arv maakondades 10 km² kohta 2023

Tabel 3.1.1. Kehtivate alkoholimüügilubade arv 10 km² kohta maakondades 2023

Maakond/linn	Jaekaubandus	Toitlustus	Kokku sh hulgikaubandus
Harju	2,8	5,6	10,1
<i>Tallinn</i>	56,3	126,8	211,3
Hiiu	0,4	0,9	1,5
Ida-Viru	1,2	1,0	2,3
<i>Narva</i>	20,8	17,8	41,6
<i>Kohtla-Järve</i>	15,8	8,4	26,2
Jõgeva	0,4	0,3	0,8
Järva	0,3	0,3	0,7
Lääne	0,4	0,8	1,2
Lääne-Viru	0,5	0,5	1,1
Põlva	0,4	0,4	0,9
Pärnu	0,6	0,9	1,6
<i>Pärnu*</i>	65,5	106,5	180,4
Rapla	0,4	0,3	0,7
Saare	0,6	0,7	1,3
Tartu	0,8	1,2	2,3
<i>Tartu*</i>	43,6	77,4	133,0
Valga	0,5	0,6	1,2
Viljandi	0,4	0,4	0,8
<i>Viljandi</i>	38,9	56,6	100,9
Võru	0,5	0,5	1,1
Kokku	0,8	1,1	2,2

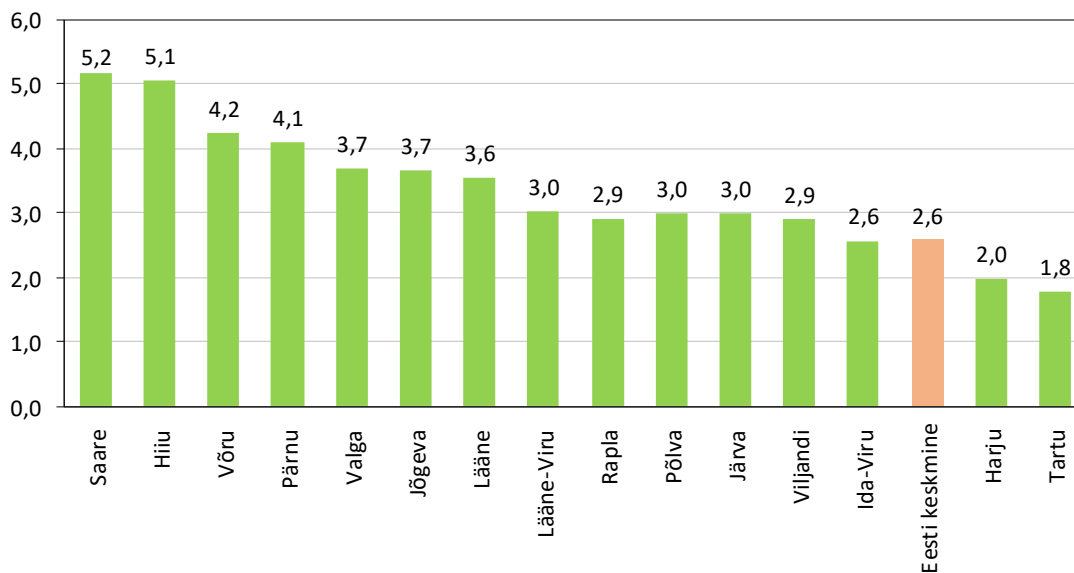
* asustusüksus

Allikas: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi majandustegevuse register

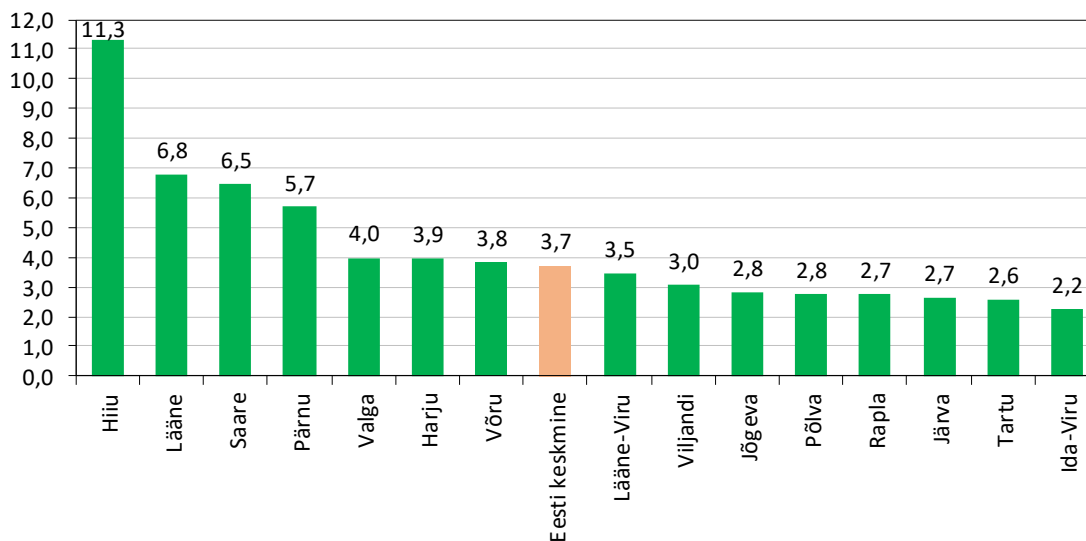
Jaekaubanduses oli elanike arvu suhtes Eestis keskmiselt 2,6 kehtivat alkoholi jaemüügiluba 1000 elaniku kohta, mis jäi samasse piiridesse võrreldes eelneva aastaga (2,5). Näitaja on viimastel aastatel olnud aeglaselt kasvav. Kõige suurem oli jaemüügi lubade arv 1000 elaniku kohta taas Saaremaal (5,2) ja kõige väiksem Tartumaal (1,8) (2022. aasta seisuga vastavalt 4,8 ja 1,8) (joonis 3.1.2).

Toitlustamise tegevusalal oli kehtivaid alkoholimüügilube 1000 elaniku kohta keskmiselt 3,7 (aasta tagasi 3,5) ja see näitaja suureneb. Kõige kõrgem oli kehtivate alkoholimüügilubade arv taas Hiiumaal (11,3 luba), Lääne- (6,8) ja Saaremaal (6,5) ning kõige madalam Ida-Virumaal (2,2) ja Tartumaal (2,6) (joonis 3.1.3).

Joonis 3.1.2. Alkoholi jaemüügilubade arv maakondades 1000 elaniku kohta 2023

Joonis 3.1.3. Alkoholimüügilubade arv toitlustusasutustes maakondades 1000 elaniku kohta 2023

Kehtivate alkoholimüügilubade arv jae-, hulgikaubanduse ja toitlustamise tegevusaladel oli 2023. aasta mai alguse seisuga 9374 (aasta tagasi 9082, 2021. a 8681, 2020. a 8165, 2019. a 8438, 2018. a 7917, 2017. a 7850). Kehtivate alkoholimüügilubade arv on alates 2020. aastast järjepidevalt suurenenud ja möödunud aasta jooksul kasvas see näitaja 3,2% (tabel 3.1.2). Jaekaubanduses suurenes müügilubade arv 2022. ja 2023. aasta võrdluses 2,4%, hulgikaubanduses 4,2% ja toitlustamises 3,6%.

Keskmisest enam suurenes aastases võrdluses kehtivate alkoholimüügilubade arv Hiiumaal (6,9%), Läänemaal (5,2%), Pärnumaal (5,2%), Võrumaal (3,6%) ja Harjumaal (3,4%) ning keskmisest vähem Järvamaal (0%), Raplamaal (0,5%), Põlvamaal (0,6%), Lääne-Virumaal (1,2%) ja Valgamaal (1,8%). Jaekaubanduses suurenes müügilubade arv enim Hiiumaal (10,3%) ja Pärnumaal (4,8%), toitlustamises aga kõige enam Võrumaal (6,5%), Hiiumaal (5,5%), Ida-Virumaal (5,3%), Pärnumaal (5,2%) ja Läänemaal (4,6%).

Tabel 3.1.2. Kehtivate alkoholimüügilubade arv jae- ja hulgikaubanduses ning toitlustuses

Maakond/ linn	Müügilube kokku		Jaekaubandus		Hulgikaubandus		Toitlustus	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Harju	4211	4355	1225	1226	643	668	2343	2421
Tallinn	3259	3368	874	898	430	449	1955	2021
Hiiu	144	154	39	43	14	15	91	96
Ida-Viru	667	682	341	342	44	43	282	297
Narva	283	286	143	143	23	21	117	122
Kohtla-Järve	106	103	65	62	7	8	34	33
Jõgeva	186	192	100	102	10	12	76	78
Järva	178	178	88	89	9	10	81	79
Lääne	210	221	69	72	10	12	131	137
Lääne-Viru	409	414	179	178	33	33	197	203
Põlva	155	156	73	72	16	18	66	66
Pärnu	830	875	335	351	32	37	463	487
Pärnu*	573	598	209	217	25	28	339	353
Rapla	201	202	99	98	11	12	91	92
Saare	377	387	158	162	22	23	197	202
Tartu	734	757	274	282	69	70	391	405
Tartu*	500	519	161	170	47	47	292	302
Valga	217	221	101	102	9	9	107	110
Viljandi	281	288	130	132	18	18	133	138
Viljandi	144	148	54	57	8	8	82	83
Võru	282	292	143	145	16	16	123	131
Kokku	9082	9374	3354	3436	956	996	4772	4942

* asustusüksus

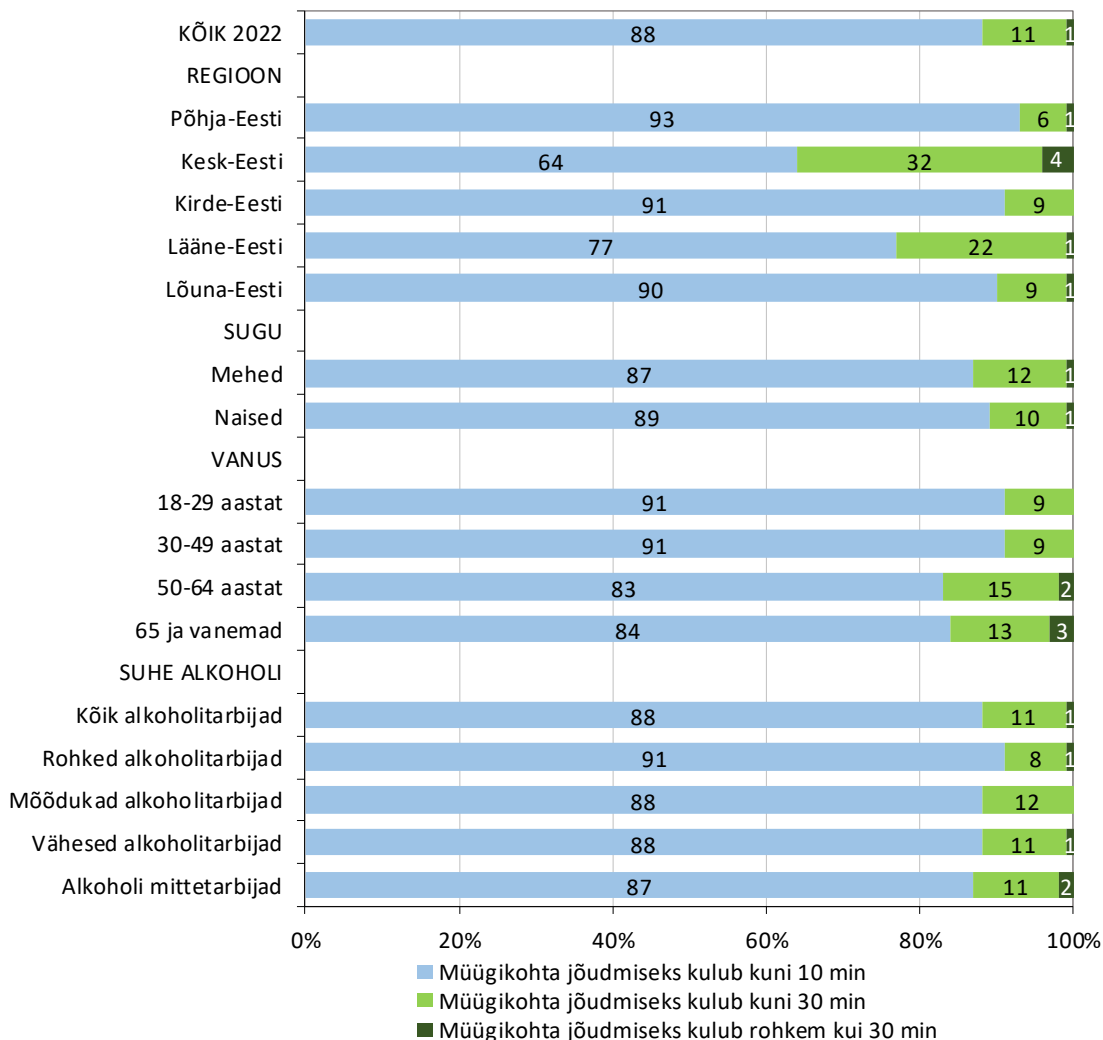
Allikas: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi majandustegevuse register

3.1.2. Alkoholi hinnanguline kättesaadavus – lähima müügikohani minekuks kuluv aeg

2022. aastal kaotasid kehtivuse pandeemia ajal kehtestatud piirangud alkoholi ostmisele ja tarbimisele, elanikud hakkasid taas reisima lähinaabrite juurde Lähti ja Soome. Venemaa kallaletung Ukrainale ja enam kui aasta kestnud sõda tõi kaasa ranged sanktsioonid, mistõttu piiriületused ja turism ning kaupade kaasaostmine Venemaalt vähenes märkimisväärselt. Alkoholi müügilubade arv küll kasvas, kuid ostude tegemist piiras kõrge inflatsioon, sh toidukaupade kallinemine. Kuivõrd mõjutasid need muutused elanike hinnanguid alkoholi kättesaadavusele, selgitati küsimusega, kui kaugel on vastaja elukohast lähim alkoholsete jookide müügikoht ja kas *müügikohta jõudmiseks kulub kuni 10 minutit, kuni 30 minutit või kulub aega kauem kui 30 minutit*.

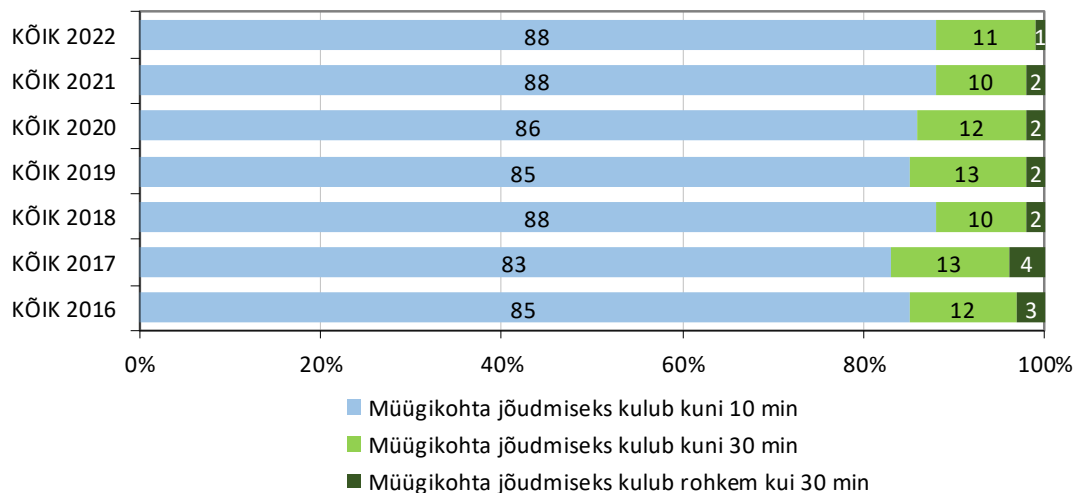
Elanike hinnangud alkoholi kättesaadavusele ei ole aasta jooksul muutunud ja alkohol oli 2022. aastal Eestis kergesti kättesaadav. 88% vastanutest jõuaks oma elukohast lähimasse alkoholi müügikohta 10 minutiga, 11% kulutaks kuni pool tundi ja 1% vastanutest kulub müügikohta jõudmiseks kauem aega (2021. a vastavalt 88%, 10% ja 2%) (joonis 3.1.4).

Joonis 3.1.4. Alkoholi lähima müügikoha kaugus elukohast 2022 (% vastanutest)

Hinnangud alkoholi kättesaadavusele ei ole viimase viie aasta jooksul oluliselt muutunud ja 10 minutiga jõuaks lähimasse alkoholi müügikohta 85%–88% vastanuist (joonis 3.1.5).

Joonis 3.1.5. Alkoholi lähima müügikoha kaugus elukohast 2016–2022 (% vastanutest)

Alkohol on Eestis kättesaadav kõigis regioonides: 64–93% vastanute hinnangul kulub neil lähima müügikohani jõudmiseks kuni 10 minutit (tabel 3.1.3, lisa 2.5). Alkohol on kõige kättesaadavam Põhja-Eestis, kus lähim alkoholi müügikoht jääb 10 minuti kaugusele 93%-le vastanuist ning Kirde-Eestis, kus see on 10 minuti raadiuses kättesaadav 91%-le vastanuist ja Lõuna-Eestis, kus 10 minutiga jõuab alkoholi müügikohani 90% vastanuist. Kesk-Eesti elanikud olid hinnangutes kõige tagasihoidlikumad, neist 64% kulutaks lähimasse müügikohta jõudmiseks 10 minutit. Lisaks käis 4% vastanuist spetsiaalselt Lätist alkoholi ostmas ja nende inimeste osakaal on tõusuteel (2021. a 3%, 2020. a 6%, 2019. a 10%, 2018. a 14%, 2017. a 18%) (vt joonis 3.2.5).

Tabel 3.1.3. Alkoholi lähima müügikoha kaugus elukohast 2020–2022 regionaalselt (% vastanutest regioonides)

		Aega kulub kuni 10 min		Aega kulub kuni 30 min		Aega kulub üle 30 min	
		2021	2022	2021	2022	2021	2022
Kõik		88	88	10	11	2	1
Regioon	Põhja-Eesti	92	93	8	6	0	1
	Kesk-Eesti	77	64	18	32	5	4
	Kirde-Eesti	91	91	8	9	1	0
	Lääne-Eesti	81	77	15	22	4	1
	Lõuna-Eesti	86	90	11	9	3	1

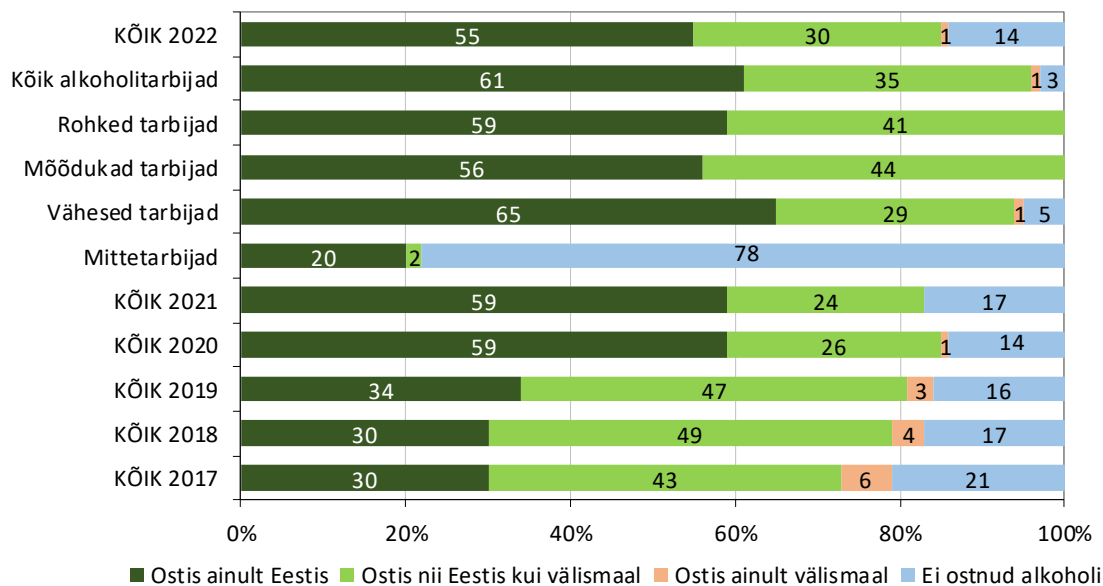
3.2. Elanike hinnangud alkoholi ostmisele ja ostukohtadele

Järgnevas peatükis antakse ülevaade elanike alkoholi ostmise sagedusest, ostukohtadest Eestis ja välismaal, ostuvalikute põhjendustest ja ostetud alkoholsete jookide liikidest. Lisaks kajastatakse elanike alkoholiostusid ja ostukavatsusi Lätist.

3.2.1. Hinnangud alkoholsete jookide ostmisele Eestis ja välismaalt

Pandeemia ohjeldamisega seotud piirangute kaotamisega kaasnesid muutused elanike alkoholi ostmise harjumustes. 2022. aastal ostis alkoholsetid jooke 86% vastanutest ja ostjate osakaal suurenes (2021. a 83%). Alkoholi osteti vähem Eestist ja liikumispiirangute kaotamise tõttu ka juurde välismaalt. 2022. aastal ostis ainult Eestist alkoholi 55% vastanutest, nii Eestist kui välismaalt 30% ja ainult välismaalt 1% (2021. a 59%, 24% ja 0%). 14% vastanutest ei ostanud aasta jooksul üldse alkoholi ning nende elanike osakaal vähenes aastases võrdluses (2021. a 17%). Nii Eestist kui välismaalt alkoholi ostanute osakaal suurenes aastaga 24%-st 30%-ni, kuid ei jõudnud veel 2017–2019. aasta tasemeni, mil mitmest riigist alkoholi ostmise oli valdav (märkis 43–49% vastanuist) (joonis 3.2.1).

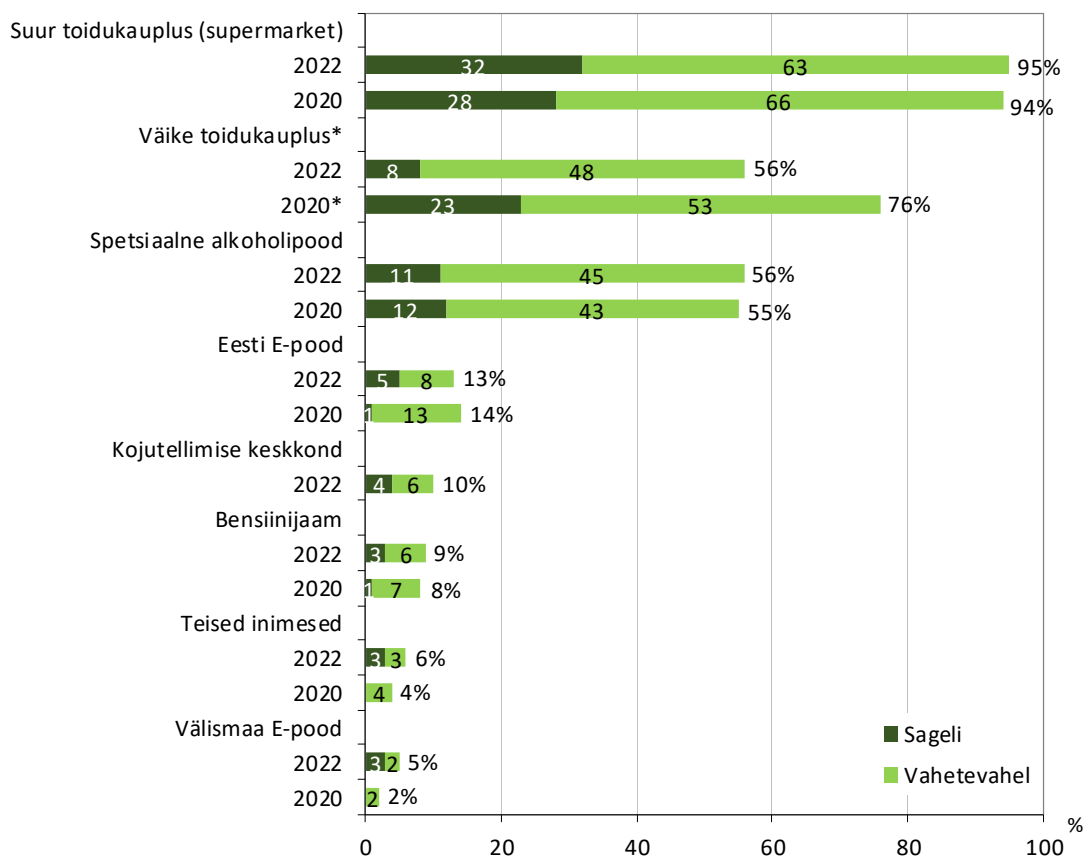
Joonis 3.2.1. Elanike hinnang enda poolt alkoholi ostmisele 2017–2022 (% vastanutest)

Alkoholi ostmise eelistusi mõjutasid enim vastajate isiklik alkoholitarbimine ja rahalised võimalused, kuid ka elukoht, vanus ja sugu (lisa 2.3). Enamasti osteti kõikides elanike rühmades alkoholi ainult Eestist, erandiks vaid suurima kuu netosissetulekuga vastanud (pereliikme kohta 2000 € või rohkem), kellest valdav osa ostis alkoholi nii Eestist kui välismaalt (61%, kõigist vastanuist 30%) ja enda hinnangul aasta jooksul alkoholi mitte tarbinud elanikud, kes enamasti üldse alkoholi ei ostanud (78%). 2022. aastal palju, mõõdukalt või vähe alkoholi tarbinud vastanud ostsid alkoholi valdavalt Eestist, kuid mida sagedamini vastaja alkoholi tarbis, seda enam osteti alkoholi lisaks välismaalt. Alkoholi ostanud mittetarbijate osakaal ei muutunud aasta jooksul ja moodustas 20% (2021. 20%, 2020. a 31%, 2019. a 26%) (lisa 2.3).

Eestist ostis 2022. aastal alkohoolseid jooke 85% vastanutest ja ostud sooritati valdavalt supermarketitest, kuid ka väikestest toidukauplustest, spetsiaalsetest alkoholipoodidest, Eesti e-poodidest või kojutellimise keskkondadest. Aasta jooksul ostis supermarketist alkoholi 95% Eestis alkoholi ostnutest (2020. a 94%), 56% väikesest toidukauplustest (2020. a 76% lähikauplusest) ja 56% spetsiaalsetest alkopoodidest (2020. a 55%), 13% Eesti e-poodidest (2020. a 14%) ning 10% mõnest kojutellimise keskkonnast. Vähem eelistati alkoholi osta bensiinijaamadest, teistelt inimestelt või välismaa e-poodidest, neid kanaleid kasutas 5–9% Eestis alkoholi ostnud vastanutest (joonis 3.2.2). Kuigi Eesti e-poodidest ja kojutellimise keskkonnast alkoholi ostmine on enamasti ebaregulaarne, on need ostuviisid leidnud viimase kahe aasta jooksul lojaalseid kliente. Ostuvõimalusi Eesti e-poodidest ja kojutellimise keskkondadest (Bolt, Wolt jm) kasutasid rohkem noored, madalaima sissetulekuga ja rohke alkoholitarbimisega vastanud (lisa 2.4).

Joonis 3.2.2. Elanike hinnang alkoholi ostukohtadele 2020–2022 (% Eestis alkoholi ostnud vastanutest)

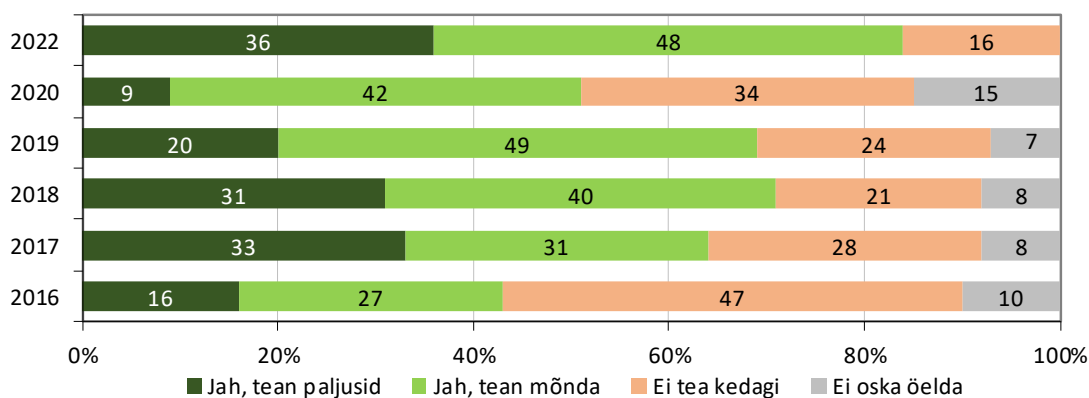
3.2.2. Hinnangud alkohoolsete jookide ostmisele Lätist

Alkohoolsete jookide ulatuslik ostmine Lätist algas 2016. aasta viimastel kuudel. 2019. aasta juulist alandati Eestis aktsiise ja Lätist alkoholi ostmine hakkas vähenema. Kui 2020. ja 2021. aastal mõjutas elanike ostukäitumist kõige enam Covid-19 pandeemia, mille tõttu oli pärsitud tavapärane piiriületus Lätiga, sh ostureisid, siis 2022. aastal pandeemia taandus ja elanike vaba liikumine taastus. Ostureise Lätti hakkas piirama kõrge inflatsioon ja toidukaupade hinnatõus.

EKI on elanike alkoholitarbimist uurides küsitlenud aastatel 2016–2022 Eesti elanikke ja selgitanud välja, milliseid olid aasta jooksul kokku puutud Läti piirikaubandusega, kui sageli käidi Lätist alkoholi ostmas ja kuidas mõjutasid piirangud elanike alkoholiostusid Lätist. Elanike üldise alkoholitarbimise koguse väljaselgitamiseks lisatakse Eestis ostetud alkoholi kogustele välismaalt, sh Lätist ostetud ja Eestisse toodud alkohol ning lahutatakse maha välituristide poolt Eestist ostetud ja välja viidud alkoholi kogused.

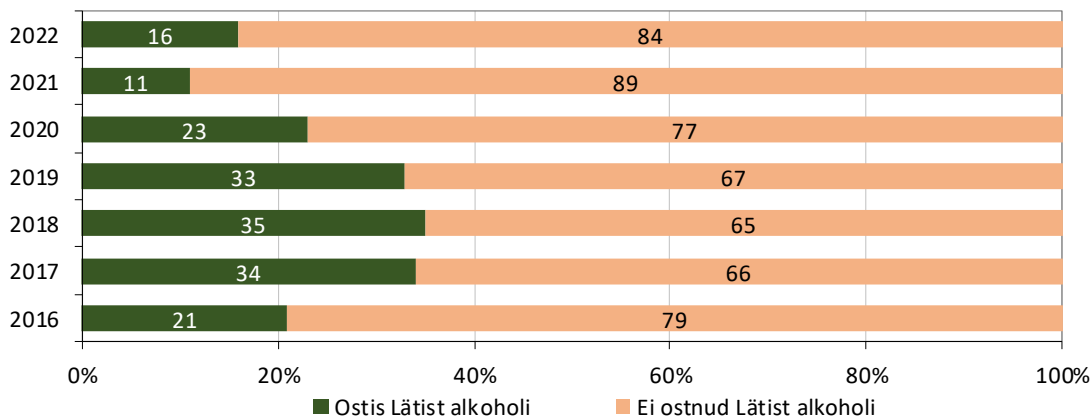
Elanike tähelepanekud oma tutvusringkondades tehtud alkoholi ostureiside kohta Lätti viitavad sellele, et 2022. aastal Lätist alkoholi ostmine suurenes võrreldes Covid-19 pandeemia perioodiga 2019–2020 (joonis 3.2.3, lisa 2.10). 84% vastanutest teadis oma tutvusringkonnas kedagi, kes käis 2022. aastal Lätis alkoholi ostmas, neist 36% teadis paljusid ja 48% mõnda ja 16% ei teadnud kedagi.

Joonis 3.2.3. Elanike hinnang Lätist alkoholi ostmise ulatuslikkusele tutvusringkonna põhjal 2016–2022 (% vastanutest)

Elanike alkoholi ostmise eesmärgil tehtud reise Lätti suurenesid 2022. aastal. Kui 2019. aastal ostis Lätist alkoholi 33% vastanuist, 2020. aastal 23%, 2021. aastal 11%, siis 2022. aastal 16% vastanuist. 84% vastanuist ei ostnud 2022. aasta jooksul Lätist alkoholi (joonis 3.2.4).

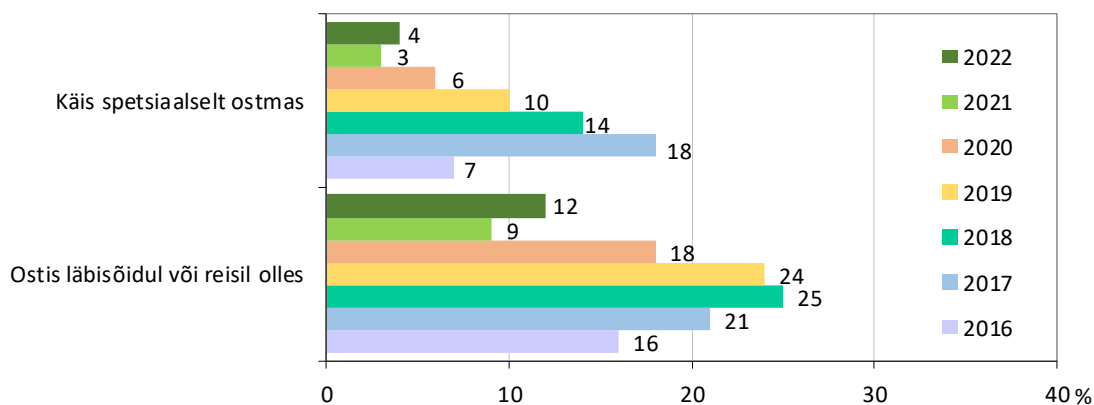
Joonis 3.2.4. Hinnang Lätist alkoholi ostmisele 2016–2022 (% kõigist vastanutest)

2022. aasta jooksul käis spetsiaalselt Lätist alkoholi ostmas 4% vastanutest (2021. a 3%), läbisõidul või muul eesmärgil Lätti külastades ostis sealt alkoholi kaasa 12% vastanutest (2021. a 9%) (joonis 3.2.5). Nii spetsiaalselt alkoholi pärast Lätti suundunud elanike osakaal, kui läbisõidul alkoholi kaasaostnute osakaal oli madalaimal tasemel 2021. aastal ja on hakanud taas tõusma, kuid ei ulatu 2017. aasta tasemeni, mil spetsiaalselt suundus alkoholi pärast Lätti 18% ja läbisõidul ostis alkoholi kaasa 21% vastanutest.

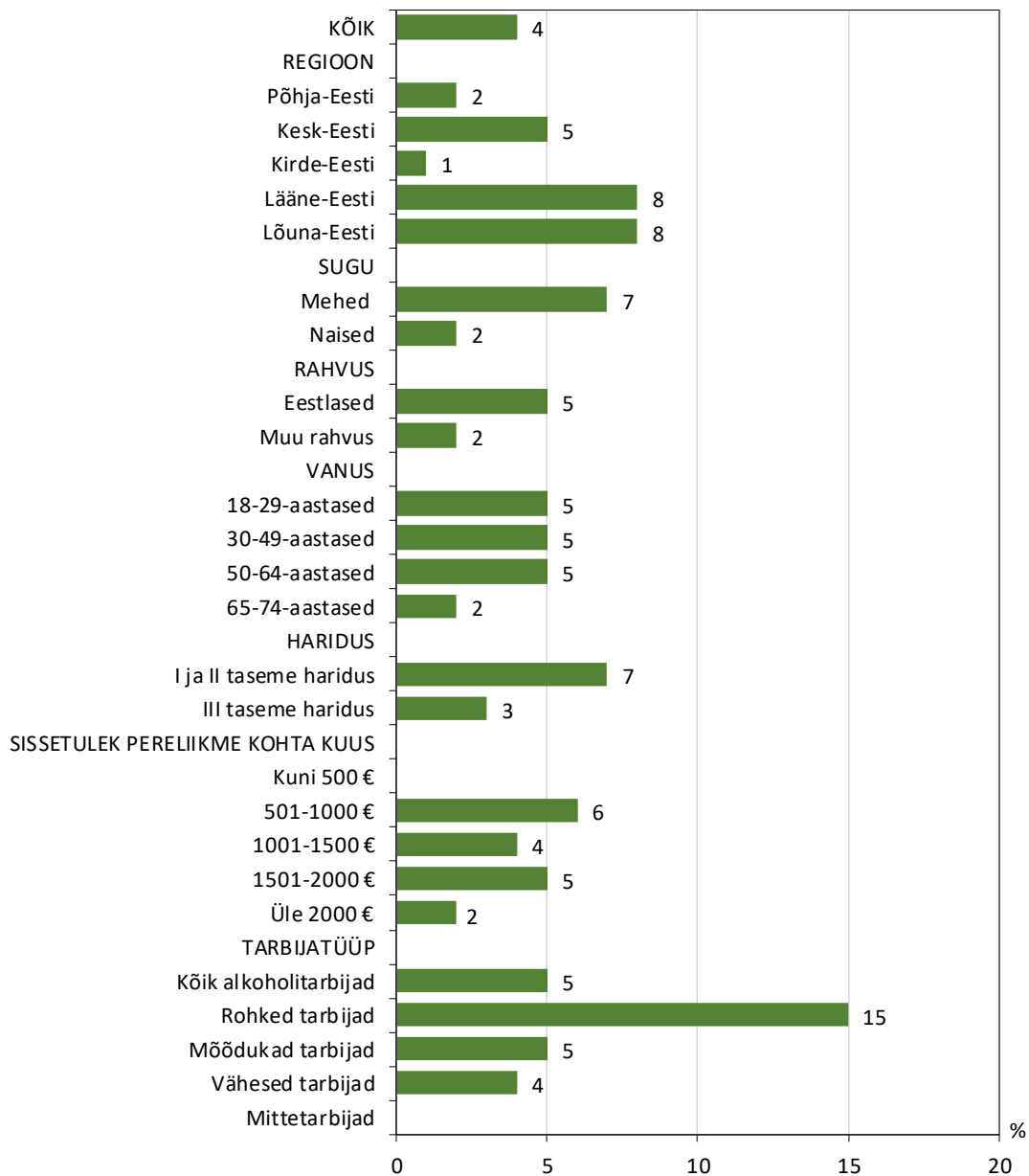
Spetsiaalselt käisid Lätist alkoholi ostmas sagedamini Lääne- ja Lõuna-Eesti elanikud (mõlemas regioonis 8% vastanutest, keskmiselt 4%), mehed (7%) ning elanikud, kes endi hinnangul ise palju alkoholi tarbivad (15% tarbijatüübist). Mõõduka ja vähese alkoholitarbimisega vastanute hulgas oli spetsiaalselt Lätist alkoholi ostnute osakaal 4–5%, mittetarbijad ainult alkoholi ostmise eesmärgil Lätis ei käinud. Suhteliselt vähem käisid eraldi alkoholi ostureisidel ka Kirde- ja Põhja-Eesti elanikud, naised, muust rahvusest Eesti elanikud, eakaimad ja kõrgeima sissetulekuga elanikud (1–2% vastajarühmast) (joonis 3.2.6).

Joonis 3.2.5. Hinnang Lätist alkoholi ostmisele 2016–2022 (% kõigist vastanutest)

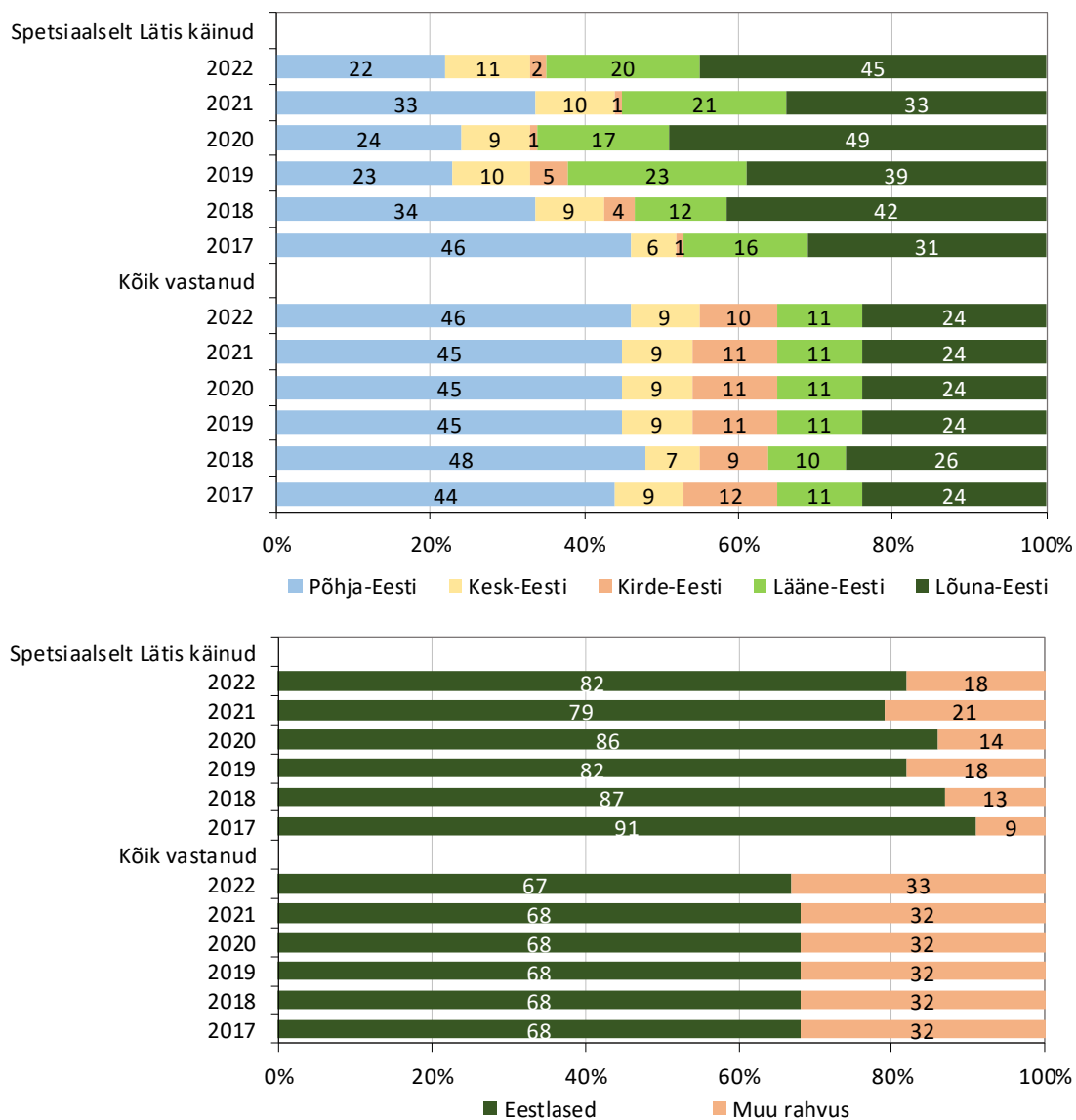

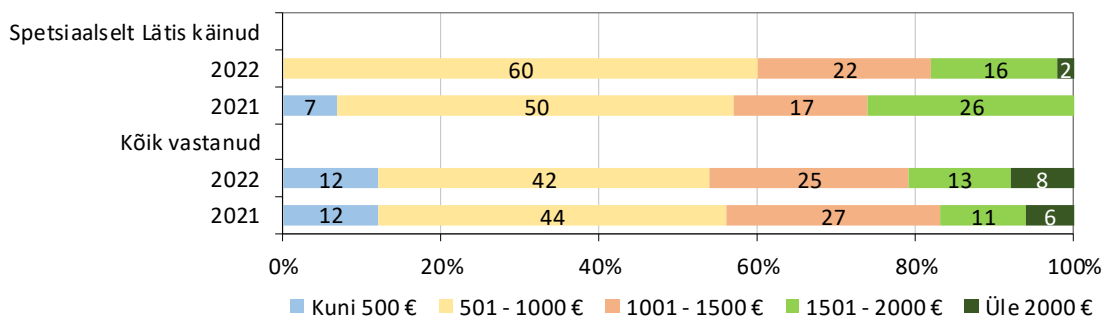
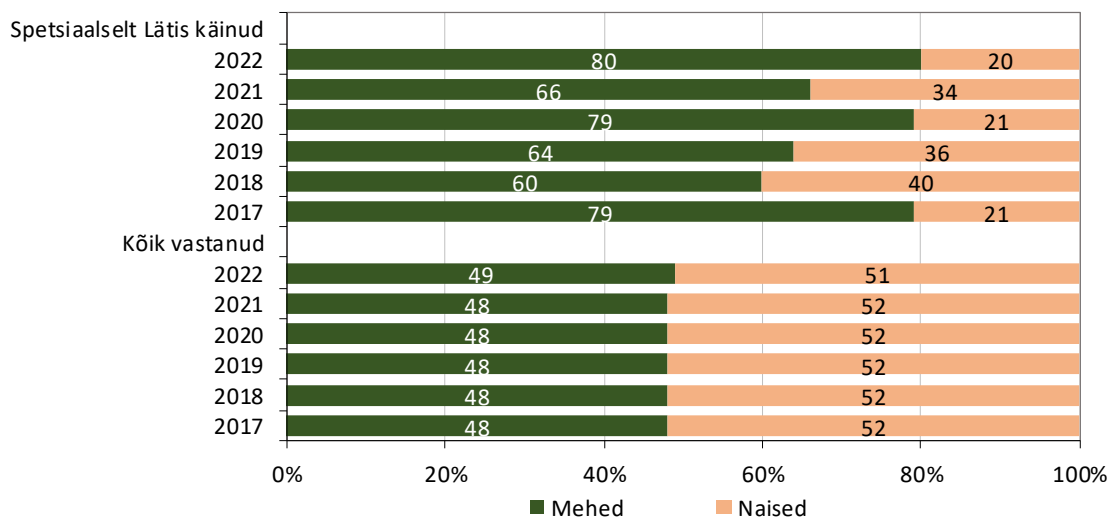
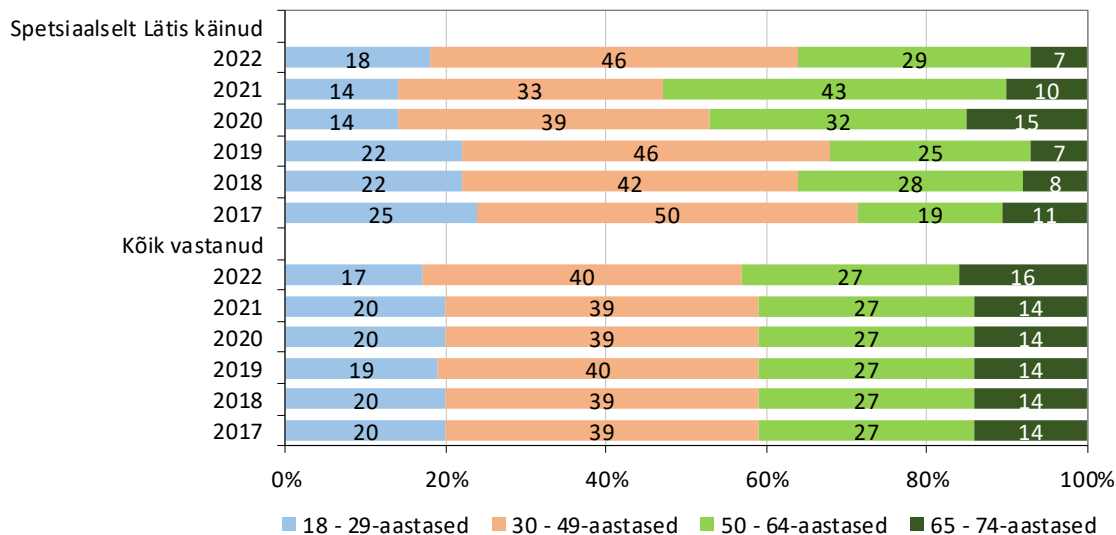
Regiooniti tehti spetsiaalseid ostureise Lätti varasemast erinevalt, võrreldes 2021. aastaga suurenes Lõuna-Eesti ja vähenes Põhja-Eesti elanike osakaal, Lääne-, Kesk- ja Kirde-Eesti elanike osakaalud jäid samale tasemele (joonis 3.2.7). Ainult alkoholi pärast Lätti reisinutest moodustasid Lääne-Eesti elanikud 20% ja Lõuna-Eesti elanikud 45% (2021. a 21% ja 33%). Spetsiaalselt Lätis alkoholi järel käisid pigem eestlased, mehed, 30–49-aastased ja elanikud, kelle pere kuu netosisissetulek jäi vahemikku 501–1000€. 2022. aasta jooksul Lätis eraldi alkoholi ostureisil käinutest olid 82% eestlased ja 18% muudest rahvustest elanikud (2021. a vastavalt 79% ja 21%), 80% mehed ja 20% naised (2021. a 66% ja 34%), 46% olid vanuses 30–49 aastat ja 29% 50–64 aastat (2021. a 33% ja 43%) ning 501–1000 € kuus teenivad inimesed. Võrreldes eelneva aastaga käisid Lätis alkoholi ostmise eesmärgil rohkem nooremad elanikud (30–49-aastased) ja mehed.

Joonis 3.2.6. Lätist 2022. aastal spetsiaalselt alkoholi ostnute osakaal tausttunnuste rühmades (% vastajarühmast)

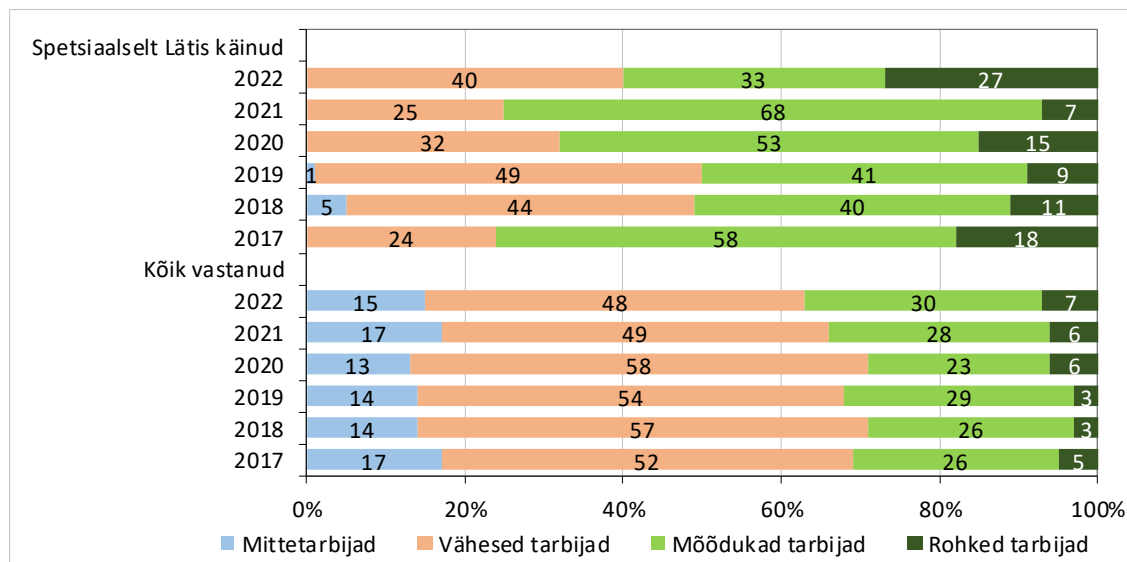

Joonis 3.2.7. Lätis spetsiaalselt alkoholi ostnute profiil tausttunnuste lõikes 2017–2022 (% vastajarühmast)

Joonis 3.2.8. Lätti spetsiaalse alkoholi ostureisi teinud vastanute profiil tarbijatüüpide lõikes 2017–2022 (% spetsiaalselt Lätis alkoholi ostmas käinutest ja % kõigist vastanutest)

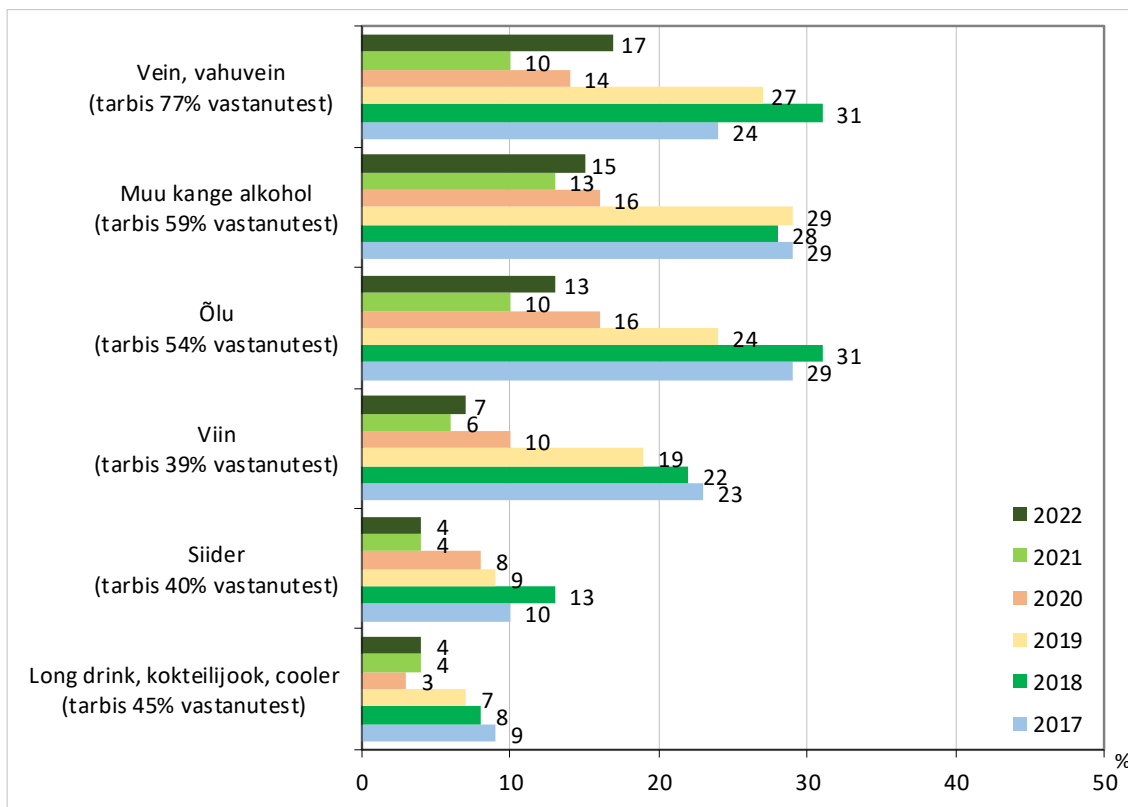

Elanike ostureisid Lätti alkoholi järele ei olnud 2022. aastal mõjutatud protestimeelsusest, vaid vastajate endi alkoholitarbimisest. Uuringus osalenute hinnangute põhjal oma alkoholitarbimise sageduse kohta 2022. aastal moodustusid järgmised tarbijarühmad: üldse ei tarbinud aasta jooksul alkoholi 15% vastanutest, 48% tarbis aasta jooksul vähe alkoholi, 30% tarbis mõõdukalt ja 7% tarbis palju alkoholi. Spetsiaalselt Lätist alkoholi ostmas käinud vastajate hulgas puudusid mittetarbijaid, vähe tarbis neist alkoholi 40%, mõõdukalt 33% ja palju 27% (2021. a 25%, 68% ja 7%). Võrreldes 2021. aastaga on Lätis spetsiaalselt alkoholi ostureisil käinute hulgas suurenenud nii vähe kui palju alkoholi tarbivate elanike osakaal, mõõdukate alkoholitarbijate osakaal seevastu vähenes (joonis 3.2.8).

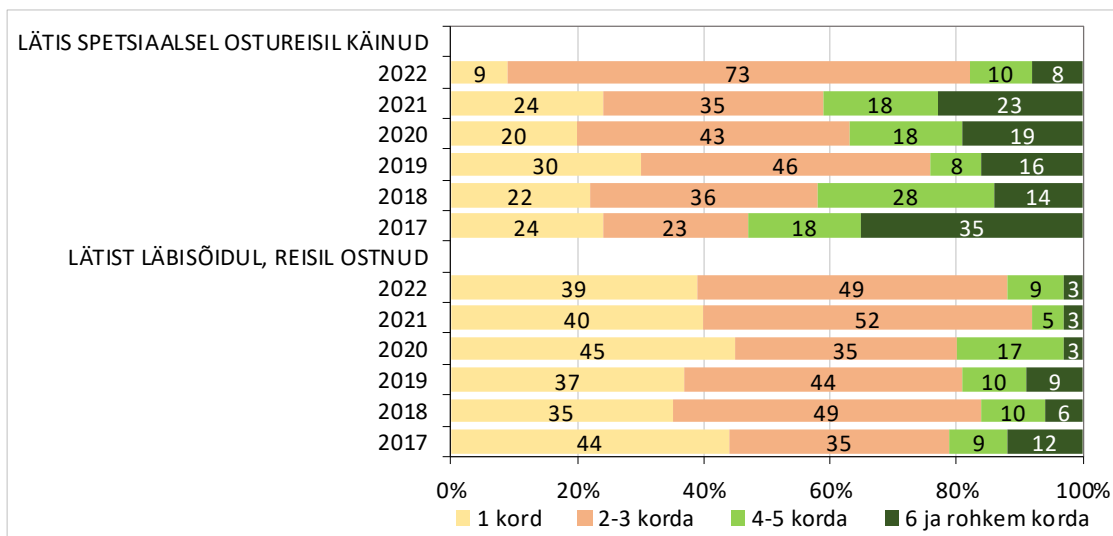
Alkoholsetest jookidest ostsid elanikud 2022. aasta jooksul ise või teiste kaudu välismaalt kaasa enim veine ja vahuveine, kanget alkoholi (v.a viina) ja õlut. Aasta jooksul ostis ise või teiste kaudu välismaalt veini või vahuveini 17%, muud kanget alkoholi 15%, õlut 13%, viina 7%, siidreid 4% ning *long drinke*, kokteilijooke või *coolereid* 4% vastanutest (2021. a vastavalt 10%, 13%, 10%, 6%, 4% ja 4%). Peale Covid-19 pandeemiat ja reisi piirangute kaotamist on alkoholi ostmine välismaalt taas suurenenud (joonis 3.2.9).

Lätist spetsiaalselt alkoholi ostmise sagedus vähenes 2022. aastal. Keskmiselt võeti eraldi ostureis Lätti ette aastas 3,1 korral (2021. a 5,1 korral). Lätist läbisõidul osteti alkoholi kaasa keskmiselt 2,1 korral aastas (2021. a 2,0 korral). Enamasti osteti Lätist alkoholi 2–3 korral (spetsiaalselt Lätis käinutest 73% ja läbisõidul käinutest 49%; 2021. a vastavalt 35% ja 52%) (joonis 3.2.10). Vähenes nende vastanute osakaal, kes käisid spetsiaalselt Lätist alkoholi ostmas sagedasti (6 ja enam korda) (2022. a 8%, 2021. a 23%), 4–5 korda (2022. a 10%, 2021. a 18%) ja kes tegid seda korra (2022. a 9%, 2021. a 24%). Lätist alkoholi ostjaid oli küll varasemast rohkem, kuid spetsiaalsete ostureiside sagedus vähenes.

Joonis 3.2.9. Välismaalt alkoholi ostnute osakaal joogi liigiti 2017–2022 (% kõigist vastanutest)

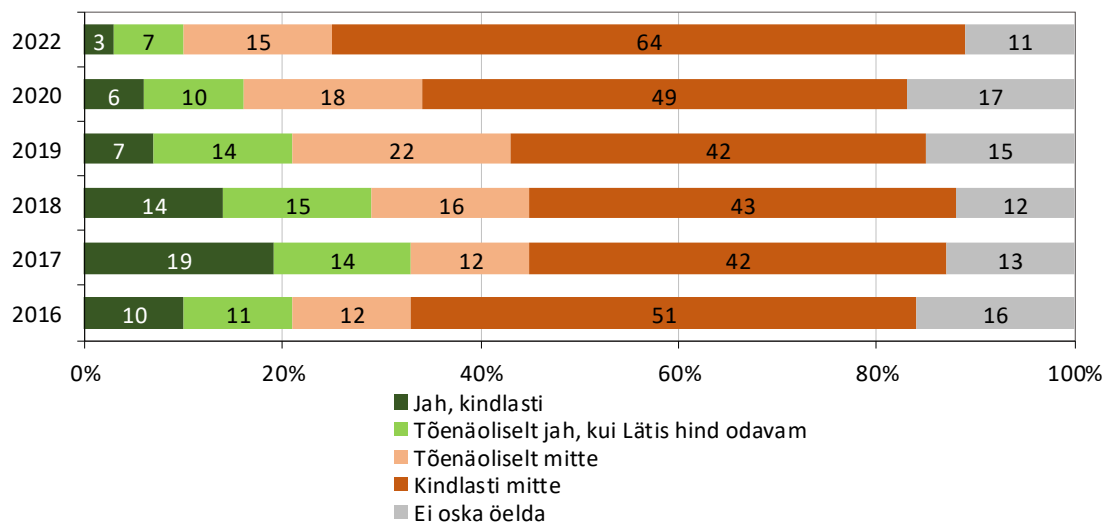
Joonis 3.2.10. Lätist alkoholiostmise sagedus 2017–2022 (% vastajarühmast)

Kui 2020. aastal kehtisid seoses Covid-19 pandeemiaga ranged reisimispiirangud, mis takistasid välismaalt ja Lätist alkoholi ostmist, siis 2021–2022. aastal tegid elanikud ostuotsuseid väliste piiranguteta. 2022. aasta uuringus selgitati, millised on elanike kavatsused Lätist 2023. aastal alkoholi osta.

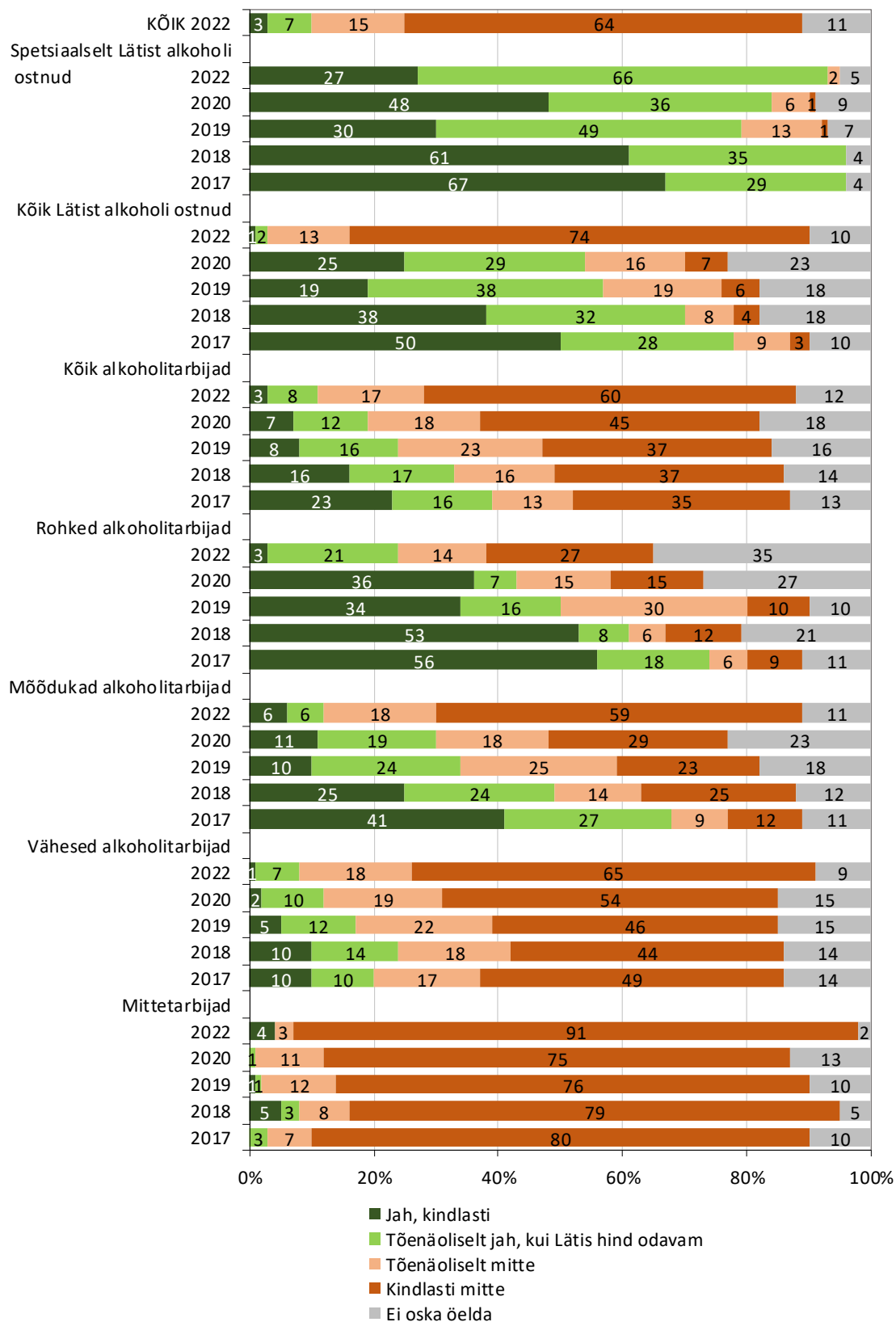
Valdav osa elanikest ei kavatses 2023. aastal minna Lätti alkoholi ostma ja ostuhoovi on võrreldes 2020. aastaga⁶ vähenenud. 79% vastanutest ei plaani 2023. aastal minna Lätti alkoholi ostma, 10% plaanib ja 11% ei osanud oma kavatsuste kohta küsitlemise hetkel veel öelda (2020. a vastavalt 67%, 16% ja 17%). Elanike hinnangud oma tulevase ostukäitumise kohta on läbi aastate madalaimal tasemel. Kindlasti plaanib 2023. aastal Lätist alkoholi osta 3% vastanutest ja 7% ostab tõenäoliselt alkoholi, kui Lätis on hind odavam. Suuremat ostuhoovi prognoosisid 2023. aastaks Lõuna-, Lääne- ja Kesk-Eesti elanikud, mehed, eestlased, 30–49-aastased, palju alkoholi tarbivad elanikud ning need vastanud, kes on harjunud Lätist alkoholi ostma (joonis 3.2.11 ja 3.2.12).

Joonis 3.2.11. Hinnangud Lätist alkoholi ostmise kavatsustele 2017–2023. aastal (% vastanutest)

⁶ 2021. aastal ei küsitud seda küsimust elanike 2022. aasta alkoholi ostukavatsuste kohta Lätist.

Joonis 3.2.12. Hinnangud Lätist alkoholi ostmise kavatsustele 2023. aastal tausttunnuste rühmades (% vastajarühmast)

3.3. Elanike hinnangud alkoholitarbimisele

Järgnev peatükk kajastab elanike hinnanguid isiklikule ja kaasmaalaste alkoholitarbimisele 2022. aastal. Lisaks antakse elanike hinnangute põhjal ülevaade alkoholsete jookide ja nende alkoholivabade alternatiivide tarbimissagedustest, tarbimisharjumuste muutustest ning tuuakse välja, milline oli 2022. aastal alkoholsete jookide valmistamise ulatus kodudes, millist alkoholipoliitikat oodatakse riigilt, millised on häirivaimad alkoholitarbimisega seonduvad probleemid ning milliseid meetmeid oleks elanike hinnangul vaja ette võtta alkoholitarbimise vähendamiseks.

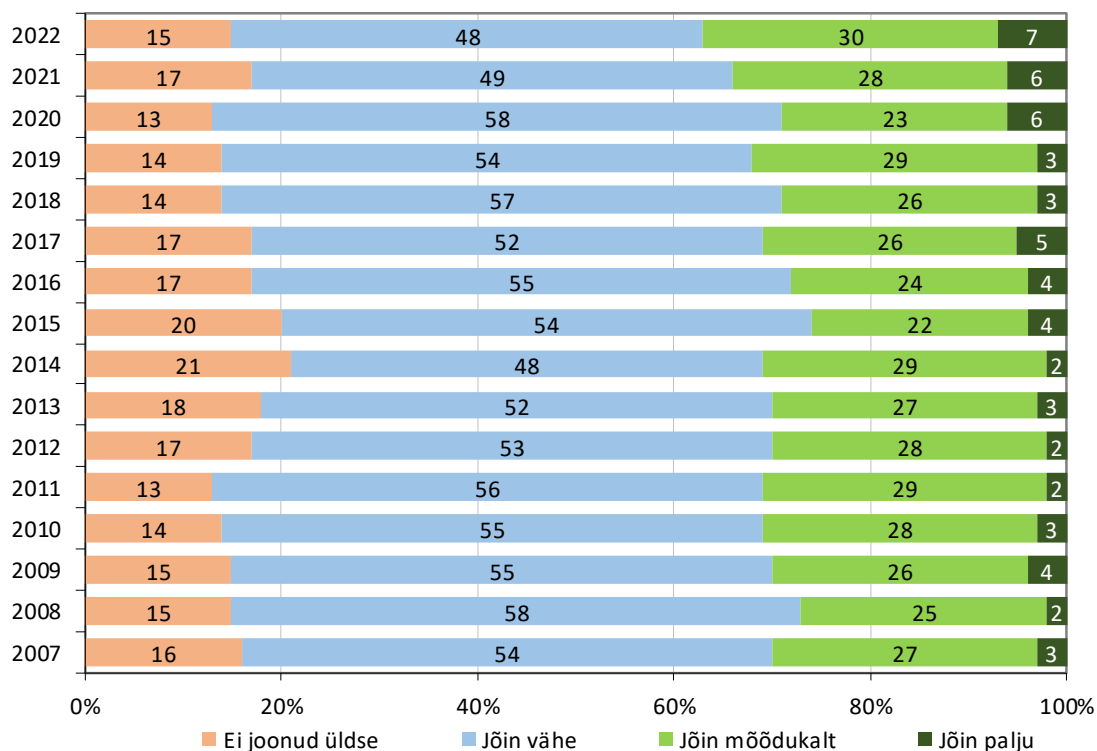
3.3.1. Hinnangud isiklikule alkoholitarbimisele

Isiklik alkoholitarbimise sagedus

Uuringus osalejatel paluti hinnata oma alkoholsete jookide tarbimist 2022. aastal valides järgmiste etteantud vastusvariantide vahel: *ei joonud üldse, jõin vähe, jõin mõõdukalt* või *jõin palju*. Hinnangut andes võtsid elanikud arvesse kõiki aasta jooksul tarbitud alkoholsete jooke, nii kangeid kui lahjaid, sh tervisenappe, hõõg- ja vahuveine, šampust, alkoholiga kokteile, siidreid, õlut jms. Isikliku alkoholitarbimise sagedust on uuritud alates 2007. aastast (joonis 3.3.1).

2022. aastal tarbis alkoholsete jooke 85% vastanutest ja 15% ei tarbinud aasta jooksul kordagi alkoholi (2021. a vastavalt 83% ja 17%). Alkoholitarbijate osakaal ei ole aastases võrdluses oluliselt muutunud, kuid end mõõdukalt ja palju alkoholi tarbivaks pidavate elanike osakaal oli kõrgeim kui kunagi varem.

Joonis 3.3.1. Elanike hinnang alkoholi isiklikule tarbimisele 2007–2022 (% vastanutest)

Vastavalt elanike endi hinnangutele oma alkoholitarbimise kohta, jaotusid nad nelja tarbijatüüpi: aasta jooksul palju alkoholi tarbinud (nn rohked tarbijad), mõõdukalt alkoholi tarbinud (nn mõõdukad tarbijad), vähe alkoholi tarbinud (nn vähesed tarbijad) ja alkoholi mitte tarbinud (nn mittetarbijad). Vähe tarbis enda hinnangul alkoholi 48% vastanutest (2021. a 49%), mõõdukalt 30% (2021. a 28%), palju 7% (2021. a 6%) ja 15% ei tarbinud aasta jooksul üldse alkoholi (2021. a 17%). Alkoholitarbijaid oli enesehinnangute põhjal veidi enam kui 2021. aastal ning veidi on suurenenud ka nende elanike osakaal, kes tarbisid alkoholi mõõdukalt või palju, kuid hinnangute muutused jäävad statistilise vea piiridesse ega ole olulised.

Alkoholitarbijate hulgas oli tarbijatüüpe kolm: 56% tarbis enda hinnangul vähe alkoholi, 35% mõõdukalt ja 9% palju (2021. a vastavalt 59%, 34% ja 7%) (tabel 3.3.1).

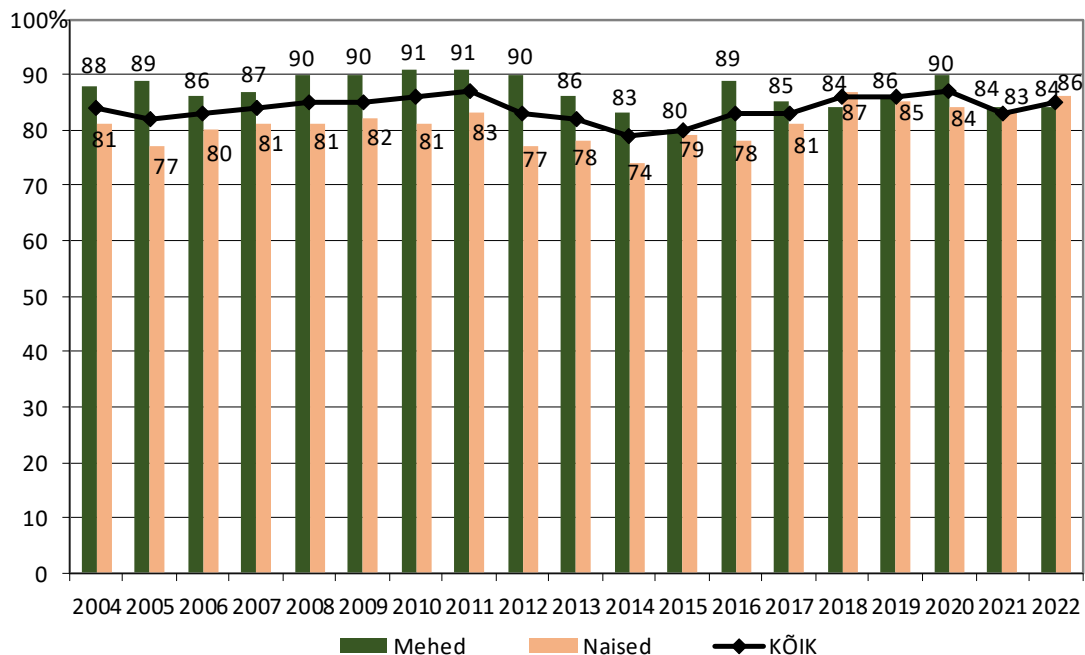
Neli tarbijatüüpi esinesid kõikides vastanute rühmades sõltumata elukohast, vanusest, soost, rahvuslikust kuuluvusest või sissetuleku suurusest. Vanuserühmadest oli alkoholitarbijate osakaal suurim 18–29-aastaste hulgas (90% vastajarühmast) ja 50–64-aastaste hulgas (87%), kusjuures iga viies noor (20%) märkis, et jõi palju. Meeste ja naiste ning eestlaste ja muude rahvuste hulgas oli alkoholitarbijate osakaal lähedane, naistest tarbis aasta jooksul alkoholi 86%, meestest 84%, eestlastest 85% ja muudest rahvustest 86%. Sissetuleku rühmadest oli taas kõige vähem alkoholitarbijaid kuni 500 € kuus pereliikme kohta teenivate vastajate hulgas (72%, keskmine 85%), kuid iga kuues (18%) tõdes, et jõi palju.

Tabel 3.3.1. Alkoholsete jookide tarbijatüübid tausttunnuste rühmades 2022 (% vastajarühmast)

		Mitte- tarbijad	Vähesed tarbijad	Mõõdukad tarbijad	Rohked tarbijad
KÕIK		15	48	30	7
Regioon	Põhja-Eesti	14	50	31	5
	Kesk-Eesti	11	50	36	3
	Kirde-Eesti	18	46	29	7
	Lääne-Eesti	12	57	25	6
	Lõuna-Eesti	18	38	28	16
Vanus	18–29-aastased	10	28	42	20
	30–49-aastased	16	47	31	6
	50–64-aastased	13	55	26	6
	65+ aastased	19	55	23	3
Sugu	Naised	14	53	26	7
	Mehed	16	40	35	9
Rahvus	Eestlased	15	47	31	7
	Muu rahvus	14	49	28	9
Netosissetulek pereliikme kohta kuus	Kuni 500 €	28	36	18	18
	501–1000 €	14	49	31	6
	1001–1500 €	11	52	32	5
	1501–2000 €	12	47	34	7
	Üle 2000 €	13	45	34	8
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	0	56	35	9

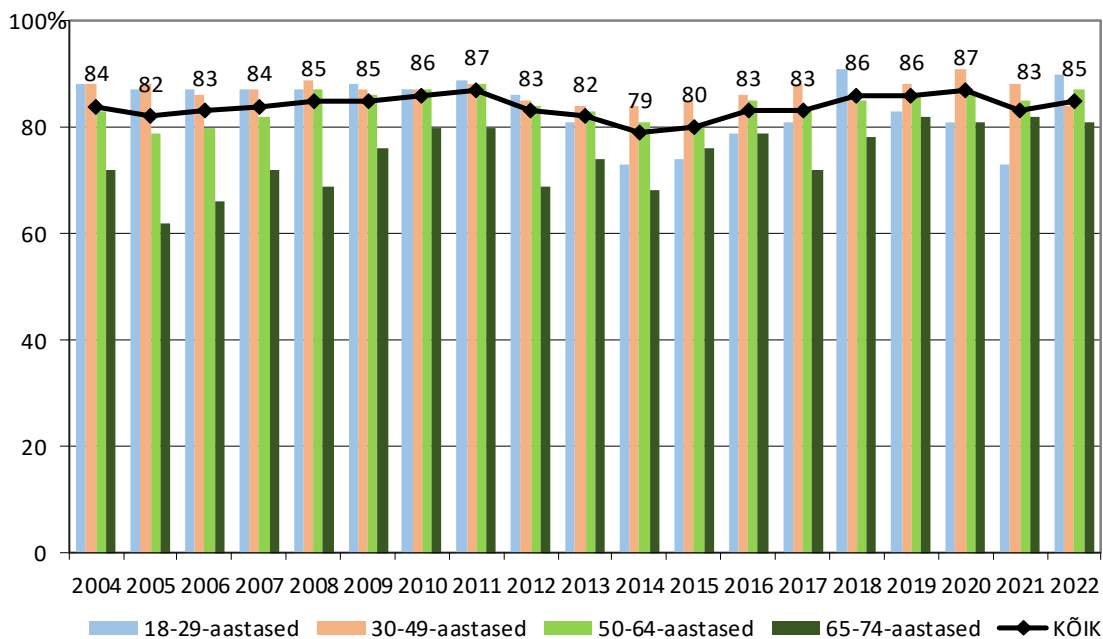
2022. aastal tarbis alkohoolseid jooke 85% vastanutest (2021. a 83%), kusjuures mehed ja naised peaaegu võrdselt (joonis 3.3.2). Võrreldes 2021. aastaga suurenes alkoholi tarbinud naiste osakaal 83%-lt 86%-ni, meeste hulgas jäi alkoholitarbimine samale tasemele (84%).

Joonis 3.3.2. Alkoholitarbijate osakaal meeste ja naiste hulgas 2004–2022 (% vastanutest)

Alkoholitarbijate osakaal on läbi aastate olnud keskmisest madalam eakaimate (65–74-aastased) vanusegrupis ja see püsib alates 2019. aastast 81–82% juures (joonis 3.3.3). Noorte (18–29 aastat) hulgas on alkoholitarbijate osakaal kõikunud vahemikus 73–91%, kusjuures 2022. aastal oli see lähedane kõige kõrgemale tasemele (90%, 2018. a 91%).

Joonis 3.3.3. Alkoholitarbijate osakaal vanuserühmades 2004–2022 (% vastanutest)

Alkoholsete jookide tarbimissagedused tarbijatüüpide lõikes

Vähesed alkoholtarbijad (48% kõigist vastanutest, 2021. a 49%) eelistasid alkoholsetest jookidest taas veine ja vahuveine (tarbis aasta jooksul 90%, 2021. a 85%), enam kui pool sellest tarbijatüübist (58%, 2021. a 57%) tarbis kangeid alkoholseid jooke (v.a viin) ja õlut (53%, 2021. a 46%), enam kui kolmandik jõi aasta jooksul siidrit (42%, 2021. a 36%) ning *long drinke, coolereid* ja kokteilijooke (40%, 2021. a 36%) ning kolmandik viina (33%, 2020. a 25%) (tabel 3.3.2). Väheste alkoholtarbijate osakaal täiskasvanud elanikest ei muutunud aastaga ning jätkuvalt tarbiti alkoholi enamasti vaid mõned korrad aastas (28–68% erinevate jookide lõikes) ja kuni viiendik (3–20%) märkis, et tarbis alkoholi 1–3 korda kuus. Väheste tarbimisega elanike eelistused jookide lõikes ei muutunud ning säilis lojaalsus veinidele ja vahuveinidele: 68% tarbijarühmast jõi veini mõned korrad aastas, 20% 1–3 korda kuus ja 2% 1–2 korda nädalas. Teiseks joogi eelistuseks, mida tarbiti küll vaid mõnel korral aastas või 1–3 korral kuus, olid muud kanged alkoholised joogid: 50% tarbijarühmast jõi muid kangeid alkoholseid jooke mõnel korral aastas, 8% tarbis 1–3 korda kuus ja sagedasemad tarbijad puudusid. Tarbijatüübi kolmandaks eelistuseks oli õlu, mida pruukis mõned korrad aastas 33%, 1–3 korda kuus 15% ja 1–2 korda nädalas 5%. Igapäevaselt alkoholi tarbivaid elanikke selles tarbijarühmas polnud ja iganädalasi veini ja vahuveini, siidri, *long drinki, cooler-i*, kokteili ja viina tarbijaid oli väga vähe (1–2%). Kõikides joogigruppides lisandus elanikke, kes võtsid alkoholi mõnel korral aastas, välja arvatud muu kange alkohol, mille tarbijate osakaal ei muutunud. Ülaltoodust lähtuvalt see tarbijarühm alkoholi tarbimist ei suurendanud.

Mõõdukad tarbijad (30% kõigist vastanutest, 2021. a 28%) tarbisid alkoholi tüüpiliselt mõnel korral aastas nagu ka vähesed tarbijad, kuid õllel, veinil, viinal ja muul kangel alkoholil oli ka igapäevaseid tarbijaid (1–2%). Tarbijatüübis eelistati sarnaselt vähestele tarbijatele eelkõige veine ja vahuveine (tarbis 92%, 2021. a 85%), millele järgnesid muud kanged alkoholised joogid (85%, 2021. a 79%), õlu (73%, 2021. a 70%), *long drink-id, kokteilid* ja *coolereid* (73%, 2021. a 58%), siider (58%, 2021. a 53%) ja viin (56%, 2021. a 62%). Võrreldes eelneva aastaga suurenesid *long drink-ide, kokteilide* ja *coolerte*, veinide ja vahuveinide, muu kange alkoholi ning siidrite tarbijate osakaalud ning vaid viinatarbijate osakaal vähenes. Mõõdukad tarbijad eelistasid eeskätt veine ja vahuveine: 34% tarbijarühmast jõi veini mõnel korral aastas, 42% 1–3 korda kuus ja 14% 1–2 korda nädalas. Teiseks eelistuseks olid selles grupis samuti kanged alkoholised joogid: 52% tarbijarühmast jõi muid kangeid alkoholseid jooke mõnel korral aastas, 21% 1–3 korda kuus, 11% 1–2 korda nädalas ja 1% iga päev. Õlut tarbis mõnel korral aastas 20%, 1–3 korda kuus 25%, 1–2 korda nädalas 26% ja iga päev 2%. Veinide ja vahuveinide tarbimise sagedus suurenes nii väheste kui iganädalaste tarbijate arvelt, kes hakkasid seda jooki tarbima rohkem 1–3 korral kuus. Õlle igapäevaste tarbijate osakaal vähenes ja suurenes nende õllejoojate osakaal, kes jõid õlut 1–2 korral nädalas. Iganädalaste või sagedamini õlut joonud elanike osakaal tüübis jäi siiski samale tasemele, sest tarbijate osakaalu kasvu taga olid eelkõige need elanikud, kes tarbisid õlut mõned korrad aastas. Muu kange alkoholi ja siidrite tarbijate osakaalu suurenemise taga olid elanikud, kes jõid neid jooke vaid mõnel korral aastas. Tarbijatüüp hakkas aga aastaga tunduvalt enam eelistama *long drinke*, kokteilijooke ja *coolereid*, tarbijate osakaal tüübis suurenes 58%-lt 73%-le, kusjuures suurenesid nii mõnel korral aastas, 1–3 korral kuus kui iganädalaste tarbijate osakaalud.

Palju alkoholi (nn rohked tarbijad) tarbis 2022. aastal suhteliselt vähe elanikke (7% kõigist vastanutest, 2021. a 6%) ja tarbijarühma osakaal on püsinud viimastel aastatel stabiilne. Tarbijatüübi väiksuse tõttu varieeruvad hinnangud aastate lõikes teistest tarbijatüüpidest enam ja iseloomulik on sagedasem, sh igapäevane alkoholtarbimine. Enim eelistati tarbida õlut, viina, veine ja vahuveine ning

muud kanget alkoholi, siider oli vähem populaarne. Kui aasta tagasi eelistas tarbijatüüp enim veine, kanget alkoholi ja viina, siis nüüd olid esmasteks eelistusteks õlu ja viin. Õlut jõi aasta jooksul 85% tarbijatüübist (2021. a 86%), viina 83% (2021. a 87%), veine ja vahuveine 72% (2021. a 88%), muid kangeid alkoholiseid jooke 67% (2021. a 88%), *long drinke*, *coolereid* ja kokteilijooke 50% (2021. a 81%) ja siidrit 35% (2021. a 58%). Lisaks on võrreldes 2021. aastaga vähenenud iganädalaste veini ja muu kange alkoholi tarbijate osakaal ning jookide valikut on tarbijatüübi esindajad piiranud. Kui aasta jooksul joodi palju, siis eeskätt õlut ja viina (suur igapäevaste tarbijate osakaal) ning harvemini siidrit, *long drinke*, kokteilijooke või *coolereid*.

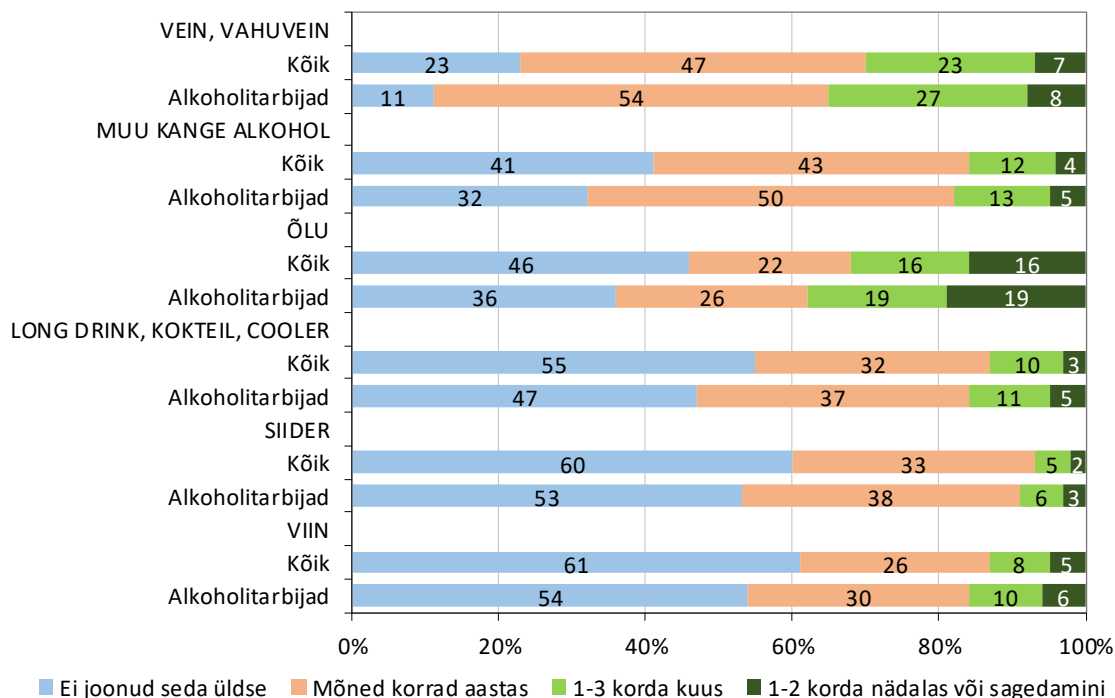
Tabel 3.3.2. Alkoholsete jookide tarbimissagedused tarbijatüüpide lõikes 2022
(alkoholitarbijate hinnangud oma tarbimise kohta, %)

	Ei joonud seda üldse	Mõned korrad aastas	Jõi 1–3 korda kuus	Jõi 1–2 korda nädalas	Jõi peaaegu iga päev
<i>% tarbijatest, kes jõid enda hinnangul aasta jooksul alkoholi VÄHE (48% kõigist vastanutest)</i>					
Vein, vahuvein	10	68	20	2	0
Muu kange alkohol	42	50	8	0	0
Õlu	47	33	15	5	0
Siider	58	36	4	2	0
<i>Long drink</i> , kokteil, cooler	60	33	6	1	0
Viin	67	28	3	2	0
<i>% tarbijatest, kes jõid enda hinnangul aasta jooksul alkoholi MÕÕDUKALT (30% kõigist vastanutest)</i>					
Vein, vahuvein	8	34	42	14	2
Muu kange alkohol	15	52	21	11	1
Õlu	27	20	25	26	2
<i>Long drink</i> , kokteil, cooler	27	45	19	9	0
Siider	42	43	11	4	0
Viin	44	33	18	4	1
<i>% tarbijatest, kes jõid enda hinnangul aasta jooksul alkoholi PALJU (7% kõigist vastanutest)</i>					
Õlu	15	9	18	20	38
Viin	17	30	18	5	30
Vein, vahuvein	28	40	17	7	8
Muu kange alkohol	33	39	18	9	1
<i>Long drink</i> , kokteil, cooler	50	37	9	2	2
Siider	65	32	0	2	1

Lahjade ja kangete alkoholsete jookide tarbimissagedused

Elanike hinnangute põhjal tarbiti 2022. aastal alkoholsetest jookidest sagedamini taas veine ja vahuveine ning nende jookide tarbijaskond oli ka kõige suurem nii elanike kui alkoholitarbijate hulgas (joonis 3.3.4). Veine ja vahuveine tarbis 77% kõikidest vastanutest (2021. a 72%); kangeid alkoholseid jooke (v.a viin) 59% (2021. a 56%); õlut 54% (2021. a 48%), *long drinke*, kokteilijooke ja *coolereid* 45% (2021. a 39%), siidreid 40% (2021. a 36%) ja viina 39% (2021. a 35%). Kõikide ülaltoodud alkoholsete jookide tarbijaid oli võrreldes eelneva aastaga veidi rohkem. Veinide ja vahuveinide puhul valiti olemasolevatest vastusvariantidest kõige sagedamini *jõin mõned korrad aastas*, ülejäänud jookide puhul *ei joonud seda üldse*.

Joonis 3.3.4. Alkoholsete jookide tarbimissagedused 2022 (kõik vastanud ja alkoholitarbijad, %)

Veinid ja vahuveinid olid vaadeldud alkoholsete jookide rühmadest populaarseimad ka alkoholitarbijate hinnangul, neid jooke tarbis 91% alkoholitarbijatest (2021. a 85%). Veinide tarbimissagedus on aastases võrdluses vähenenud, kuna osa igapäevase tarbijaid on hakanud neid jooke tarbima 1–3 korda kuus: igapäevaste tarbijate osakaal vähenes 2021–2022. aastate võrdluses 9%-lt 7%-ni, 1–3 korda kuus veini tarbinute osakaal suurenes 17%-lt 23%-ni ja mõned korrad aastas veini joonute osakaal jäi samale tasemele (46%-lt 47%-ni). Muud kanget alkoholi (v.a viin) tarbiti harvemini, kuigi tarbijaskond kasvas, st igapäevaste tarbijate osakaal vähenes ja suurenes nende elanike osakaal, kes tarbisid kanget alkoholi mõned korrad aastas.

2022. aastal üldiselt peatus alkoholsete jookide tarbijaskonna vähenemine ja seda ka viina puhul, kus vähenemise trend on olnud märgatav alates 2017. aastast. Viina igapäevaste tarbijate kasvu tasakaalustas mõnel korral aastas viina võtnute osakaalu tõus. Möödunud aastat iseloomustavad seega kahesuunalised tendentsid elanike alkoholitarbimises, ühelt poolt tarbijaskonna suurenemine

ja teiselt poolt tarbimissageduse vähenemine. Erandiks olid *long drink*-id, kokteilijoogid ja *cooler*id, kus lisandus juurde nii tarbijaid kui tarbimissagedus tõusis (tabel 3.3.3).

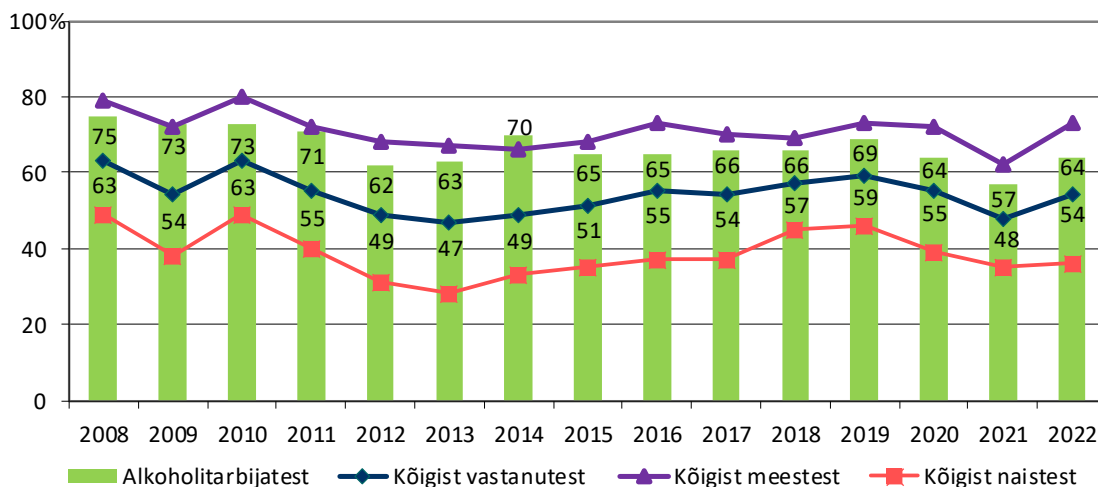
Tabel 3.3.3. Alkoholsete jookide tarbimissagedused 2017–2022 (% vastanutest)

		Ei joonud seda üldse	Mõned korrad aastas	Jõi 1–3 korda kuus	Jõi 1–2 korda nädalas	Jõi peaaegu iga päev
Viin	2022	61	26	8	2	3
	2021	65	24	8	2	1
	2020	60	30	8	1	1
	2019	57	32	8	3	0
	2018	56	33	8	3	0
	2017	56	31	10	3	0
Muu kange alkohol	2022	41	43	12	4	0
	2021	44	40	10	5	1
	2020	46	40	11	2	1
	2019	42	41	15	2	0
	2018	45	42	11	2	0
	2017	47	38	13	2	0
Vein, vahuvein	2022	23	47	23	6	1
	2021	28	46	17	8	1
	2020	24	46	22	8	0
	2019	23	48	22	6	1
	2018	20	50	21	8	1
	2017	28	50	17	4	1
Õlu	2022	46	22	16	12	4
	2021	52	19	17	10	2
	2020	45	24	15	13	3
	2019	41	22	22	12	3
	2018	43	23	19	12	3
	2017	46	19	16	12	7
Siider	2022	60	33	5	2	0
	2021	64	29	6	1	0
	2020	59	32	8	1	0
	2019	56	28	12	4	0
	2018	58	30	10	2	0
	2017	64	26	9	1	0
<i>Long drink, kokteil, cooler</i>	2022	55	32	10	3	0
	2021	61	30	8	1	0
	2020	63	28	6	3	0
	2019	60	29	9	2	0
	2018	62	29	8	1	0
	2017	64	28	7	1	0

ÕLU oli elanike hinnangul 2022. aastal veinide järel kõige sagedamini tarbitav alkoholne jook, mis jäi tarbijaskonna suuruselt alla vaid veinile ja kangele alkoholile (v.a viin) (joonis 3.3.4). Iga päev jõi õlut 5% alkoholitarbijatest (2021. a 3%), paar korda nädalas 14% (2021. a 11%), 1–3 korda kuus 19% (2021. a 20%) ja mõned korrad aastas 26% (2021. a 23%) (lisa 2.6). Õlletarbijad on valdavalt mehed, 2022. aastal jõi õlut 85% mees- ja 43% naissoost alkoholitarbijatest (2021. a 74% ja 42%). Naissoost alkoholi-tarbijate hulgas jäi õlle populaarsus samale tasemele aastataguse näitajaga (42%), kuid meessoost alkoholitarbijate osakaal suurenes ja võrreldes naistega joodi õlut sagedamini. Aastases võrdluses on meessoost alkoholitarbijate õlle tarbimise sagedus langenud. Meessoost alkoholitarbijatest jõi õlut iga päev 4% (2021. a 6%), paar korda nädalas 26% (2021. a 21%), 1–3 korda kuus 29% (2021. a 28%) ja aastas mõned korrad 26% (2021. a 19%). Naissoost alkoholitarbijate hulgas jõi igapäevaselt õlut 5% (2021. a 0%), 3% jõi õlut paar korda nädalas (2021. a samuti 3%), 9% jõi 1–3 korda kuus (2021. a 13%) ja 26% mõned korras aastas (2021. a 26%). Alkoholi tarbinud naistest ei joonud õlut 2022. aastal 57% (2021. a 58%) ja alkoholi tarbinud meestest 15% (2021. a 26%). Vähemalt kord kuus või sagedamini õlut joovatest alkoholitarbijatest oli mehi 77% (2021. a 76%) ja naisi 23% (2021. a 24%) ja sooline jaotus aasta jooksul ei muutunud. Alkoholi tarbivate meeste hulgas suurenes igakuiselt õlut joovate meeste osakaal, kuid suurenes ka aastas vaid mõnel korral õlut joovate meeste osakaal, alkoholi tarbivate naiste osas muutused puudusid.

Õlletarbijate osakaalu vähenemine peatus – 2022. a tarbis õlut 54%, 2021. a 48%, 2020. a 55% ja 2019. a 59% kõigist vastanuist. Seejuures suurenes õlletarbijate osakaal vaid meeste hulgas: kõigist meestest tarbis 2022. aastal õlut 73% ja kõigist naistest 35% (2021. a vastavalt 62% ja 36%). Sama suundumus ilmnes ka alkoholitarbijate hulgas: 2022. aastal pruukis alkoholitarbijatest meestest õlut 85% ja naistest 43% (2021. a vastavalt 74% ja 42%) (joonis 3.3.5, lisa 2.7).

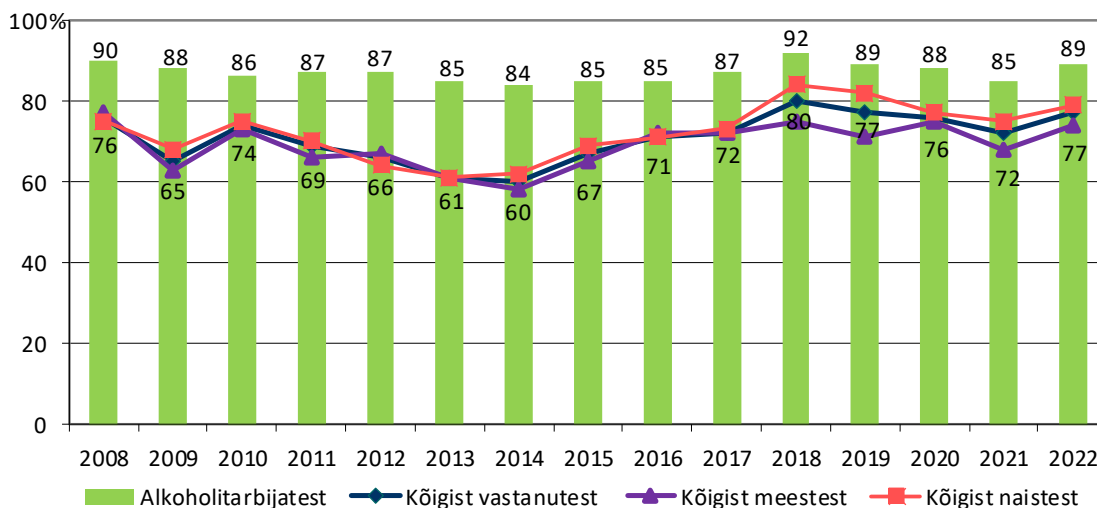
Joonis 3.3.5. Õlletarbijate osakaal elanike ning alkoholitarbijate hulgas soo lõikes 2008–2022 (%)

VEINID ja VAHUVeinid on alates 2008. aasta kaardistusest olnud elanike hinnangul kõige suurema tarbijaskonnaga alkohoolsed joogid. 2021. aastal tarbis veini või vahuveini 77% kõigist vastanutest ja 89% alkoholitarbijatest (2021. a vastavalt 72% ja 85%). Veine joodi harvemini kui õlut. 54% alkoholitarbijatest jõi enda hinnangul veini või vahuveini mõnel korral aastas (2021. a 54%), 27% jõi 1–3 korda kuus (2021. a 20%), 8% 1–2 korda nädalas või sagedamini (2021. a 11%). Igakuiste veinitarbijate osakaal on tõusnud taas 2020. aasta tasemele: vähemalt kord kuus või sagedamini jõi

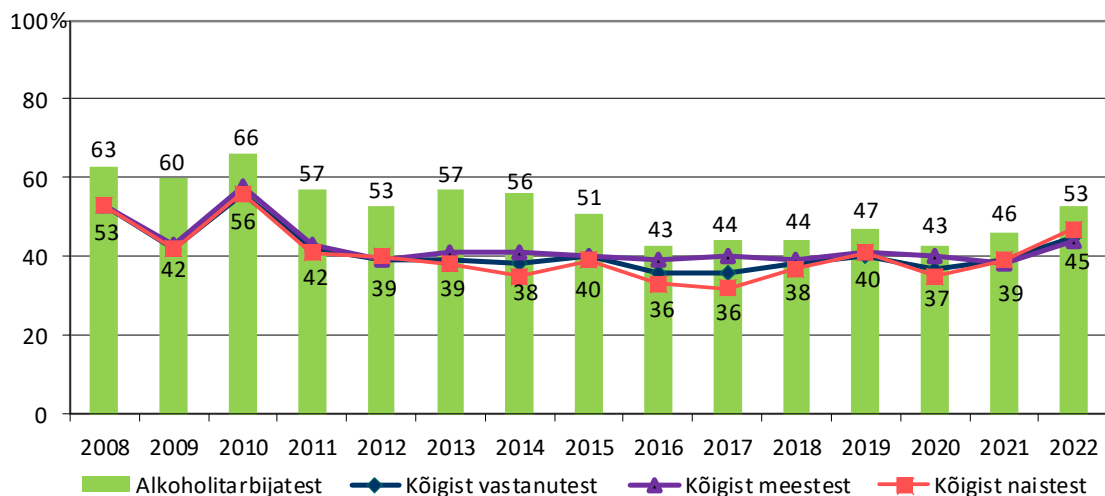
veini 35% alkoholitarbijatest (2021. a 31%). Veinijoomine on jätkuvalt populaarne ja naiste hulgas enam kui meeste hulgas: 2022. aastal tarbis veini 74% meestest ja 79% naistest, alkoholitarbijate puhul aga 87% meestest ja 91% naistest (2021. a 68% meestest ja 75% naistest; 81% alkoholi tarbivatest meestest ja 90% alkoholi tarbivatest naistest). Kord kuus või sagedamini veini joonud elanikest moodustasid naised 57% (2021. a 58%) ja mehed 43% (2021. a 42%) ja aastaga sooline proportsioon ei muutunud. Vähemalt kord kuus või sagedamini veini joovatest alkoholitarbijatest olid 76% 30–64-aastased ja 20% 18–29-aastased (2021. a 72% ja 20%), mis näitab, et sagedane veinitarbimine jäi noorte vanuserühmas samale tasemele, kuid suurenes keskealiste vanuserühmas (joonis 3.3.6, lisa 2.7).

Joonis 3.3.6. Veinide ja vahuveinide tarbijate osakaal elanike ning alkoholitarbijate hulgas soo lõikes 2008–2022 (%)

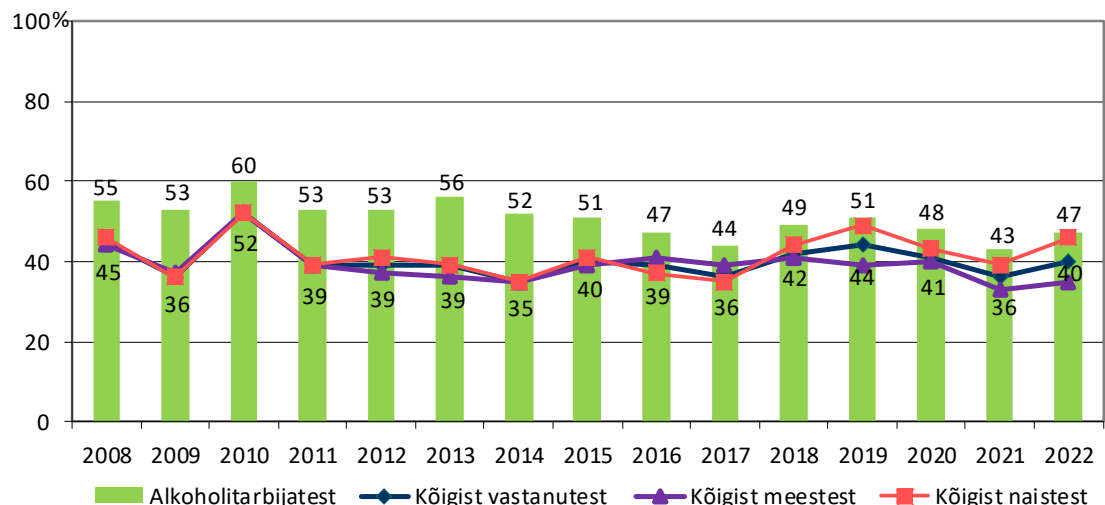

LONG DRINKIDE, COOLERITE ja KOKTEILIJOOKIDE tarbijaskond on suurenenud nii kõigi vastanute kui alkoholitarbijate hulgas ja tarbimise ulatus elanikkonnas on olnud kõrgem vaid aastatel 2008 ja 2010, mil see ulatus 53% ja 56%-ni (joonis 3.3.7). 2022. aastal tarbis *long drinke*, *coolereid* või kokteilijooke 45% kõigist vastanutest (2021. a 39%) ning alkoholitarbijatest 53% (2021. a 46%). Kõigist naistest jõi 2022. aastal neid jooke 47% ja meestest 44% (2021. a 39% ja 38%) ning alkoholi tarbivatest naistest 53% ja meestest 52% (2021. a 47% ja 46%). Tüüpiliselt tarbiti seda laadi jooki mõned korrast aastas. 37% alkoholitarbijatest märkis, et nad jõid aastas segujooke mõned korrast (2021. a 35%), 11% jõi seda 1–3 korda kuus (2021. a 9%), 4% iga nädal (2021. a 2%) ning 1% igapäevaselt (2021. a 0%). Alkoholi tarbivatest naistest jõi segujooke 2022. aastal vähemalt mõned korrast kuus 10% ja meestest 21% (2021. a vastavalt 11% ja 12%) (lisa 2.7). Segujookide tarbimine suurenes oluliselt eriti alkoholi tarbivate meeste hulgas, igakuistest tarbijatest olid 66% mehed ja 34% naised (2021. a 52% ja 48%). Jookide tarbijad on eelkõige alla 50-aastased elanikud ja igakuiste tarbijate hulgas on suurenenud 18–29-aastaste vanuserühma osakaal. Igakuistest tarbijatest oli 18–29-aastasi 40%, 30–49-aastasi 35%, 50–64-aastasi 19% ja 65-aastasi või vanemaid 6% (2021. a vastavalt 31%, 41%, 23% ja 5%).

Joonis 3.3.7. Long drinkide, kokteilijookide ja coolerite tarbijate osakaal elanike ning alkoholitarbijate hulgas soo lõikes 2008–2022 (%)

Joonis 3.3.8. Siidri tarbijate osakaal elanike ning alkoholitarbijate hulgas soo lõikes 2008–2022 (%)

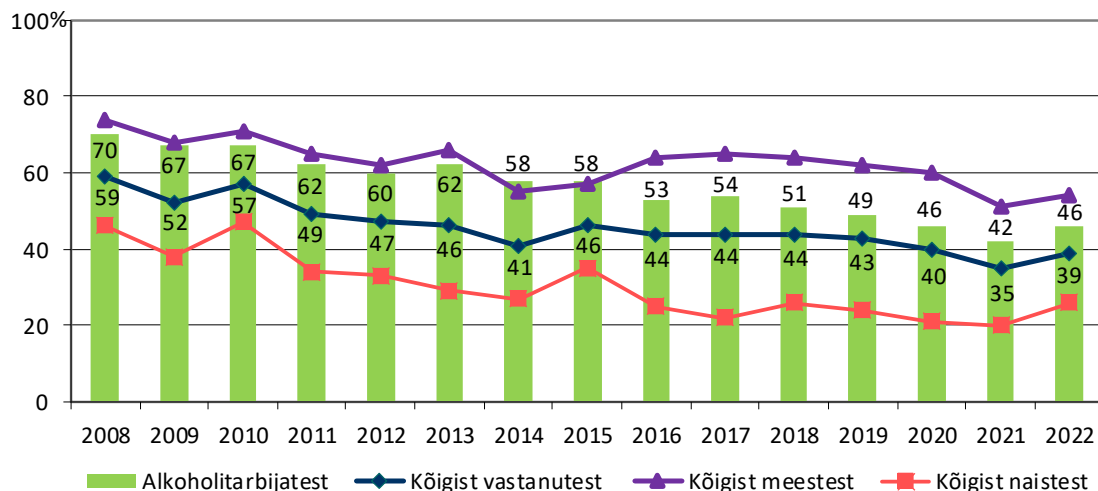

SIIDREID tarbis 2022. aasta jooksul 40% kõigist vastanutest (2021. a 36%) ja tarbijaskonna suurus on püsinud alates 2011. aastast 35–44% vahel. Kõigist naistest tarbis siidrit 2022. aastal 46% ja kõigist meestest 35% (2021. a 39% ja 33%). Kõigist alkoholitarbijatest jõi 2022. aastal siidrit 47% (2021. a 43%), alkoholi tarbivatest naistest 53% ja meestest 41% (2021. a 47% ja 39%) (joonis 3.3.8). Kolmandik (33%) kõigist vastanuid jõi siidrit mõnel korral aastas, igakuiseid tarbijaid oli 7% (2021. a 6%), 1–2 korda nädalas jõi siidrit 2% (2021. a 1%) ja igapäevased tarbijad puudusid kahel viimasel aastal. Alkoholitarbijatest jõi siidrit mõnel korral kuus 6% (2021. a 7%), 1–2 korda nädalas 3% (2021. a 2%) ja igapäevased tarbijad puudusid (sama 2021. a). Iga kuu või sagedamini siidrit tarbivad elanikud moodustasid 7% kõigist vastanutest ja 9% alkoholitarbijatest (2021. a sama) sagedases tarbimises pole muutust. Igakuistest tarbijatest moodustasid 52% naised ja 48% mehed (2021. a 59% ja 41%) ning igakuine tarbimine naiste hulgas vähenes. Siidrid on jätkuvalt populaarsed alla 50-aastaste elanike hulgas, kuid need joogid on hakanud rohkem meeldima ka vanematele inimestele: igakuistest

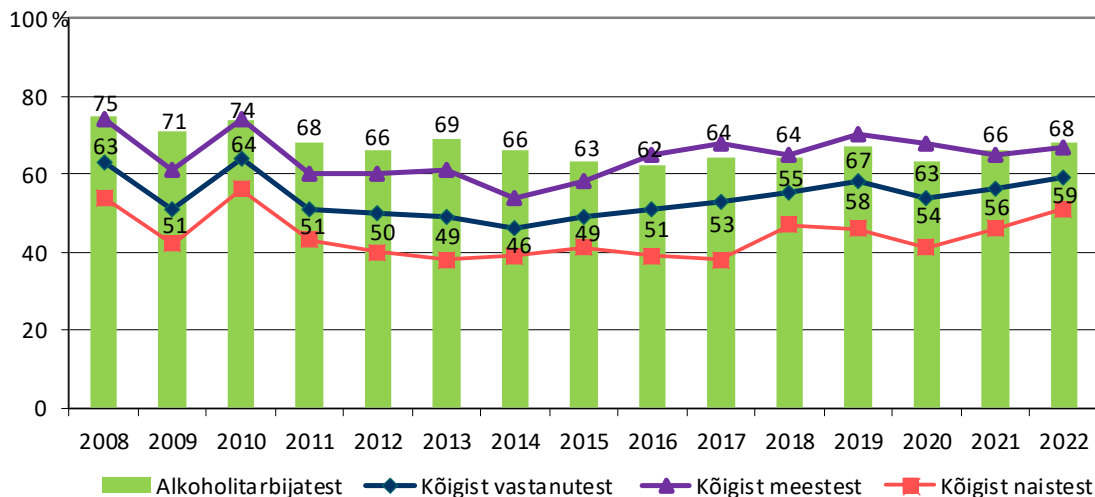
tarbijatest moodustasid alla 50-aastased 63% ning vanemad kui 50-aastased 37% (2021. a 70% ja 30%). Igakuistest tarbijatest oli 18–29-aastasi 5%, 30–49-aastasi 56%, 50–64-aastasi 28% ja 65-aastasi või vanemaid 9% (2021. a 27%, 43%, 24% ja 6%). Aastases võrdluses on noored hakanud eelistama siidrite asemel rohkem segujooke. (lisa 2.5).

VIINA tarbis 2022. aasta jooksul 39% kõigist vastanutest (2021. a 35%) ja 46% alkoholitarbijatest (2021. a 42%) ning tarbijaskonna pikaajaline langustrend peatus ja tõusis taas 2020. aasta tasemele (joonis 3.3.9). Alkoholitarbijast jäi 2022. aastal viina kokku 46% (2021. a 42%), sh mõned korrad kuus 30% (2021. a sama), 1–3 korda kuus 10% (2021. a 9%), 1–2 korda nädalas 3% (2021. a 2%) ja iga päev 3% (2021. a 1%). Viin on jätkuvalt rohkem meeste kui naiste jook, 2022. aasta jooksul tarbis seda kõigist meestest 54% ja naistest 26% (2021. a 51% ja 20%) ning alkoholi tarbivatest meestest 63% ja naistest 30% (2021. a 60% ja 24%). Iga kuu või sagedamini tarvitas viina 13% kõigist elanikest ja 16% kõigist alkoholitarbijatest (2021. a 11% ja 12%), 23% alkoholi tarbivatest meestest ja 8% alkoholi tarbivatest naistest (2021. a 21% ja 3%). Igakuistest viinatarbijatest olid 73% meessoost ja 27% naissoost (2021. a 84% ja 16%), mis näitab, et sagedaste tarbijate hulgas on suurenenud naiste osakaal. Igakuiselt tarbisid viina eelkõige keskealsed: 27% 18–29-aastased, 36% 30–49-aastased, 22% 50–64-aastased ja 15% 65-aastased või vanemad (2021. a 21%, 37%, 30% ja 12%). Viinavõtmise populaarsus ei ole enam vähenenud ja alkoholi tarvitavate noorte hulgas viinajoomine veidi suurenes.

Joonis 3.3.9. Viinatarbijate osakaal elanike ning alkoholitarbijate hulgas soo lõikes 2008–2022 (%)

Joonis 3.3.10. Muu kange alkoholi tarbijate osakaal elanike ning alkoholitarbijate hulgas soo lõikes 2008–2022 (%)

MUU KANGE ALKOHOOLI (*konjak, viski, brändi jms*) tarbijaskond suurenes veidi, kuid seda nende elanike arvelt, kes tarbisid alkoholi mõned korrad aastas. 2022. aasta jooksul jõi mõnda kanget alkoholset jooki 59% kõigist vastanutest ja 68% alkoholitarbijatest (2021. a 56% ja 66%). Kangete alkoholsete jookide tarbijaskond nii kõikide vastajate kui alkoholitarbijate arvestuses on suurenenud alates 2020. aastast (joonis 3.3.10). Muud kanget alkoholi jõi 2022. aasta jooksul 67% meestest ja 51% naistest (2021. a 65% ja 46%) ning alkoholitarbijatest vastavalt 78% meestest ja 59% naistest (2021. a 77%, 55%). Naiste hulgas suurenes kange alkoholi tarbijate osakaal aastaga 46%-lt 51%-ni ja alkoholi tarbivate naiste hulgas 55%-lt 59%-ni. Meeste hulgas püsis tarbijaskond stabiilne. Tüüpiliselt tarbiti kanget alkoholi mõned korrad aastas, seda märkis 50% alkoholitarbijatest, kusjuures igakuised tarbijad moodustasid alkoholitarbijatest 18% (2021. a 48% ja 18%). Igakuistest tarbijatest olid 80% mehed ja 20% naised (2021. a 73% ja 27%); 18–29-aastasi oli 12%, 30–49-aastasi 49%, 50–64-aastasi 25% ja vanemaid 14% (2021. a 19%, 47%, 26%, 8%). 2022. aastal suurenes elanike hinnangutele tuginedes kange alkoholi tarbijaskond ja seda naiste tarbimisharjumuste muutuse tõttu, kes neid jooke aasta jooksul rohkem tarbisid. Regulaarsed igakuised tarbijad olid aga valdavalt mehed ja nende osakaal aastaga suurenes. Noorte hulgas kangete alkoholsete jookide tarbijaskond vähenes, kuid kõige vanemas vanuserühmas suurenes.

Alkoholivabade jookide tarbimine

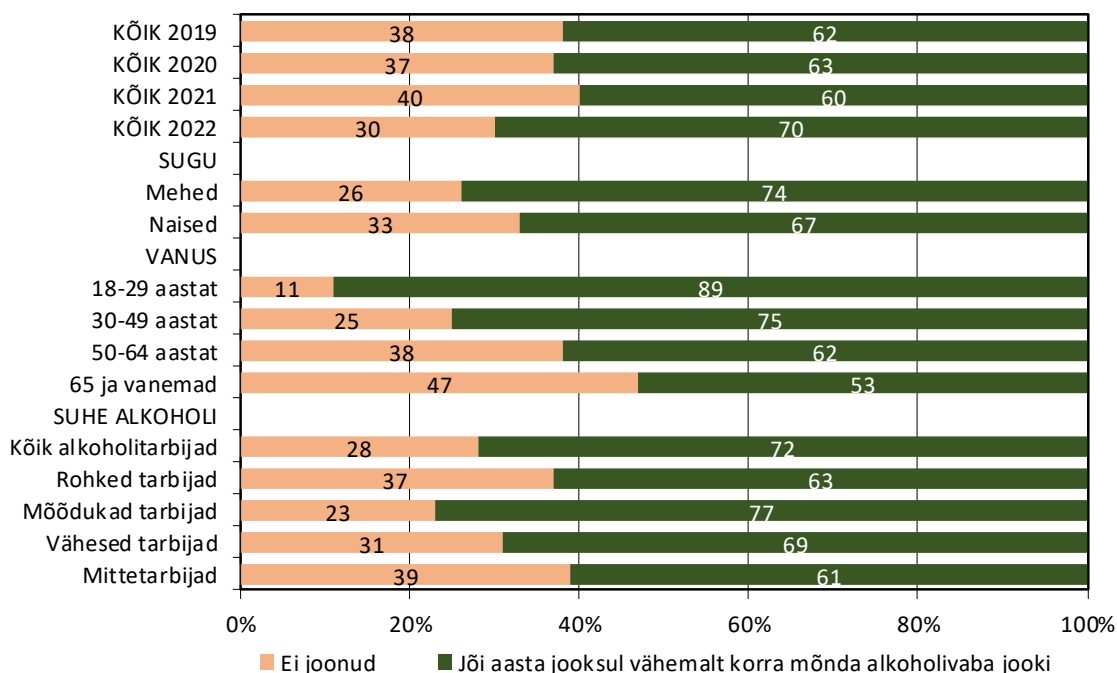
Eestis on elanikel võimalik valida alkoholsete jookide asemel alkoholivabu alternatiive ja seda tüüpi jookide valik on nõudluse tõttu viimastel aastatel hüppeliselt suurenenud. Alkoholivabad joogid on järjest suuremal määral olemas nii kaupluste (sh veebipoodide) tootevalikus kui toitlustusasutuste menüüdes. Lisaks õllele, siidri ja veinile on alkoholivabad alternatiivid on olemas näiteks rummile, vermutile, likööri, viskile ja teistele kangetele alkoholsetele jookidele. Kokteilijookide (populaarsed eriti noorte hulgas) alternatiividena võib tarbida alkoholivabu valmiskokteile (nn mokteile) ja valmistada alkoholivabu kokteile valmis joogipõhjadest (nn shrub). Need arengud aitavad toetada tervislikke eluviise ja vähendada alkoholitarbimisest tingitud tervisekahjusid. Valmistamise protsessi

järgi on osa alkoholivabu jooke valmistatud alkoholivabadest komponentidest, osa aga on valmistatud alkoholi baasil, kust alkohol hiljem töötuse käigus eemaldatud. Alkoholivabade jookide tarbimist on EKI uurinud alates 2019. aastast. Isikliku tarbimist (milliseid jooke ja kui sageli nad aasta jooksul tarbisid) hinnati järgmiste jookide rühmade lõikes: alkoholivaba õlu, vein või vahuvein, siider, valmiskokteilid (mokeilid), muud alkoholivabad joogid (džinn, liköör, vermut, viski, rumm jt) ja energijoojgid. Hinnangute põhjal moodustati koondtunnus alkoholivabade jookide tarbimise kohta, st kui vastaja jõi vähemalt kord aastas mõnda ülalloeletud jookidest, siis loeti ta alkoholivabade jookide tarbijaks, kui mitte ühtegi jooki, siis mittetarbijaks.

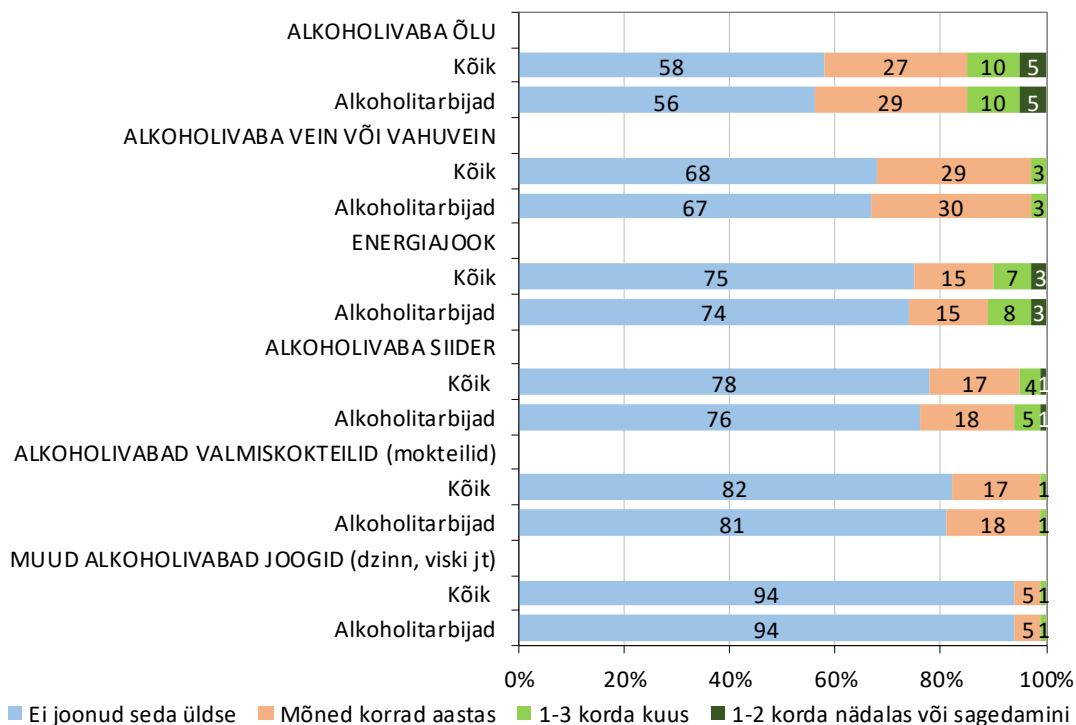
2022. aasta jooksul tarbis mõnda alkoholivaba jooki 70% vastanutest ja 72% alkoholitarbijatest (2021. a vastavalt 60% ja 64%), mis kinnitab nõudluse kasvu. Alkoholivabu jooke eelistasid eriti 18–29-aastased noored (89%) ja eesti rahvusest tarbijad (77%, muu rahvus 56%) ning aastaga on nendes elanike rühmades muutunud alternatiivide tarbimine märgatavalt populaarsemaks (joonis 3.3.11, lisa 2.8). Kõige tagasihoidlikum oli alkoholivabade alternatiivide eelistamine Kirde-Eesti elanike ning 65-aastaste ja vanemate vastajate hulgas, kus mõnda sellist jooki jõi aasta jooksul (vastavalt 51% ja 53%).

Suurima tarbijaskonnaga alkoholivaba jook oli 2022. aastal õlu, mida jõi aasta jooksul vähemalt korra 42% kõigist vastanuist ja 44% alkoholitarbijaist (2021. a 37% ja 41%) ning alkoholivaba vein, mida jõi 32% kõigist vastanuist ja 33% alkoholitarbijaist (2021. a 24% ja 25%). Alkoholivaba õlu, veini ja vahuveini tarbijaskond kasvas aastaga oluliselt. Alkoholivaba siidri ja energijookide tarbijaskond ulatus 22–25%-ni kõigist vastanuist (2021. a 21–24%) ja 24–26%-ni alkoholitarbijaist (2021. a 22–26%) ning tarbimine püsis stabiilne. Valmiskokteilile jõi aasta jooksul 18% kõigist vastanuist ja 19% alkoholitarbijaist. Kangete alkohoolsete jookide alternatiive veel ei tunta, neid tarbis 6% nii kõigist vastanuist kui alkoholitarbijaist (joonis 3.3.12).

Joonis 3.3.11. Alkoholivabade jookide tarbimine aasta jooksul 2019–2022 (% vastanutest)

Joonis 3.3.12. Alkoholivabade jookide tarbimissagedused 2022 (% vastanutest)

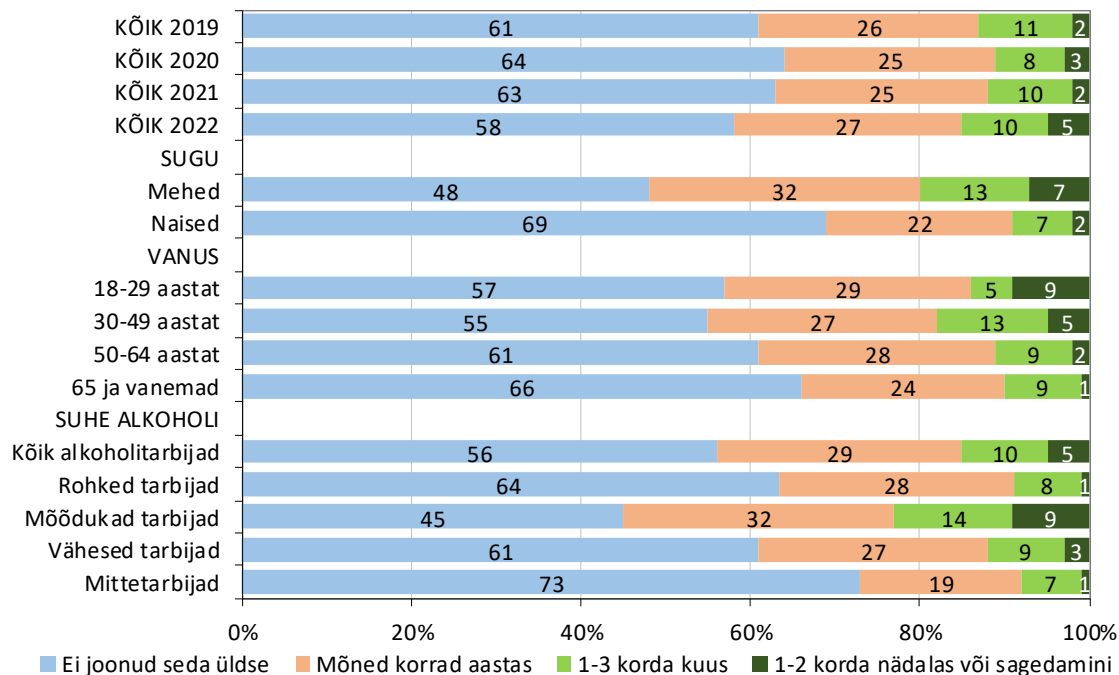
Alkoholivaba õlut tarbis 2022. aasta jooksul 42% vastanutest (2021. a 37%) ja seda eelistasid rohkem mehed, eestlased, 30–49-aastased ning mõõdukalt alkoholi tarbinud vastanud (lisa 2.9). Alkoholivaba õlut joodi vaadeldud alkoholivabadest jookidest kõige sagedamini: 1–3 korda kuus jäi alkoholivaba õlut 27% kõigist vastanutest ja 29% alkoholitarbijatest; 1–3 korda kuus tegi seda vastavalt 10% ja 10% ning 1–2 korda nädalas või sagedamini mõlemast vastajarühmast 5%. Iganädalane või sagedasem tarbimine oli iseloomulikum noortele ja mõõdukalt alkoholi tarbivatele elanikele: 1–2 korda nädalas või sagedamini jäi alkoholivaba õlut 9% 18–29-aastastest ja 9% mõõdukalt alkoholi tarbivatest vastanutest; joonis 3.3.13). Alkoholivaba õlle tarbimise kasv viitab positiivsetele muutustele tervisekäitumises, st üha enam teadvustatakse alkoholi tarbimisega seonduvaid ohte ning valitakse alkoholi sisaldavale joogile alternatiiv.

Alkoholivaba veini või vahuveini jäi aasta jooksul 32% vastanutest (2021. a 24%) ja see on alkoholivaba õlle järel teine sagedamini tarbitav alkoholivaba jook, mille tarbijaskond on aasta jooksul suurenenud. Mõned korrad aastas jäi alkoholivaba veini 29% kõigist vastanuist, 1–3 korda kuus 3% ja iganädalased tarbijad puudusid (alkoholitarbijatest vastavalt 30% ja 3%), mis tähendab, et seda jooki tarbiti õllega võrreldes harvemini. Alkoholivaba veine tarbisid teiste elanike rühmadega võrreldes sagedamini naised, eestlased, 18–29-aastased ja vähese alkoholitarbimisega vastanud (joonis 3.3.14, lisa 2.9). Alkoholivaba vein või vahuvein on järjest enam alternatiiviks alkoholi sisaldavale veinile või vahuveinile, seda jooki tarbis 37% aasta jooksul veini või vahuveini joonutest ja 17% neist vastanutest, kes aasta jooksul üldse alkoholi ei tarbinud (2021. a vastavalt 28% ja 15%).

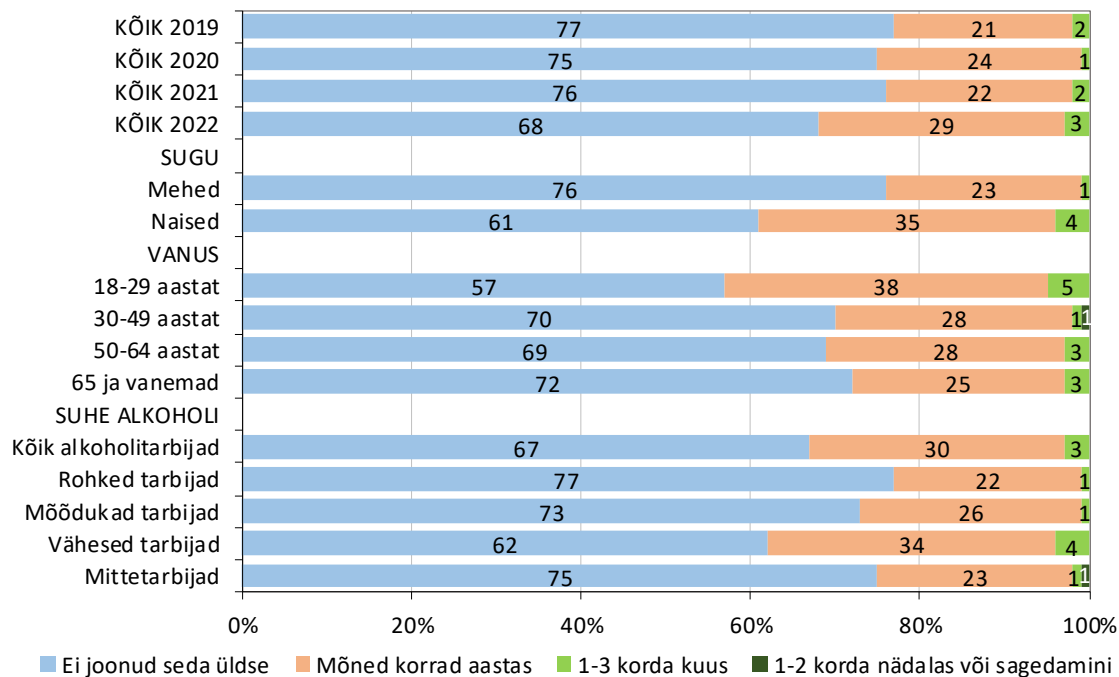
Alkoholivaba siidri tarbijaskond ei suurenenud aasta jooksul oluliselt, seda jäi 2022. aastal 22% vastanutest (2021. a 21%) ning selle alternatiivi valisid sagedamini alla 50-aastased ja naised (joonis 3.3.15, lisa 2.9). 17% vastanuist tarbis alkoholivaba siidrit vaid mõnel korral aastas ja 4% 1–3 korda

kuus ja 1% 1–2 korda nädalas või sagedamini. Siidritarbijate hulgas on alkoholivaba alternatiivi tarbinute osakaal kasvanud teist aastat järjest ja see oli 47% (2021. a 38%). Vastanutest, kes aasta jooksul ei joonud kordagi siidrit, tarbis alkoholivaba siidrit 7% (2021. a 10%).

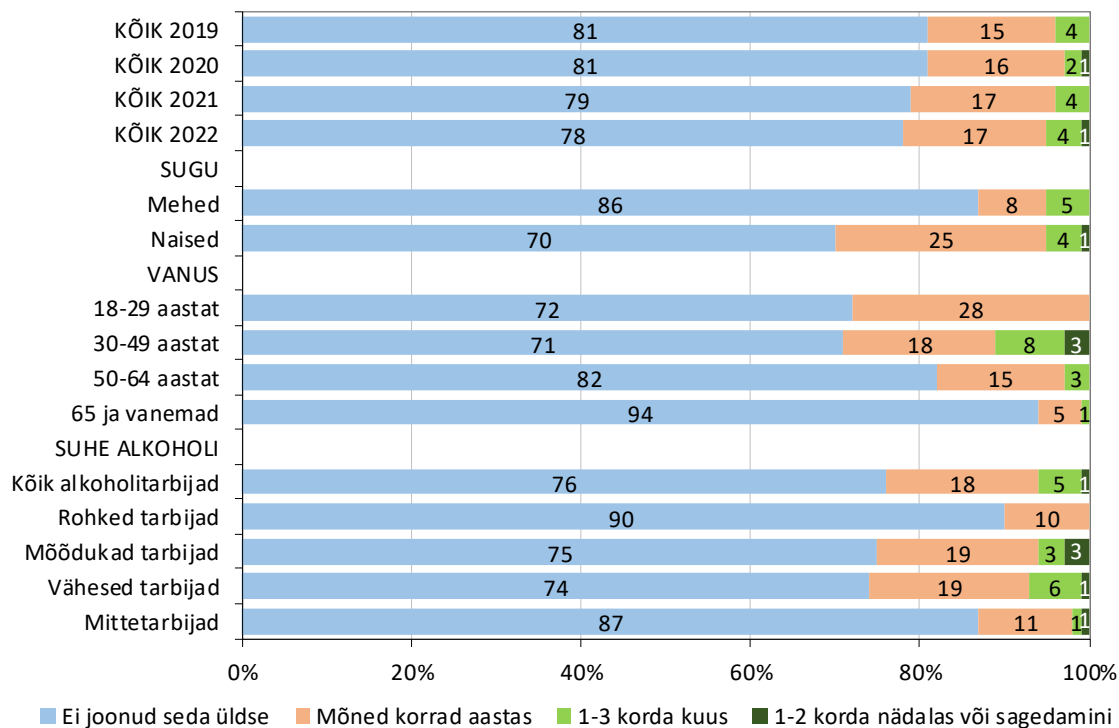
Joonis 3.3.13. Alkoholivaba õlle tarbimissagedused 2019–2022 (% vastanutest)

Joonis 3.3.14. Alkoholivaba veini või vahuveini tarbimissagedused 2019–2022 (% vastanutest)

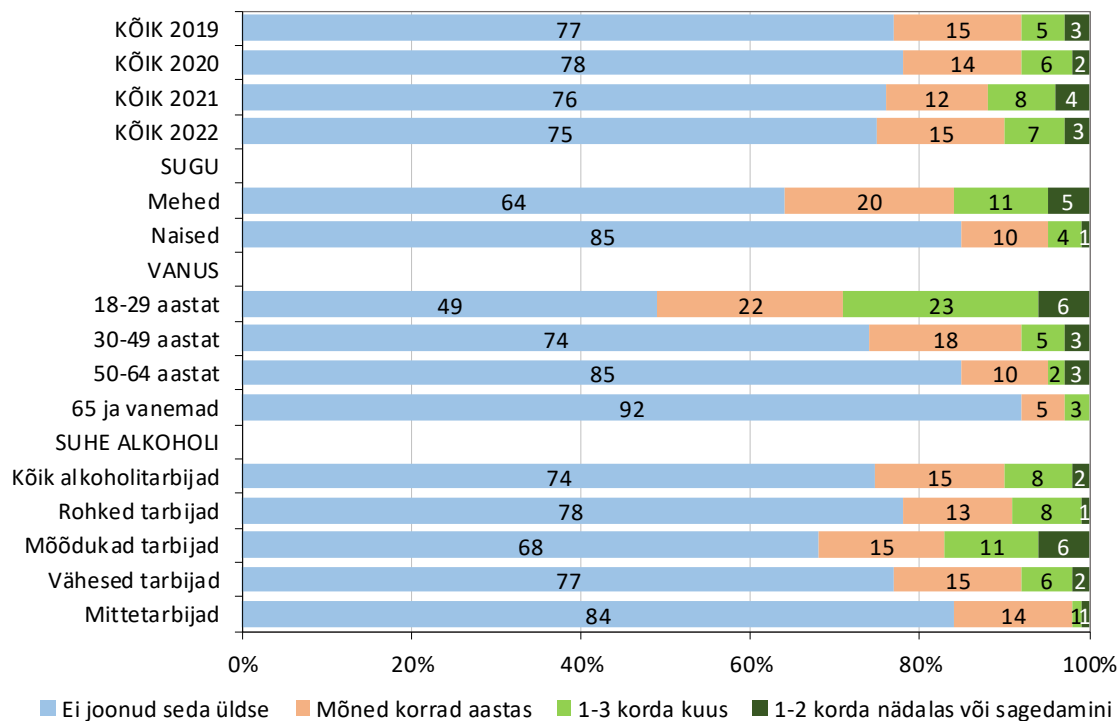

Joonis 3.3.15. Alkoholivaba siidri tarbimissagedused 2019–2022 (% vastanutest)

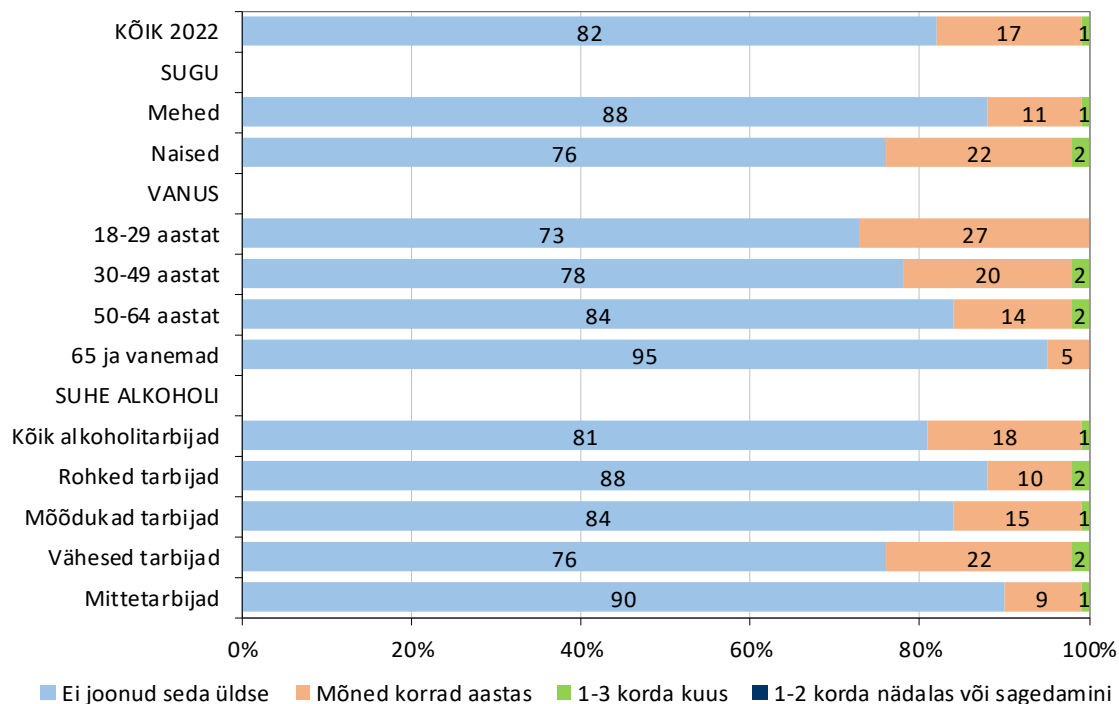
Energiajookide tarbijaskonna suurus ei ole samuti aasta jooksul suurenenud ja püsib neli viimast aastat vahemikus 22–25%. Energiajoogid on jätkuvalt populaarsed eriti noorte hulgas, seda eelistavad 18–29-aastased (51%), alkoholi mõõdukad tarbijad (32%) ja mehed (36%) (joonis 3.3.16, lisa 2.9).

Joonis 3.3.16. Energiajookide tarbimissagedused 2019–2022 (% vastanutest)

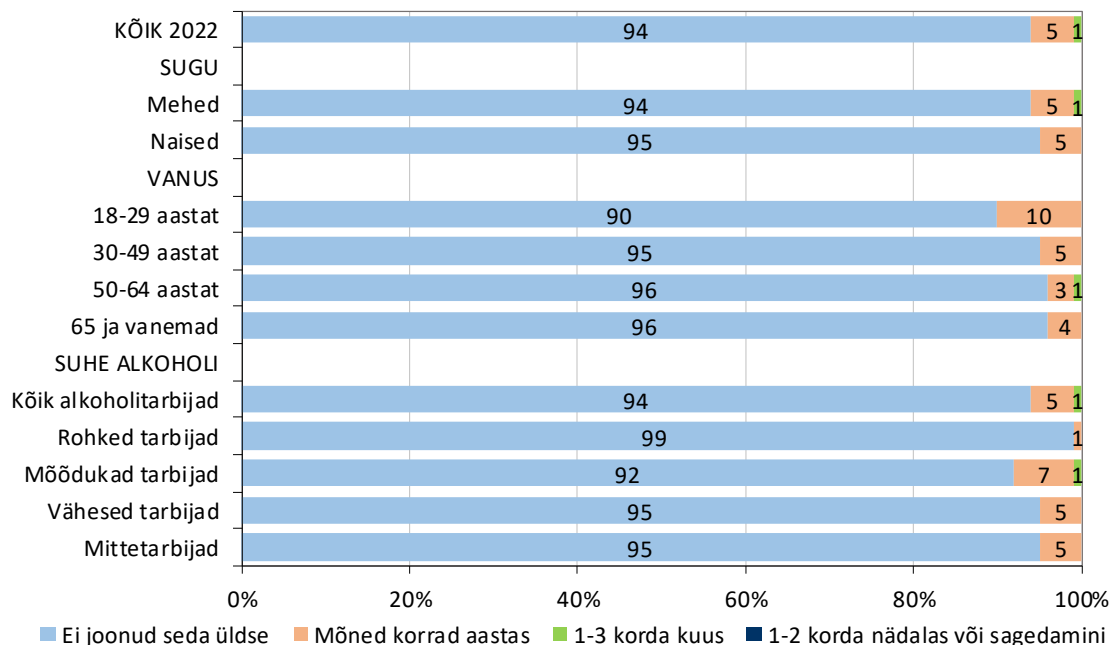

2022. aastal lisandusid alkoholivabade jookide nimekirja valmiskokteilid (nn mokteilid) ja kangete alkoholsete jookide alternatiivid (nt džinn, viski, rumm jt). Mokteile tarbis aasta jooksul 18% kõigist vastanuist ja 19% alkoholitarbijatest ning teisi alternatiive 6% nii kõigist vastanuist kui alkoholitarbijaist. Mokteile eelistasid alla 50-aastased, naised ja vähe alkoholi tarbivad elanikud, kange alkoholi alternatiive 18–29-aastased noored (joonis 3.3.17 ja 3.3.18, lisa 2.9).

Joonis 3.3.17. Alkoholivabade valmiskokteilide (mokteilide) tarbimissagedused 2022 (% vastanutest)

Joonis 3.3.18. Muude alkoholivabade jookide tarbimissagedused 2022 (% vastanutest)

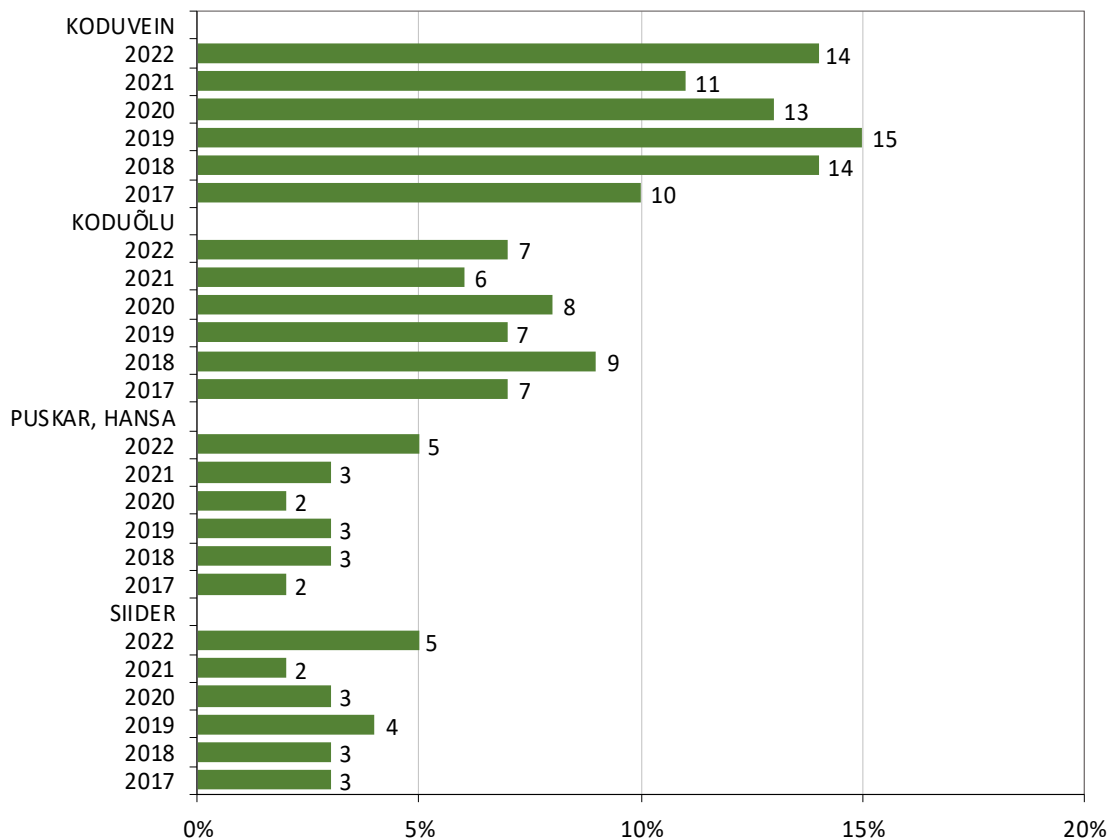

Alkoholsete jookide valmistamine kodudes

Oma tarbeks kodudes alkoholsete jookide valmistamine on võrreldes eelmise aastaga suurenenud ja sellega tegeles 2022. aastal 19% vastanutest (2021. a 16%). Regiooniti oli kodudes oma tarbeks alkoholi valmistamine populaarsem Lõuna-Eestis (26%) ja Lääne-Eestis (23%), eestlaste hulgas (21%), 18–29-aastaste vanuserühmas (26%) ning palju ja mõõdukalt alkoholi tarvitavate elanike rühmas (41% ja 25%). Sagedamini valmistati kodudes veini (14% vastanutest, 2021. a 11%) ja õlut (7% vastanutest, 2021. a 6%) ning see tegevus on muutunud taas populaarsemaks ja on 2018–2019. aasta tasemel. Puskarit või hansat valmistas kodus oma tarbeks 5% vastanutest ning siidrit samuti 5% vastanutest (joonis 3.3.19, lisa 2.15).

Koduveini valmistamine oli populaarsem Lõuna-Eestis (22%) ja rohkelt alkoholi tarvitavate elanike hulgas (34%) ning 18–29-aastaste noorte hulgas (20%). Koduõlut pruuliti kõige rohkem samuti Lõuna-Eestis (15%) ja seda valmistasid teistest enam rohkelt alkoholi tarvitavad elanikud (33%). Viimatinimetatud tarbijatüüp valmistas teistest sagedamini kodus ka puskarit või hansat (33%). Siidri valmistamisega tegelesid enam 18–29-aastased noored (11%) aga ka suurema sissetulekuga (pereliikme kuu netosissetulek 1501–2000 € 11%, üle 2000 € 15%) ja mõõduka alkoholitarbimisega elanikud (11% tarbijatüübist) (lisa 2.15).

Joonis 3.3.19. Alkoholsete jookide valmistamine kodudes 2017–2022 (% vastanutest)

3.3.2. Hinnangud alkoholitarbimisele Eestis ja seonduvad probleemid

Alates 2001. aastast on EKI palunud elanikel hinnata kaasmaalaste praegust alkoholitarbimist ja märkida oma vastus nn eksperthinnanguna, kas *juuakse vähe*, *juuakse mõõdukalt*, *juuakse palju*⁷ või *ei oska öelda*. Hinnangute aegread viimase kahekümne aasta kohta on toodud joonisel 3.3.20, kus variandi *juuakse mõõdukalt* (40%) all kajastub ka *juuakse vähe* vastuste osakaal (3%), mis pole viimastel aastatel märkimisväärselt muutunud.

Suurim muutus selles aegreas toimus 2016. aastal, kui järsult vähenes nende vastajate arv, kelle arvates jõid nende kaasmaalased palju ja kasvas nende vastajate hulk, kelle hinnangul joodi mõõdukalt. Seda muutust võib seostada 2015. aastal alanud alkoholiaktsiisi kiire tõusuga.⁸ Kui 2015. aastal oli 72% vastanuist arvamusel, et Eestis juuakse palju, siis 2016. aastal nõusustus sellega 62% ja 2022. aastal 54%. Teiselt poolt kasvas nende vastajate arv, kelle arvates tarbitakse alkoholi mõõdukalt: 2015. aasta oli neid 18%, 2016. aastal 31% ja 2022. aastal 40%.

Nihe mõõduka tarbimise suunas toimus ka 2021. ja 2022. aasta võrdluses, kus hinnangud kaasmaalaste mõõdukale alkoholitarbimisele suurenesid 35%-lt 40%-ni ja rohkele alkoholitarbimisele kahanesid 58%-lt 54%-ni. Kaasmaalaste alkoholitarbimise mõnevõrra kõrgem tase 2021. aastal võrreldes eelneva aastaga võis olla tingitud probleemidest, mis kaasnesid Covid-19 seotud piirangutega (töötamine ja pidev viibimine kodus, kodused pinged, meelelahutuse piirangud).

Võrreldes 2015. aastaga on kahanenud ka nende vastanute osakaal, kes ei osanud või soovinud elanike alkoholitarbimist hinnata 10%-lt 6%-ni 2022. aastal. Kui käsitleda neid elanikena, kellel puudub puutumus alkoholitarbijatega, siis võib sedagi muutust hinnata positiivsena.

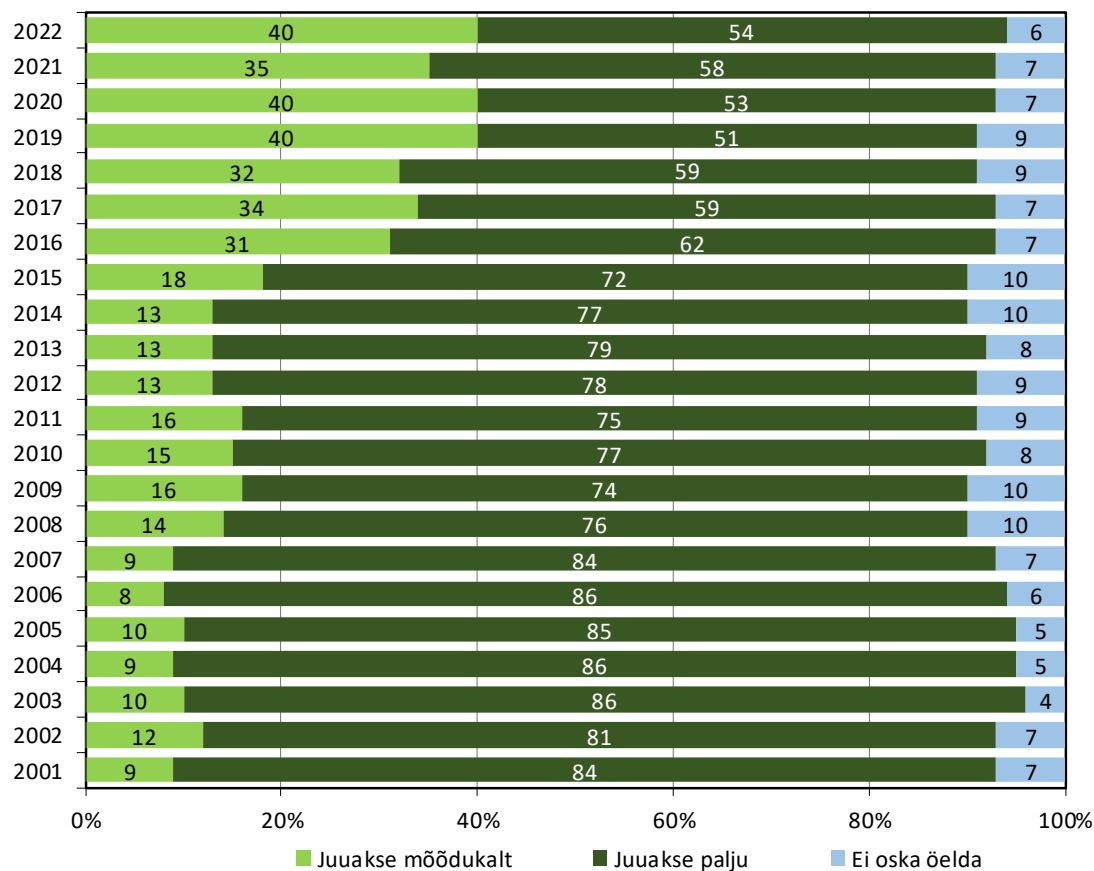
Isiklikku alkoholitarbimist hindasid vastajad taas märksa leebemaks võrreldes teistele antud hinnanguga. Valdav enamik vastanuist ehk 78% kinnitas, et jõi kas vähe või mõõdukalt, 15% ei joonud enda väitel üldse ja vaid 7% kinnitas, et joob palju (lisa 2.6). Võrreldes 2021. aastaga need suhtarvud eriti ei muutunud (2021. a vastavalt 77%, 17% ja 6%).

---

⁷ Alates 2015. aastast sisaldub vastusvariant *juuakse liiga palju* vastusvariandis *juuakse palju*.

⁸ Kui 2014. aastal kerkis alkoholiaktsiis 5%, siis 2015. ja 2016. aastal 15%. Kiire alkoholiaktsiisi tõus jätkus ka järgnevatel aastatel, millega kaasnes alkoholiturism Lähti, kus alkohol oli odavam. 2018. aastal otsustas valitsus varem kehtestatud alkoholiaktsiisi määrasid langetada.

Joonis 3.3.20. Elanike hinnangud kaasmaalaste alkoholitarbimisele 2001–2022 (% vastanutest)

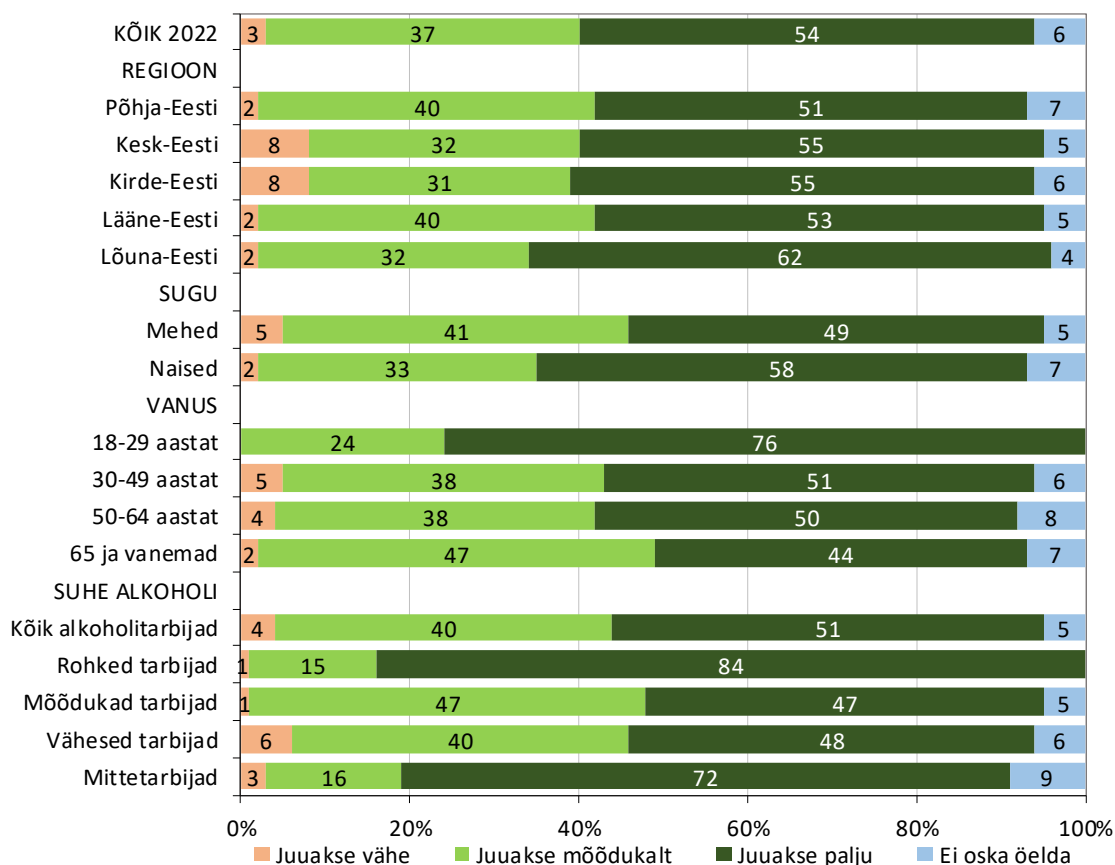

Kuigi alkoholi tarbimine iga täiskasvanud elaniku kohta absoluutalkoholina eelneva aasta võrdluses veidi suurenes (2021. a 11,06 liitrit ja 2022. a 11,19 liitrit), siis selle vaatamata on alkoholi tarbimine elanike hinnangul liikunud rohkest tarbimisest mõõduka suunas. Kuid Maailma Terviseorganisatsioon (WHO) rõhutab, et ei ole olemas tervisele ohutut kogust alkoholi.⁹

Kaasmaalaste liigset alkoholi tarvitamist (*juuakse palju*) tõid enam esile rohked alkoholitarbijad ise (84%), 18–29-aastased noored (76%), alkoholi mittetarbijad (72%) ja Lõuna-Eesti elanikud (62%) (joonis 3.3.21).

⁹ No level of alcohol consumption is safe for our health, WHO 4.01.2023, <https://www.who.int/europe/news/item/04-01-2023-no-level-of-alcohol-consumption-is-safe-for-our-health> (23.05.2023)

Joonis 3.3.21. Elanike rühmade hinnangud kaasmaalaste alkoholitarbimisele 2022 (% vastanutest)

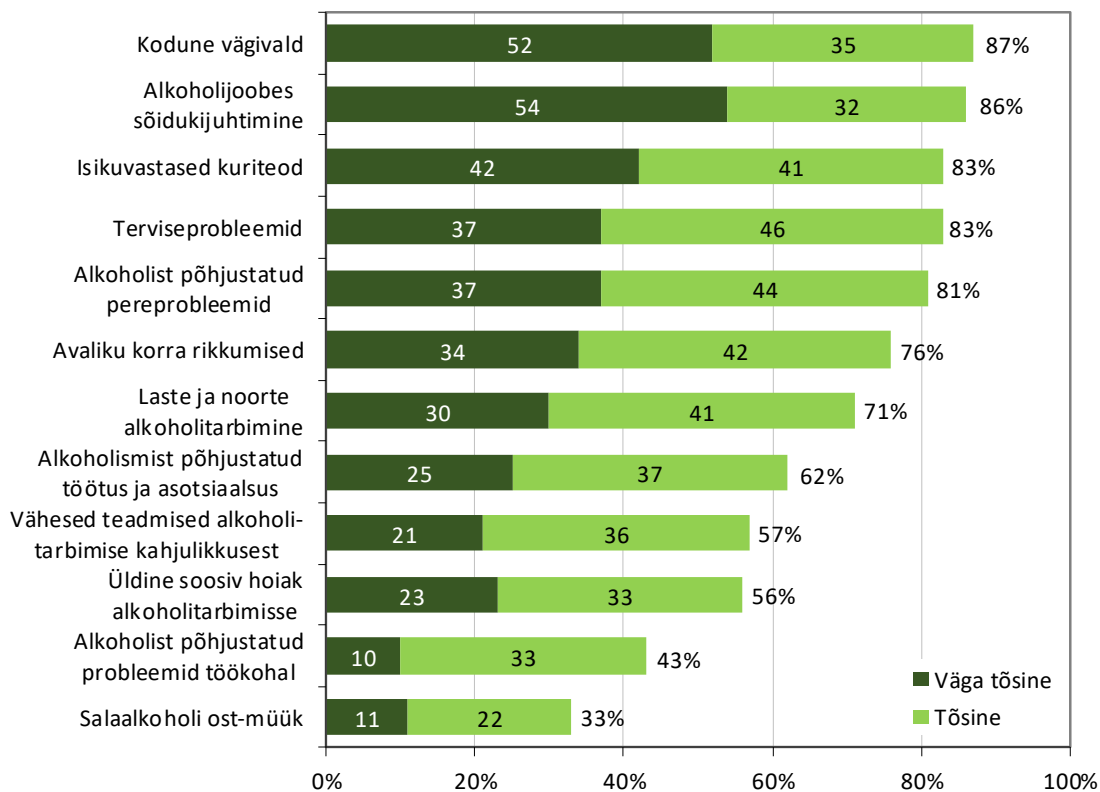

Kuna alkohol tekitab ühiskonnas probleeme ja selle kuritarvitamine võib lõppeda raskete tagajärgedega, küsiti elanikelt, missuguseid valdkondi nad praegusel ajahetkel ise Eestis probleemseks näevad. Hinnanguid alkoholiga seotud probleemide tõsidusele on elanikelt küsitud viimased kümme aastat ja seegi kord avaldati arvamust 12 probleemvaldkonna kohta. Vastajail tuli hinnata, kas oli tegemist *väga tõsise* või *tõsise* probleemiga. Kui hinnangut ei osatud anda, tuli ankeeti märkida *ei oska öelda*.

2022. aastal oli elanike hinnangul Eestis kõige teravamaks alkoholitarbimisega seonduvaks probleemiks kodune vägivald (87% vastanutest *väga tõsine* või *tõsine* probleem) ja alkoholijoobes sõidukijuhtimine (86% vastanutest *väga tõsine* või *tõsine* probleem), kusjuures *väga tõsisena* nägi seda vastavalt 52% ja 54% vastanuist. Isikuvastaste kuritegude osas oli hinnangu andjate osakaal peaaegu võrdne (*väga tõsine* 42% ja *tõsine* 41%), muus osaks kalduti pigem hinnangu *tõsine* poole.

Alkoholitarbimisega kaasnevad valupunktid olid Eesti ühiskonnas lisaks eelnevaile ka terviseprobleemid, alkoholist põhjustatud pereprobleemid, avaliku korra rikkumised ning laste ja noorte terviseprobleemid (*väga tõsine* või *tõsine* kokku 71–83%) (joonis 3.3.22, tabel 3.3.4).

Joonis 3.3.22. Elanike hinnangud alkoholiga seotud probleemide tõsidusele Eestis 2022
(% vastanutest)

2022. aastal enim esile kerkinud alkoholiga seonduvat kodust vägivalda Eestis hindas *võrga tõsiseks* 52% ja *tõsiseks* probleemiks 35% vastanutest (2021. a vastavalt 47% ja 41%). Hinnangud probleemi tõsidusele sõltusid paljuski vastaja soost ja alkoholitarmine sagedusest, kuid ka elukohast ja muudest tunnustest. Enim hindasid probleemi *võrga tõsiseks* naised (64%), Kirde-Eesti elanikud (64%) ja alkoholi mittetarbijad (63%). Rohkem nägid selles tõsist probleemi ka suurema sissetulekuga vastanud (pereliikme kuu netosissetulek 1501–2000 € 62% ja üle 2000 € 58%).

Alkoholijoobes sõidukijuhtimist märkis 2022. aastal *võrga tõsise* probleemina 54% ja *tõsise* probleemina 32% vastanuist (2021. aastavastavalt 54% ja 38%), mis näitab, et võrreldes eelneva aastaga tajutakse alkoholijoobes sõidukijuhtimist veidi vähem tõsise probleemina. Probleemi hinnati *võrga tõsiseks* kõigis vastanute rühmades (47–71% vastanuist), seda tajusid teravamalt suurema sissetulekuga vastajad (pereliikme kuu netosissetulek üle 2000 € 71% ja 1501–2000 € 59%), alkoholi mittetarbijad (67%), naised võrreldes meestega (vastavalt 61% ja 48%), III haridustasemega vastajad (58%) ning Kesk-, Kirde- ja Põhja-Eesti elanikud (vastavalt 58%, 58% ja 57%) (lisa 2.17).

Suure probleemina tajuti ka isikuvastaseid kuritegusid, mida hindas kas *võrga tõsiseks* või *tõsiseks* kokku 83% vastanuist. *Võrga tõsise* probleemina tõid seda rohkem esile Kirde-Eesti elanikud (60%), alkoholi mittetarbijad (54%), suurima sissetulekuga vastajad (üle 2000 € 52%), 18–29-aastased noored (51%) ja naised võrreldes meestega (vastavalt 51% ja 33%).

Kaheksa vastanut kümnest märkis murekohana alkoholiga kaasnevaid terviseprobleeme (kokku 83%) ja alkoholist põhjustatud pereprobleeme (kokku 81%) (joonis 3.3.22, tabel 3.3.4). Terviseprobleeme

hindas *väga tõsiseks* 37% ja *tõsiseks* 46% (2021. a 33% ja 51%), mis kõneleb sellest, et alkoholiga seotud tervisemured on jätkuvalt teravad. *Väga tõsiseks* pidasid probleemi teistest rohkem 18–29-aastased noored (56%), alkoholi mittetarbijad (55%) ja suurima sissetulekuga vastajad (üle 2000 € 51%) ning naised meestega võrreldes (vastavalt 44% ja 30%) (lisa 2.17).

Alkoholist põhjustatud pereprobleeme nimetas 81% vastanuist; neist *väga tõsisena* tõid selle teistest enam esile suurima sissetulekuga vastajad (üle 2000 € 50%), naised võrreldes meestega (vastavalt 49% ja 24%), 18–29-aastased noored (48%) ja alkoholi mittetarbijad (45%).

Avaliku korra rikkumises nägi probleeme 76% vastanuist, neist *väga tõsise* probleemina 34% ja *tõsise* probleemina 42%. Enim nägid selles *väga tõsist* probleemi suurima sissetulekuga vastajad (üle 2000 € 59%), 18–29-aastased noored (59%), alkoholi mittetarbijad (45%) ja Kirde-Eesti elanikud (42%).

Laste ja noorte alkoholitarbimises nägi probleemi 71% vastanutest (30% *väga tõsisena* ja 41% *tõsisena*), mis on pea samal tasemel 2021. aastaga (73%), mis tähendab, et suhtumine alaealiste ja noorte alkoholitarbimisse ei ole aasta jooksul märkimisväärselt muutunud. Kõige vähem tajusid laste ja noorte alkoholitarbimises *väga tõsist* probleemi rohked alkoholipruukijad, kellest 46% arvas, et see *ei ole tõsine* probleem. Muudes vastanute gruppides jäi laste ja noorte alkoholitarbimise suhtes sallivale positsioonile 8–22% vastanuist. 18–29-aastastest noortest ei näinud selles probleemi 22%, kuid teiselt poolt hindas selle *väga tõsiseks* 27% ja *tõsiseks* murekohaks 46% noori. Piirkondadest tajusid laste ja noorte alkoholitarbimist probleemina kõige enam Kirde-Eesti elanikud, kellest *väga tõsiseks* pidas seda 50% ja *tõsiseks* 34% vastanuist.

Eelnevaist vähem murettekitav oli elanikele alkoholismist põhjustatud töötus ja asotsiaalsus, mida märkis probleemina 62% vastanutest (2021. a 65%). 57% nägi puudujääki alkoholitarbimist puudutavates teadmistes (2021. a 55%), 56% ühiskonna üldises soosivas hoiakus alkoholitarbimisse (2021. a samuti 56%) ja 43% alkoholitarbimisest tingitud probleemides töökohal (2021. a samuti 43%). Salaalkoholi ostmise ja müümine on Eesti ühiskonnas probleemiks 33% vastanute hinnangul (2021. a 32%), mis näib kõnelevat sellest, et olukord salaalkoholi kättesaadavusega ja huvi selle tarbimise vastu on stabiliseerunud teatud tasemele. Aastatel 2016–2020 nägi selles probleemi 42–46% vastanuist.

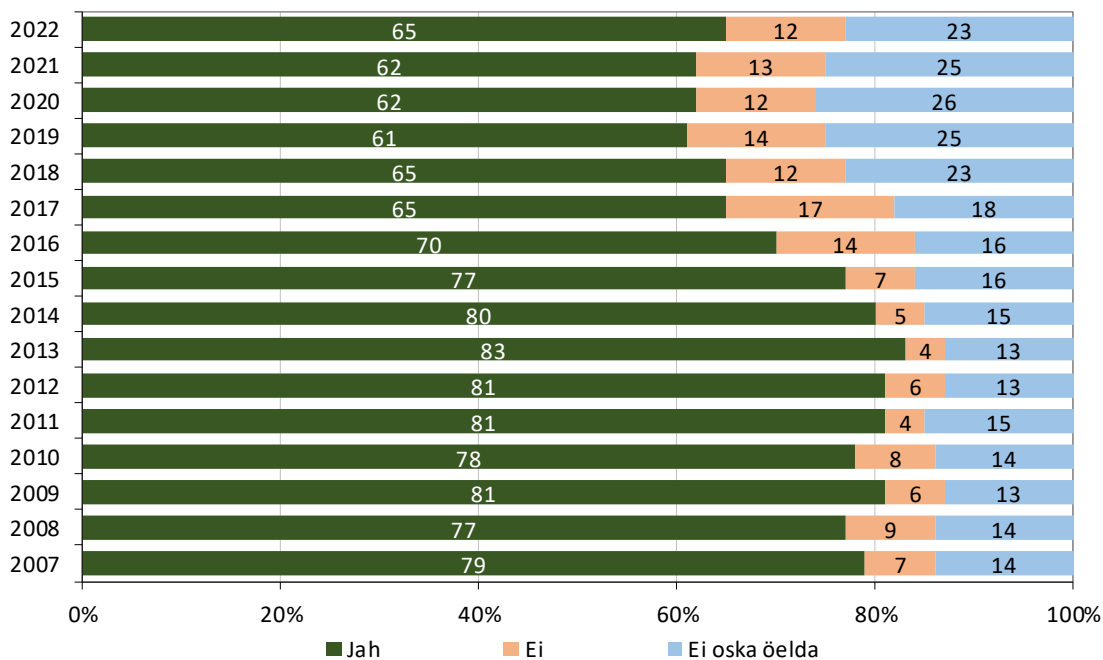
Hoiak alkoholitarbimise vähendamise vajadusse pole viimastel aastatel oluliselt muutunud ja selle toetajaskond on alates 2017. aastast jäänud vahemikku 61–65% (2022. a 65% ja 2021. a 62%) (joonis 3.3.23). 12% vastanutest ei pidanud alkoholitarbimise vähendamist vajalikuks ja 23% vastanutest puudus seisukoht (2021. a vastavalt 13% ja 25%). Alkoholitarbimise vähendamise vajadust toetasid enim alkoholi mittetarbijad (76%), samuti vastajad, kelle kuu netosissetulek pereliikme kohta oli 1501–2000 € (75%), 18–29-aastased noored (73%), Põhja-Eesti elanikud (71%) ja vähesed alkoholitarbijad (70%) (lisa 2.2).

Keskmisest 65%-st oluliselt vähem nägid vajadust elanike alkoholitarbimist vähendada ise rohkelt alkoholi tarbivad elanikud, kellest pidas seda oluliseks 40% ja mõõdukalt alkoholi tarbivad elanikud (57%) (joonis 3.3.24).

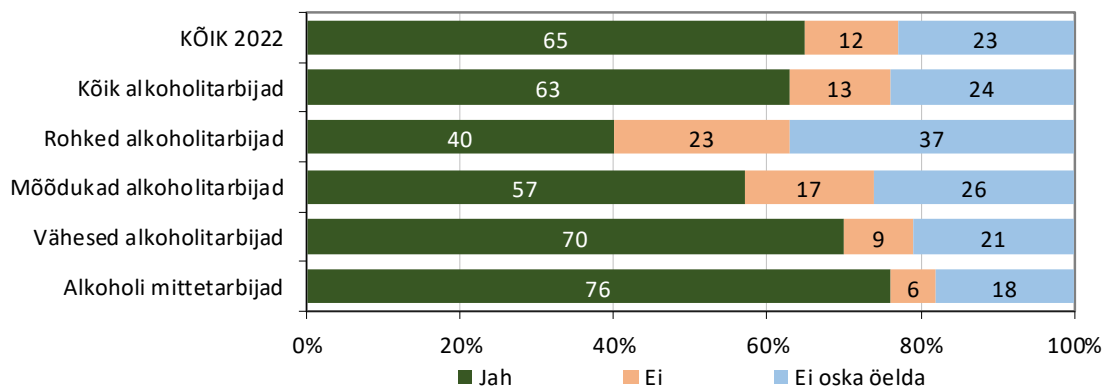
Tabel 3.3.4. Elanike hinnangud alkoholiga seonduvate probleemide tõsidusele Eestis aastatel 2010–2022 (% vastanutest)

	2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022	
	Väga tõsine	tõsine	Väga tõsine	tõsine	Väga tõsine	tõsine	Väga tõsine	tõsine	Väga tõsine	tõsine	Väga tõsine	tõsine	Väga tõsine	tõsine	Väga tõsine	tõsine	Väga tõsine	tõsine	Väga tõsine	tõsine	Väga tõsine	tõsine	Väga tõsine	tõsine	Väga tõsine	tõsine
Kodune vägivald	38	46	37	48	43	45	41	43	38	46	42	41	45	40	45	39	49	35	49	36	53	36	47	41	52	35
Alkoholi joobes sõiduki juhtimine	51	42	58	38	65	35	65	30	58	34	68	26	66	28	56	36	57	35	61	31	60	33	54	38	54	32
Isikuvastased kuriteod	37	48	40	48	38	41	38	46	30	51	35	46	41	41	39	42	39	43	41	43	41	44	34	49	42	41
Terviseprobleemid	34	52	39	50	37	52	38	51	35	52	35	51	39	44	37	43	35	48	36	45	35	49	33	51	37	46
Alkoholist põhjustatud pereprobleemid	-	-	-	-	-	-	-	-	38	47	41	44	38	44	35	45	37	45	38	45	39	47	38	44	37	44
Avaliku korra rikkumised	28	57	31	56	32	56	31	56	25	57	30	51	36	50	32	48	32	49	34	46	33	46	28	46	34	42
Laste ja noorte alkoholi tarbimine	57	34	55	37	54	36	56	33	48	38	50	36	44	40	40	36	41	38	36	40	35	40	35	38	30	41
Alkoholismist põhjustatud töötus ja asotsiaalsus	33	44	35	46	35	44	35	45	32	45	29	41	30	42	27	40	24	43	25	40	24	40	22	43	25	37
Vähesed teadmised alkoholi tarbimise kahjulikkusest	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24	39	22	32	20	33	20	35	21	36	19	36	21	36
Üldine sooviv hoiak alkoholi tarbimisse	26	40	25	42	24	43	28	42	23	43	28	40	26	38	27	30	22	37	21	33	21	37	24	32	23	33
Alkoholist põhjustatud probleemid töökohal	11	31	13	33	14	33	12	36	10	34	12	36	14	36	14	30	13	33	14	32	14	35	12	31	10	33
Salaalkoholi ost-müük	14	34	14	37	16	36	13	37	13	31	13	24	17	29	21	25	12	30	12	30	14	28	11	21	11	22

Joonis 3.3.23. Elanike hinnangud alkoholitarbimise vähendamise vajalikkusele Eestis 2007–2022 (% vastanutest)

Joonis 3.3.24. Alkoholi tarbijarühmade ja mittetarbijate hinnangud alkoholitarbimise vähendamise vajalikkusele Eestis 2022 (% vastanutest)

3.4. Elanike hinnangud Eesti riigi alkoholipoliitikale ja suhtumine võimalikesse meetmetesse

Eesti riigi alkoholipoliitika ülesandeks on vähendada elanike alkoholitarbimist ning sellest tulenevaid tervise-, majanduslikke ja sotsiaalseid kahjusid. Selleks kasutab riik erinevaid meetmeid, mida saab jaotada piiravateks, keelavateks, karistavateks, ennetavateks ja toetavateks. Piiravate ja ühtlasi ennetavate meetmetena on tarbija käitumist enim mõjutanud alkoholiaktsiisiga kaasnenud hinnatõusud, kellaajalised piirangud ja ka alkoholireklaamiga seotud regulatsioonid. Teiselt poolt võivad liiga järsud muutused mõjutada tarbija käitumist ka vastupidises suunas, mille näiteks oli kiire aktsiisitõusuga 2018. aastal alanud alkoholiturism Lätti.

Järgnevalt sellest, milline on elanike hinnang riigi alkoholipoliitikale ja alkoholitarbimise vähendamise meetmetele.

3.4.1. Hinnangud Eesti riigi alkoholipoliitikale

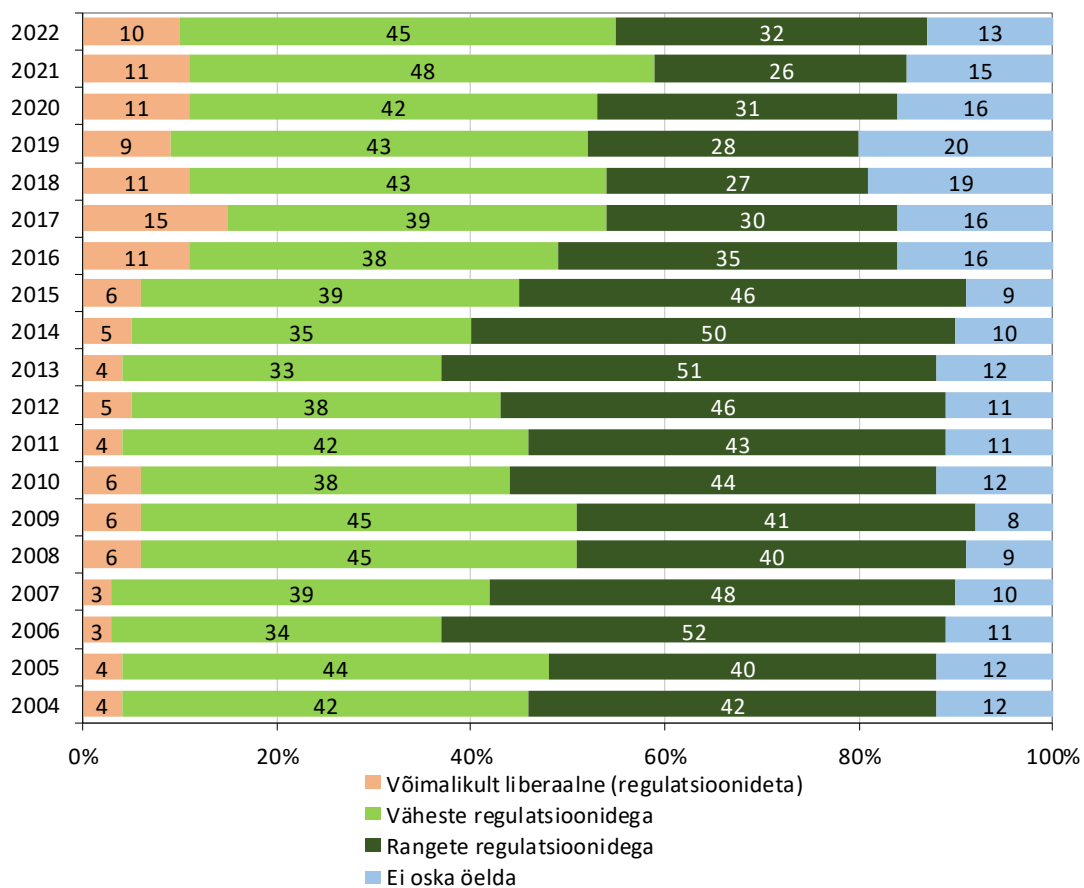
Eesti Konjunktuuriinstituut on uurinud elanike ootusi Eesti alkoholipoliitikale alates 2004. aastast. Ka 2022. aasta lõpus avaldasid elanikud arvamust, milline peaks olema Eesti riigi alkoholipoliitika, lähtudes etteantud vastusevariantidest: *võimalikult liberaalne (regulatsioonideta)*, *vähese regulatsioonidega*, *rangete regulatsioonidega* ja *ei oska öelda*.

2022. aastal pooldas 77% vastanutest reguleeritud alkoholipoliitikat, neist 45% vähese ja 32% rangete regulatsioonidega, 10% vastanutest eelistaks piirangutevaba alkoholipoliitikat ja 13% ei omanud selles küsimuses seisukohta (2021. a vastavalt 74%, 48%, 26% ja 15%) (joonis 3.4.1).

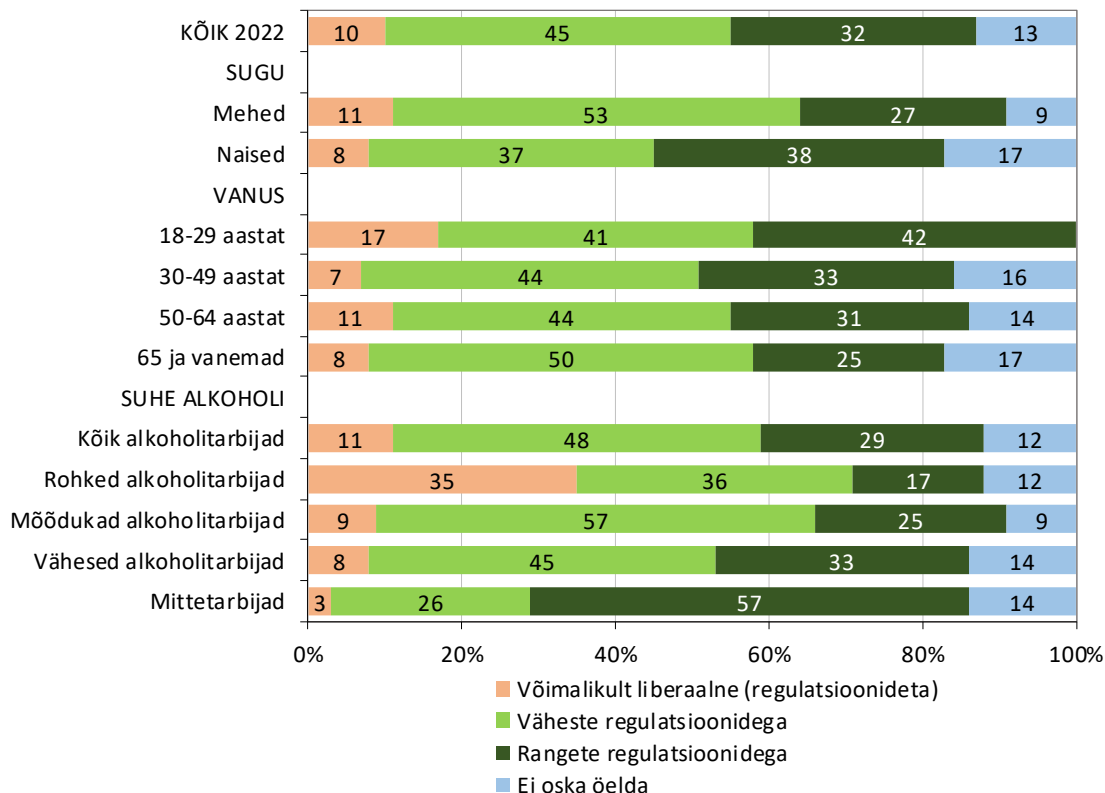
Võrreldes eelneva aastaga on rangete ja mõõdukate piirangute pooldajate osakaalus toimunud nihe rangemate piirangute suunas: nii on 6%-punkti võrra suurenenud rangeid piiranguid pooldanud vastajate arv ja teiselt poolt 3%-punkti võrra kahanenud väheseid regulatsioonide pooldajate arv. Kuigi kaalukauss on aastate lõikes kaldunud kord rangema, kord liberaalsema hoiaku poole, siis hinnates pikemat aegrida alates 2004. aastast, nähtub kokkuvõttes, et elanikud pooldavad pigem liberaalset ja vähese piirangutega alkoholipoliitikat: kui 2004. aastal toetas liberaalset ja mõõdukat suunda kokku 46% ja ranget suunda 42% vastanuist, siis 2022. aastal vastavalt 55% ja 32%.

Rangeid piiranguid pooldasid oodatult alkoholi mittetarbijad (57%), 18–29-aastased noored (42%), vastajad, kelle kuu netosissetulek pereliikme kohta jäi vahemikku 1501–2000 € (43%) ja naised võrreldes meestega (vastavalt 38% ja 27%). Vähese regulatsioonidega alkoholipoliitikat pooldasid kõige enam mõõdukad alkoholitarbijad (57%), kõrgeima sissetulekurühma vastajad (üle 2000 € 54%), mehed võrreldes naistega (vastavalt 53% ja 37%), 65-aastased ja vanemad vastajad (50%) ning Kesk-Eesti elanikud (50%) (joonis 3.4.2, lisa 2.16).

Joonis 3.4.1. Elanike ootused Eesti riigi alkoholipoliitikale 2004–2022 (% vastanutest)

Joonis 3.4.2. Elanike ootused Eesti riigi alkoholipoliitikale soo, vanuse ja alkoholitarbimise lõikes 2022 (% vastanutest)

3.4.2. Ootused alkoholitarbimise vähendamise meetmetele

Üldine ootus elanike alkoholitarbimise vähendamiseks on 2022. aastal veidi suurenenud (2022. a 65%, 2021 a 62%), mis viitab probleemi püsimisele (vt lisa 2.2). Milliseid meetmeid elanikud alkoholiprobleemi lahendamiseks tõhusaks pidasid, selgitati küsimuse abil: „Mida peaks Teie arvates alkoholitarbimise vähendamiseks tegema?“ Etteantud kuutteistkümnet vastusvarianti hinnati järgmiste vastusvariantidega: *kindlasti, võib-olla, seda mitte või ei oska öelda*.

Meetmed, mille kohta elanikelt arvamust küsiti, jaotuvad piiravateks, keelavateks, karistavateks, toetavateks (nt sõltuvusravi kättesaadavus) ja nendeks, mis sõltuvad inimestest endast. Kõige rohkem toetust leidnud meetmed puudutasid inimeste enda vabal tahtel rakendatavaid abinõusid: vajadust muuta oma suhtumist alkoholitarbimisse pidas *kindlasti* vajalikuks 76% vastajaist; 74% nõustus, et noortele peaks *kindlasti* looma rohkem vaba aja veetmise võimalusi ja selgitama neile *kindlasti* alkoholitarbimise negatiivseid tagajärgi (68%) (joonis 3.4.3). Samas ei leidnud meetmena kuigi suurt toetust ettepanek, et inimene ise peaks vähendama oma alkoholitarbimist: sellega oli *kindlasti* nõus vaid 19% vastajaist.

Vabatahtlike meetmetena võib käsitleda ka võimalust, et ettevõtjad ja ürituste korraldajad ei propageeriks oma üritustel alkoholi tarbimist, mida toetas *kindlasti* 61% vastajaist. Ka saaksid ajakirjanikud teha saateid alkoholitarbimise kahjulikkusest (33% kindlaid toetajaid). Vähemal määral oli kindlaid toetajaid karskusliikumise edendamisele (31%).

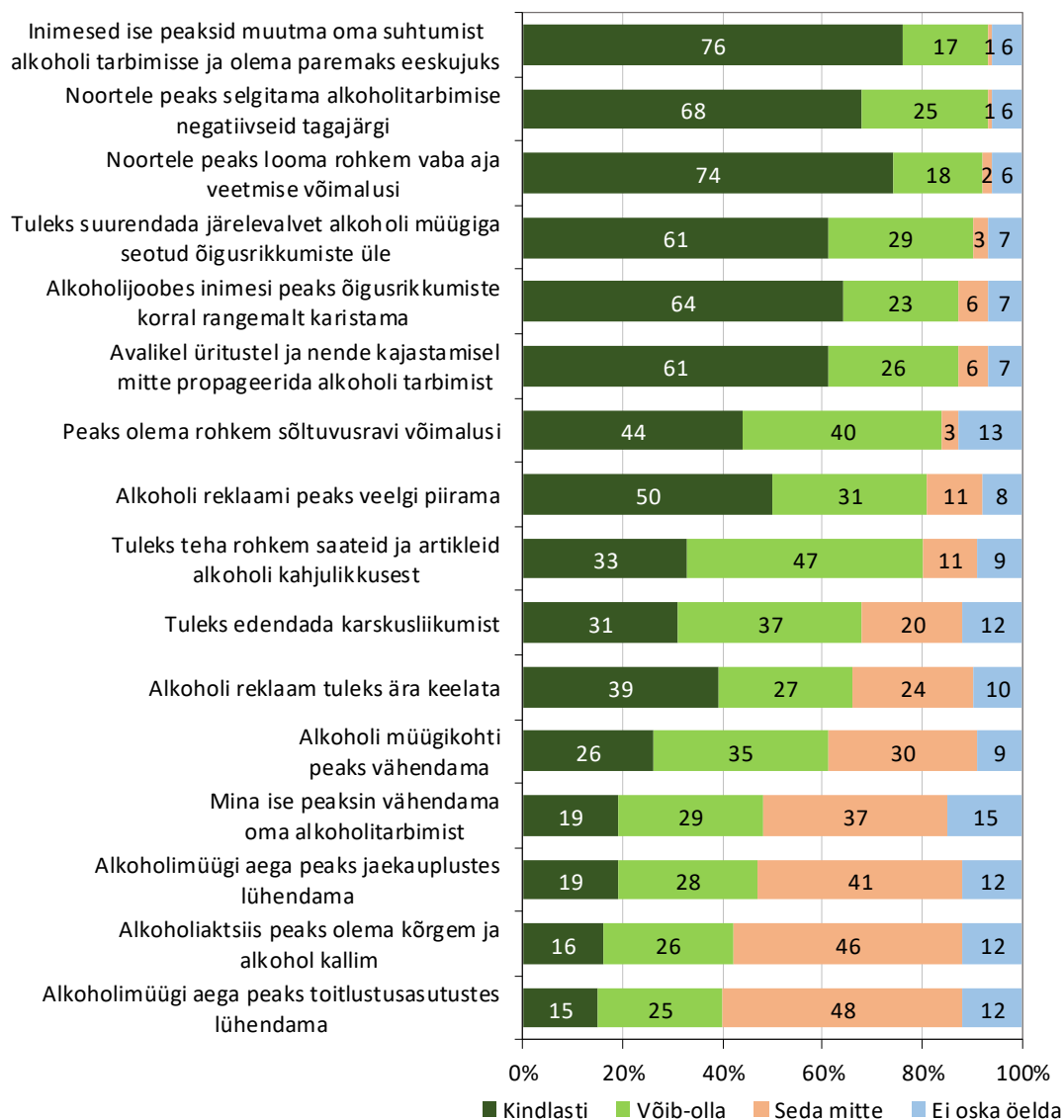
Piiravatest meetmetest toetati enim järelevalve suurendamist alkoholimüügiga seotud õigusrikkumiste üle (*kindlasti* 61%) ning alkoholi reklaami piiramist (*kindlasti* 50%) või ärakeelamist (*kindlasti* 39%). Ka leiti, et alkoholi müügikohti peaks vähendama (*kindlasti* 26%), alkoholi müügiaega peaks jaekauplustes ja toitlustusasutustes lühendama (vastavalt 19% ja 15%). *Kindla* meetmena leidis vähesel määral toetust ka alkoholiaktsiisi ja alkoholi hinna tõstmise (16%).

Karistusmeetmena pooldati kõige enam alkoholijoobes inimeste rangemat karistamist õigusrikkumiste korral (*kindlasti* 64% vastanuist), toetava meetmena sooviti rohkem sõltuvusravi võimalusi (*kindlasti* 44%).

Nende elanike toetus alkoholitarbimist piiravatele meetmetele, kelle arvates tuleks elanike alkoholi tarbimist *kindlasti* vähendada, on aja jooksul leebunud ja toetus meetmetele on eelneva aastaga võrreldes langenud kuni 15%-punkti (tabel 3.4.1). Nii on langenud toetus meetmele, et *noortele peaks selgitama alkoholi tarbimise negatiivseid tagajärgi* 15%-punkti, *alkoholi müügikohti peaks vähendama* 14%-punkti, *tuleks suurendada järelevalvet alkoholi müügiga seotud õigusrikkumiste üle avalikel üritustel ja nende kajastamisel* 13%-punkti, *avalikel üritustel ja nende kajastamisel mitte propageerida alkoholi tarbimist* 12%-punkti, *tuleks teha rohkem saateid ja artikleid alkoholi kahjulikkusest* 12%-punkti, *tuleks edendada karskusliikumist* 11%-punkti, *alkoholimüügi aega peaks toitlustusasutustes lühendama* 10%-punkti. Võrreldes 2021. aastaga ei tõusnud selle grupi toetus ühelegi alkoholitarbimist piiravale meetmele.

Hoiakute leebumist on tõenäoliselt mõjutanud Covid-19 pandeemiaga kaasnenud piirangute kaotamine ja ühiskonna avanemine. Võib eeldada, et toitlustusasutuste ja kaubanduskeskuste küllastamise ning avalike üritustega seotud piirangutel on inimeste mälus olnud pikaajaline negatiivne mõju, mis on vastavalt kujundanud nende hinnanguid alkoholitarbimist suunavasse meetmesse.

Joonis 3.4.3. Elanike hinnangud alkoholitarbimise vähendamise meetmetele 2022 (% vastanutest)

Tabel 3.4.1. Elanike hinnangud alkoholitarbimise vähendamise meetmetele 2009–2022 (kindlasti-vastanute % vastanutest, kelle hinnangul tuleks elanike alkoholitarbimist vähendada)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Inimesed ise peaks muutma oma suhtumist alkoholi tarbimisse ja olema teistele (sh lastele) paremaks eeskujuks	88	86	90	94	90	90	91	92	87	88	85	85	85	76
Noortele peaks looma rohkem vaba aja veetmise võimalusi	84	79	86	84	88	83	84	88	86	83	81	77	79	74
Noortele peaks selgitama alkoholi tarbimise negatiivseid tagajärgi	82	79	85	84	81	79	85	85	85	80	82	76	83	68
Alkoholijooobes inimesi peaks õigusrikkumiste korral rangemalt karistama	79	75	79	83	83	80	79	79	80	71	70	71	70	64
Tuleks suurendada järelevalvet alkoholi müügiga seotud õigusrikkumiste üle	84	82	89	85	85	83	84	84	77	73	76	68	74	61
Avalikel üritustel ja nende kajastamisel mitte propageerida alkoholi tarbimist	75	76	81	81	79	77	80	78	78	72	75	73	73	61
Alkoholi reklaami peaks veelgi piirama*	80	79	81	85	82	81	85	82	77	70	48	62	59	50
Peaks olema rohkem sõltuvusravi võimalusi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	53	55	51	44
Alkoholi reklaam tuleks ära keelata	-	-	-	-	-	-	53	61	56	46	44	47	47	39
Tuleks teha rohkem saateid ja artikleid alkoholi kahjulikkusest	60	54	61	64	58	53	59	64	60	43	44	42	45	33
Tuleks edendada karskusliikumist	39	33	41	43	41	40	40	50	43	34	34	36	42	31
Alkoholi müügikohti peaks vähendama	45	55	52	56	56	50	46	52	44	40	38	38	40	26
Alkoholimüügi aega peaks jaekauplustes lühendama	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27	26	28	24	19
Mina ise peaksin vähendama oma alkoholitarbimist	-	-	-	-	-	33	34	39	31	25	24	24	23	19
Alkoholiaktsiis peaks olema kõrgem ja alkohol kallim	17	18	21	23	24	22	27	27	21	14	19	18	19	16
Alkoholimüügi aega peaks toitlustusasutustes lühendama	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25	25	23	15

* 2009.–2018. aastal – alkoholi reklaami peaks piirama, 2019. aastal – alkoholi reklaami peaks veelgi piirama.

3.4.3. Hinnangud alkoholsete jookide müügile tanklates, spordi- ja kultuurisündmustel

Elanikelt küsiti, kas alkoholiseid jooke peaks müüma tanklates, spordivõistlustel ning kontsertidel ja kultuurisündmustel, millele võis vastata valides kolme vastusvariandi vahel (*jah, ei peaks müüma, ei oska öelda*).

Valdava osa elanike hinnangul ei peaks alkoholiseid jooke müüma ei spordivõistlustel ega tanklates; kontsertide ja kultuurisündmuste osas kaldus kaalukauss alkoholi müügi toetajate poole.

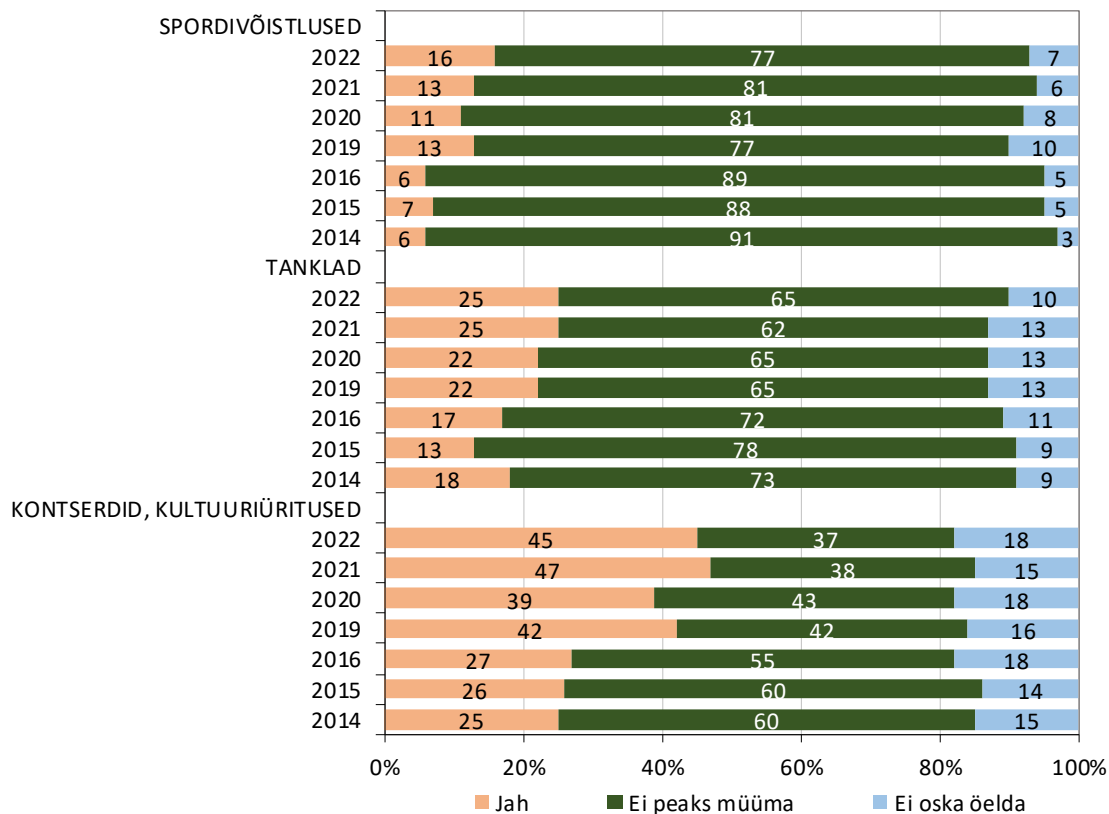
Kõige vähem vastab elanike ootustele alkoholimüük spordivõistlustel, mida ei pooldanud 77% vastanutest, 16% lubaks müüa ja 7% ei osanud hinnangut anda (2021. a vastavalt 81%, 13% ja 6%) (joonis 3.4.4). Nähtub, et aasta jooksul on alkoholimüüki spordivõistlustel pooldavate inimeste osakaal kasvanud 3%-punkti ja seda mitte pooldavate vastajate osakaal vähenenud 4%-punkti võrra. Teema püsivat aktuaalsust näitab, et seisukohta omas 93% vastanutest ja vaid 7% ei osanud hinnangut anda.

Hinnang tanklates alkoholi müügi suhtes on püsunud alates 2019. aastast samades piirides, seda on toetanud 22–25% ja selle vastu on olnud 62–65% vastanuist. 3%-võrra on 2021. aastaga võrreldes vähenenud nende vastajate osakaal, kellel arvamus puudus. Kõige suurem oli vastuseis tanklates alkoholi müügi suhtes 2015. aastal (78%), kuid peale seda on suhtumine leebunud. Tanklates alkoholimüügi probleem oli terav ajal, kui puudus alkoholimüügi kellajaline piirang ja tanklast sai alkoholi ööpäev läbi, sellal kui muud poed olid suletud. Praegu on tanklapoed ja tavapoed võrdses seisus ja alkoholi tohib seal müüa kella 10-st 22-ni. Võimalik, et teatud osa vastajaid ei näe suurt vahet, miks peaks tanklapoode eristama suurtest marketitest, kuhu samuti sõidetakse autoga.

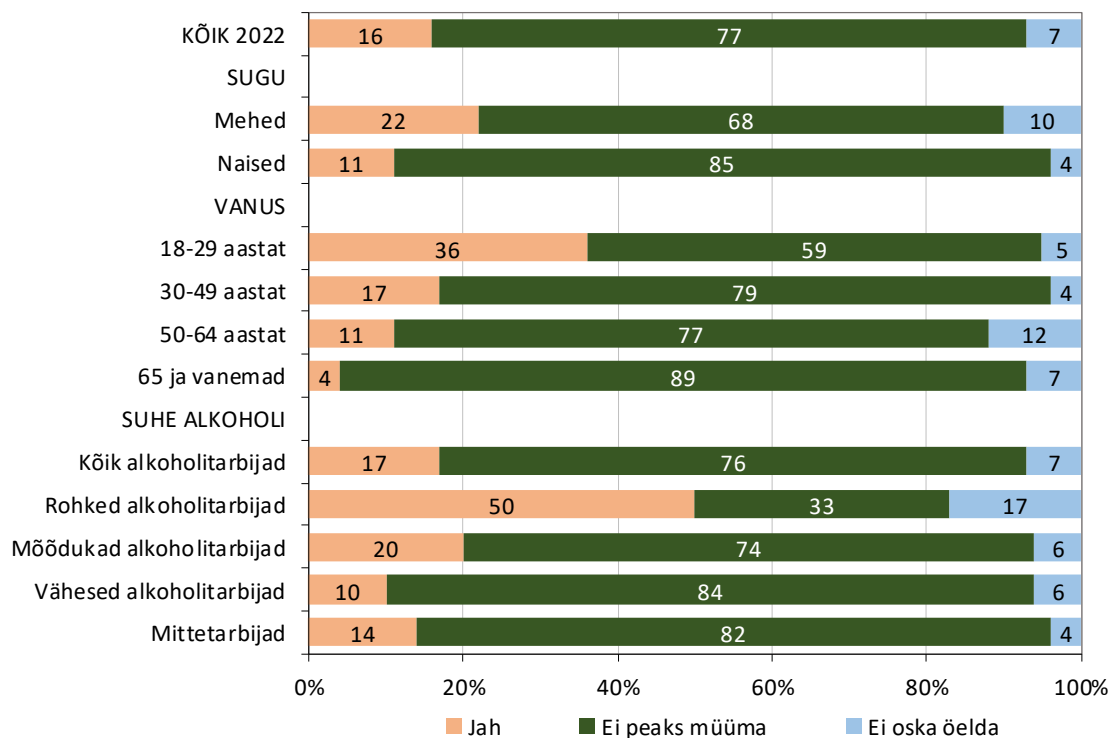
Kultuurisündmustel alkoholimüügi suhtes on samal ajaperioodil (2019–2022) toimunud nihe alkoholimüügi lubamise suunas. Kui 2019. aastal oli kultuuriüritustel alkoholi müümise pooldajaid ja vastaseid võrdselt 42%, siis 2022. aastal pooldas kultuuriüritustel alkoholi müümist 45% ja selle vastu oli 37% vastanuist ehk 5%-punkti vähem.

Alkoholi müüki spordivõistlustel pooldasid kõige enam rohked alkoholitarbijad (50%) ning 18–29-aastased noored (36%), alkoholi müüki tanklates toetasid samuti rohked alkoholitarbijad (63%), 18–29-aastased noored (47%) ja mõõdukad alkoholitarbijad (35%). Kontsertidel ja kultuurisündmustel alkoholitarbimist pooldasid teistest enam rohked alkoholitarbijad (81%), 18–29-aastased noored (71%) ja mõõdukad alkoholitarbijad (58%) (joonised 3.4.5, 3.4.6, 3.4.7). Jättes otseselt alkoholitarbimisega seotud grupid kõrvale, nähtub, et suurim toetus alkoholimüügile viidatud paigus ja üritustel on noorte hulgas, mis seostub nende suurema aktiivsusega võrreldes teiste elanikkonna gruppidega.

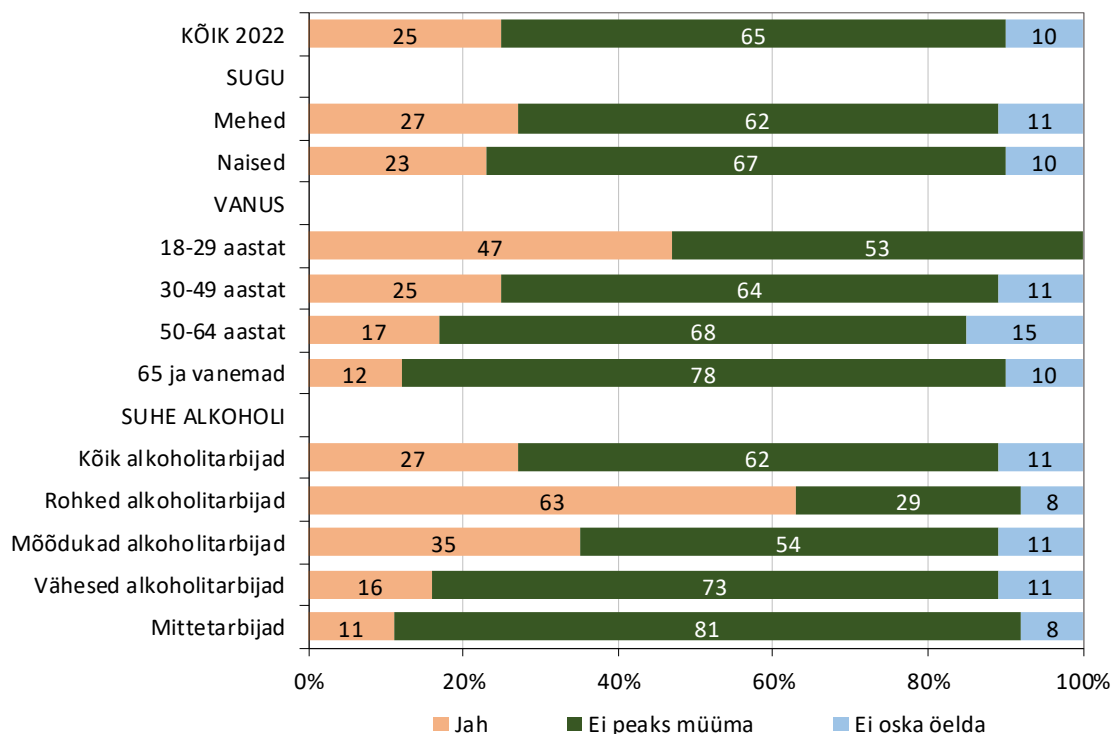
Joonis 3.4.4. Elanike hinnangud alkoholimüügile spordivõistlustel, tanklates ning kontsertidel ja kultuuriüritustel 2014–2022 (% vastanutest)

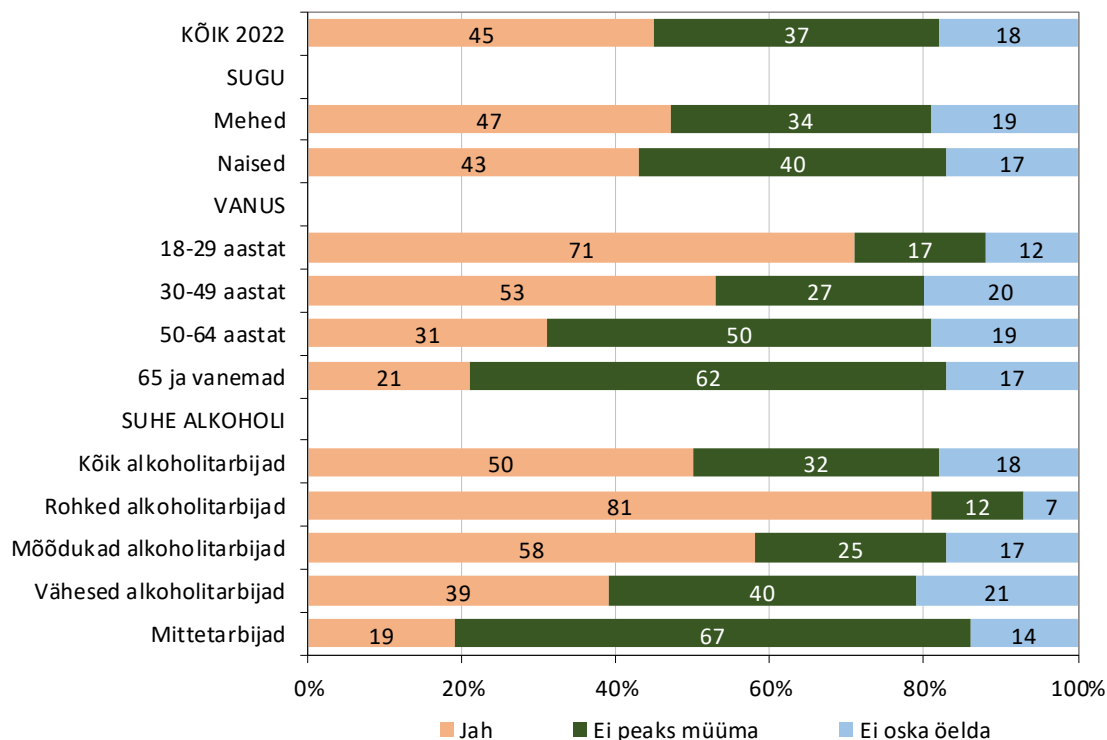
Joonis 3.4.5. Elanike hinnangud alkoholimüügile spordivõistlustel 2022 (% vastanutest)

Joonis 3.4.6. Elanike hinnangud alkoholimüügile tanklates 2022 (% vastanutest)

Joonis 3.4.7. Elanike hinnangud alkoholimüügile kontsertidel ja kultuurisündmustel 2022 (% vastanutest)

KOKKUVÕTE

2022. aastal suurenes Eestis alkoholitarbimine 2021. aastaga võrreldes 1,2% ning moodustas **11,2 liitrit ühe täiskasvanud elaniku kohta absoluutalkoholiks** arvestatuna (turistide kaasaostud ja turistide Eestis tarbimine on maha arvestatud), ehk **9,4 liitrit elaniku kohta**. Suurenes kõikide jookide tarbimine, erandiks oli õlu, mille tarbimine vähenes aastaga 1,9%.

2022. aastal suurenes kangete alkoholsete jookide tootmine 11,4%, millega kaasnes nende jookide tarbimise kasv (+4,2%). Õlu oli ainsaks joogiks, mille tootmine vähenes 12,2%. Lahjade alkoholsete jookide tootmise kasv ulatus 10,3%-ni, suurenes ka nende tarbimine (+4,2%).

- Alkoholsete jookide väliskaubanduse bilanss püsis negatiivsena, sest jookide ekspordikäive oli 133,8 mln eurot ja impordikäive 218,1 mln eurot. Suurenesid enamuse alkoholsete jookide ekspordikogused, erandiks oli õlu mille eksport vähenes 14%. Kasvas ka alkohoolsete jookide koguseline import, erandiks olid kanged joogid, nende müük välisturule vähenes 5%.
- Alkoholsete jookide tarbijahinnaindeks oli 5,9% kõrgem kui aasta tagasi. Kõige kiiremini tõusid õlle ja marjaveinide hinnad, vastavalt 8,3% ja 7,5%. Kõige rohkem odavnesid džinnid (−5,2%). Viina ja likööri hind ei ole aastaga muutunud.
- Alkoholiaktsiisi laekus Eestis 2022. aastal 241 mln eurot, mida oli 18 mln eurot, ehk 8,1% rohkem kui aasta tagasi. 2023. aastaks on eelarvesse planeeritud 260 mln eurot alkoholiaktsiisi.
- Illegaalse alkoholi ostjad moodustasid 2022. aastal 3% kõigist alkoholitarbijatest ja võrreldes kahe eelneva aastaga on see kasvanud (2021. ja 2020. aastal oli salaalkoholi ostnud vastavalt 1% ja 2% alkoholitarbijatest). Sellega tõusis illegaalse alkoholi ostjate osatähtsus samale tasemele, nagu see oli 2014. ja 2016. aastal. Eelmise majanduskriisi aastatel (2009–2010) moodustasid illegaalse alkoholi ostjad kuni 9% ning 2000-date aastate alguses koguni kuni 18% alkoholitarbijatest.
- Sagedamini ostsid salaalkoholi Lõuna-Eesti elanikud, 18–29-aastased tarbijad ning madalama haridustasemega ja sissetulekuga inimesed. Joogigruppidest osteti 2022. aastal kõige enam puskarit (36% illegaalse alkoholi ostudest), kuid kõige enam suurenes salapiirituse ostjate osakaal, kes moodustasid 33% illegaalsete alkoholi ostudest (2021. aastal 13%). Salaviina osakaal langes aga illegaalse alkoholi ostudest 2022. aastal 31%-le (2021. aastal oli see 46%).
- EKI hinnangul ostsid Eesti elanikud 2022. aastal illegaalset alkoholi 1,25 miljonit liitrit, mida oli oluliselt rohkem kui eelnenud aastal (2021. aastal osteti 0,64 miljonit liitrit). Illegaalse alkoholi turumaht moodustas kogu viinaturust 17–20% ja riigil jäi illegaalse alkoholituru tõttu hinnanguliselt laekumata alkoholiaktsiisi 10,5–13,1 miljonit eurot, lisaks käibemaksu 3,8–4,7 miljonit eurot.
- Pandeemia lõppedes hakkas turism kiiresti taastuma ja välisriikide kodanike reisid Eestisse kasvasid 2022. aastal võrreldes eelnenud aastaga ligi 2,7 korda 3,5 miljoni inimeseni. Kõige enam, ligi neli korda, kasvasid Soome kodanike külastused ja kokku külastas Eestit 2022. aastal 1,46 miljonit Soome elanikku (2021. aastal 0,4 miljonit). Siiski jäi Soome turistide külastuste arv pandeemiaeelse ajaga võrreldes rohkem kui neljandiku võrra madalamaks (2019. aastal oli

soomlaste külastusi kokku ligi 2 miljonit). Suurenenud välituristide külastuste tulemusel kasvasid välituristide alkoholiostud Eestist 2022. aastal absoluutalkoholi arvestuses 66% ja kokku osteti välituristide poolt möödunud aastal Eestist kaasa alkohoolseid jooke absoluutalkoholina 2,98 miljonit liitrit (2021. aastal 1,80 miljonit liitrit). Sellele lisaks tarbisid välituristid kohapeal alkoholi hinnanguliselt 0,64 miljonit liitrit absoluutalkoholina (2020. aastal 0,22 miljonit liitrit). Kokku langes välituristide arvele seega 3,62 miljonit liitrit, mis moodustas ligikaudu 26% kogu Eestis müüdavast legaalsest alkoholist (absoluutalkoholi arvestuses).

- Majandustegevuse registri andmetel suurenes kehtivate alkoholimüügilubade arv jae-, hulgi-kaubanduse ja toitlustamise tegevusaladel kokku aastaga 3,2% ning müügilubade arv kasvas kõikides Eesti maakondades, v.a Järva-, Põlva- ja Raplamaal. 2023. aasta mai alguse seisuga oli Eestis jae-, hulgi-kaubanduse ja toitlustamise tegevusaladel kokku 9374 kehtivat alkoholimüügiluba. Müügilubade arv suurenes aasta jooksul jaekaubanduses 2,4%, hulgi-kaubanduses 4,2% ja toitlustamises 3,6%. Alkohol on elanikele kättesaadavam enam linnades kui maal. Kehtivaid alkoholimüügilube oli linnadest enim taas Tallinnas, Pärnus ja Tartus. Alkohol oli elanike hinnangul 2022. aastal kergesti kättesaadav, sest 88% vastanutest jõuaks oma elukohast lähima alkoholi müügikohani 10 minutiga (2021. a 86%), lisaks käis 4% vastanutest Lätist spetsiaalselt alkoholi ostmas (2021. a 3%).
- Pandeemia ohjeldamisega seotud piirangute kaotamisega kaasnesid muutused elanike alkoholi ostmise harjumustes. 2022. aastal ostis alkohoolseid jooke 86% vastanutest ja ostjate osakaal suurenes (2021. a 83%). Liikumispiirangute kaotamise tõttu osteti alkoholi enam ka välismaalt. 2022. aastal ostis alkohoolseid jooke 86% (83% 2021. a) vastanutest, neist 55% (59%) ainult Eestist, 30% (24%) nii Eestist kui välismaalt, 1% (0%) ainult välismaalt ja 14% (17%) ei ostanud aasta jooksul alkoholi. Alkoholi tarbijaid oli 2022. aastal ligikaudu sama palju kui ostjaid, aasta jooksul tarbis alkoholi 85% vastanutest, ostis aga 86%. Alkoholi osteti tüüpiliselt vahetevahel ja Eestis enamasti supermarketist, väikesest toidukauplusest või spetsiaalsest alkoholipoest (95%, 56% ja 56% Eestist alkoholi ostnutest). Kojutellimise keskkonnast (Bolt, Wolt jm) alkoholi ostmise oli vähene ja seda võimalust kasutas 10% elanikest, kes Eestis alkoholi ostis.
- 2022. aastal taastus peale Covid-19 pandeemiat elanike reisimine naaberriikidesse, sh reisimine Lätti, kuid ostude tegemist pidurdas kõrge inflatsioon ja toidukaupade hinnatõus. Elanike alkoholi ostmise eesmärgil tehtud reisirid Lätti suurenesid. Lätist ostis 2022. aastal alkoholi 16% vastanutest (2021. a 11%), kusjuures spetsiaalsel ostureisil käis 4% (2021. a 3%), läbisõidul või muul eesmärgil Lätti külastades ostis sealt alkoholi kaasa 12% vastanutest (2021. a 9%).
- Regiooniti tehti spetsiaalseid ostureise Lätti varasemast erinevalt. Võrreldes 2021. aastaga suurenes Lõuna-Eesti ja vähenes Põhja-Eesti elanike osakaal, Lääne-, Kesk- ja Kirde-Eesti elanike osakaalud jäid samale tasemele. Ainult alkoholi pärast Lätti reisinutest moodustasid Lääne-Eesti elanikud 20% ja Lõuna-Eesti elanikud 45% (2021. a 21% ja 33%), 82% olid eestlased ja 18% muudest rahvustest elanikud (2021. a vastavalt 79% ja 21%), 80% mehed ja 20% naised (2021. a 66% ja 34%), 46% olid vanuses 30–49 aastat ja 29% 50–64 aastat (2021. a 33% ja 43%). Võrreldes eelneva aastaga käisid Lätis alkoholi ostmise eesmärgil rohkem nooremad elanikud (30–49-aastased) ja mehed.

- Elanike alkoholi ostureisid Lätti ei olnud 2022. aastal mõjutatud protestimeelsusest, vaid vastajate endi alkoholitarbimisest. Spetsiaalselt Lätist alkoholi ostmas käinud vastajate hulgas puudusid mittetarbijaid, vähe tarbis neist alkoholi 40%, mõõdukalt 33% ja palju 27% (2021. a 25%, 68% ja 7%). Võrreldes 2021. aastaga on Lätis spetsiaalsel alkoholi ostureisil käinute hulgas suurenenud nii vähe kui palju alkoholi tarbivate elanike osakaal, mõõdukate alkoholitarbijate osakaal seevastu vähenes.
- 2022. aastal tarbis elanike üldhinnangu kohaselt alkohoolseid jooke 85% vastanutest (2021. a 83%). Alkoholi tarbimissageduse järgi jagunesid vastanud järgmiselt: aasta jooksul ei tarbinud enda hinnangul üldse alkoholi 15% vastanutest, 48% tarbis aasta jooksul vähe alkoholi, 30% tarbis alkoholi mõõdukalt ja 7% tarbis palju alkoholi (2021. a 17%, 49%, 28% ja 6%). Alkoholitarbijaid oli enesehinnangute põhjal veidi enam kui 2021. aastal ning veidi suurenes nende elanike osakaal, kes tarbisid alkoholi mõõdukalt või palju, kuid hinnangute muutused ei ole statistiliselt olulised. Kuigi üldine alkoholitarbijate osakaal ei muutunud aastases võrdluses, oli end mõõdukalt ja palju alkoholi tarbivaks pidavate elanike osakaal oli kõrgeim kui kunagi varem, mistõttu tarbitud alkoholi kogused veidi suurenesid ja üldine alkoholitarbimine tõusis.
- Oma alkoholitarbimist hinnati sagedamini väheseks kõikides elanike rühmades, v.a 18–29-aastased noored, kes hindasid oma alkoholitarbimist sagedamini mõõdukaks.
- Alkohoolsetest jookidest eelistasid elanikud taas veine ja vahuveine. Aasta jooksul jäi veini või vahuveini 77% vastanutest; muud kanget alkoholi 59%; õlut 54%; *long drinke*, *coolereid* või kokteilijooke 45%; siidreid 40%, viina 39% ning vastanutest (2021. a vastavalt 72%, 56%, 48%, 39%, 36% ja 35%). Elanike hinnangutele tuginedes oli kõikide ülaltoodud alkohoolsete jookide tarbijaid võrreldes eelneva aastaga veidi rohkem, kuid teisalt vähenesid tarbimissagedused. Erandiks olid *long drink*-id, kokteilijoogid ja *coolerid*, kus lisandus juurde nii tarbijaid kui tarbimissagedus tõusis.
- 2022. aasta jooksul tarbis mõnda alkoholivaba jooki vähemalt korra 70% vastanutest ja 72% alkoholitarbijatest (2021. a 60% ja 63%) ja nõudlus kasvas. Suurima tarbijaskonnaga oli vaadeldud alkoholivabadest jookidest õlu, mida tarbis aasta jooksul vähemalt korra 42% vastanutest (2021. a 37%) ning alkoholivaba vein, mida tarbis 32% vastanutest (2021. a 24%) Alkoholivaba õlle, veini ja vahuveini tarbijaskond kasvas aastaga oluliselt. Alkoholivaba siidri ja energijookide tarbijaskond ulatus 22–25%-ni vastanutest (2021. a 21–24%) ning tarbimine püsis stabiilne. Valmiskokteile jäi aasta jooksul 18% kõigist vastanutest ja kangete alkohoolsete jookide alternatiive (džinn, vermut, viski, rumm jt) 6% vastanutest.
- Üle poole Eesti elanikest oli arvamisel, et kaasmaalased joovad Eestis palju alkoholi. Nii arvas 54% vastanutest (2021. a 58%). Mõõdukat alkoholitarbimist tõdes 40% (sh 3% juuakse vähe) (2021. a 35%) ja 6% ei osanud seda öelda. Alates 2016. aastast on vähenenud nende vastanute osakaal, kelle arvates juuakse palju (2015. a 72%, 2016. a 62% ja 2022. a 54%). Seda muutust võib seostada 2015. aastal alanud alkoholiaktsiisi kiire tõusuga.
- 2022. aastal oli elanike hinnangul Eestis kõige teravamaks alkoholitarbimisega seonduvaks probleemiks kodune vägivald (87%) ja alkoholijooobes sõidukijuhtimine (86%). Alkoholitarbimisega kaasnevad valupunktid olid Eesti ühiskonnas lisaks ka terviseprobleemid, alkoholist põhjustatud pereprobleemid, avaliku korra rikkumised ning laste ja noorte terviseprobleemid (71–83%).

Eelnevast vähem murettekitav oli elanikele alkoholismist põhjustatud töötus ja asotsiaalsus, mida märkis probleemina 62% vastanutest. 57% nägi puudujääki alkoholitarbimist puudutavates teadmistes, 56% ühiskonna üldises soosivas hoiakus alkoholitarbimisse ja 43% alkoholitarbimisest tingitud probleemides töökohal. Salaalkoholi ostmine ja müümine on Eesti ühiskonnas probleemiks 33% vastanute hinnangul.

- Hoiak alkoholitarbimise vähendamise vajadusse pole viimastel aastatel oluliselt muutunud ja selle toetajaskond on alates 2017. aastast jäänud vahemikku 61–65% (2022. a 65% ja 2021. a 62%). Vajalikuks ei pidanud seda 2022. aastal 12% ja hinnangut ei osanud anda 23% vastanuist.
- 2022. aastal pooldas 77% vastanutest reguleeritud alkoholipoliitikat (2021. a 74%), neist 45% väheste ja 32% rangete regulatsioonidega, 10% vastanutest eelistaks piirangutevaba alkoholi-poliitikat ja 13% ei omanud selles küsimuses seisukohta. Võrreldes eelneva aastaga on rangete ja mõõdukate piirangute pooldajate arvus toimunud nihe rangemate piirangute suunas: nii on 6%-punkti võrra suurenenud rangeid piiranguid pooldavate vastajate osakaal ja teiselt poolt 3%-punkti võrra kahanenud väheseid regulatsioone pooldavate vastajate osakaal.
- Alkoholitarbimise vähendamisel peeti tõhusaimaks isikliku suhtumise muutmist alkoholitarbimisse ja teistele eeskujuna näitamist (kindlat toetust avaldas 76% vastanutest) ning tööd noortega, st enamate vaba aja veetmise võimaluste loomist (74%) ja alkoholitarbimise negatiivsete tagajärgede selgitamist (68%). Piiravatest meetmetest toetati enim järelevalve suurendamist alkoholimüügiga seonduvate õigusrikkumiste üle (61%), karistusmeetmetest alkoholijoobes inimeste rangemat karistamist õigusrikkumiste korral (64%) ja toetavatest meetmetest sõltuvusravi võimaluste suurendamist (44%).
- Valdava osa elanike hinnangul ei peaks alkohoolseid jooke müüma ei spordivõistlustel ega tanklates. Spordivõistlustel ei pooldanud alkoholimüüki 77% vastanutest, 16% lubaks müüa ja 7% ei osanud hinnangut anda. Tanklates alkoholi müügi suhtes on hoiak püsinud alates 2019. aastast samades piirides, seda on toetanud 22–25% ja selle vastu on olnud 62–65% vastanuist. 2021. aastaga võrreldes on 3%-võrra vähenenud nende vastajate osakaal, kellel arvamus puudus. Kultuurisündmustel alkoholimüügi suhtes on toimunud nihe alkoholimüügi lubamise suunas. Kui 2019. aastal oli kultuuriüritustel alkoholi müümise pooldajaid ja vastaseid võrdset 42%, siis 2022. aastal pooldas kultuuriüritustel alkoholi müümist 45% ja selle vastu oli 37% vastanuist.

KÜSITLUSTULEMUSTE PROTSENTJAOTUSED

1. MILLISEKS TE HINDATE EESTIMAALASTE PRAEGUST ALKOHOLITARBIMIST? (% vastanutest)

Juuakse vähe	3
Juuakse mõõdukalt	37
Juuakse palju	54
Ei oska öelda	6

2. KAS TEIE HINNANGUL TULEKS EESTIS ELANIKE ALKOHOLITARBIMIST VÄHENDADA? (% vastanutest)

Jah	65
Ei	12
Ei oska öelda	23

3. KAS TE OSTSITE 2022. AASTAL ALKOHOOLSEID JOOKE?

Jah, ainult Eestis	55
Jah, nii Eestis kui välismaal	30
Jah, ainult välismaal	1
Ei ostnud	14

4. KUST JA KUI SAGELI TE OSTSITE **EESTIS** 2022. AASTAL ALKOHOOLSEID JOOKE?

	Sageli	Vahetevahel	Ei ostnud
Suurest toidukauplusest (supermarketist)	32	63	5
Väikesest toidukauplusest	8	48	44
Spetsiaalsest alkoholipoest	11	45	44
Bensiinijaamast	3	6	91
Eesti E-poest	5	8	87
Välismaa E-poest	3	2	95
Kojutellimise keskkonnast (Bolt, Wolt jt.)	4	6	90
Teiste inimeste käest (sõbrad, müüja kodu, käest kätte jm)	3	3	94
Muudest kohtadest (ehitus-, lillepood, takso jm) 2%			

5. HINNAKE PALUN OMA ALKOHOOLSETE JOOKIDE TARBIMIST 2022. AASTAL.(% vastanutest)

Ei joonud üldse	15
Jõin vähe	48
Jõin mõõdukalt	30
Jõin palju	7

6. KUI SAGELI TE JÕITE 2022. AASTAL JÄRGMISI ALKOHOOLSEID JOOKE? (% vastanutest)

	Ei joonud seda üldse	Mõned korrad aastas	Jõin 1–3 korda kuus	Jõin 1–2 korda nädalas	Jõin peaaegu iga päev
Viina	61	26	8	2	3
Teisi kangeid jooke (viskit, brändit, likööri jne)	41	43	12	4	0
Veini, vahuveini	23	47	23	6	1
Õlut	46	22	16	12	4
Siidrit	60	33	5	2	0
Long drinke, kokteile, coolereid	55	32	10	3	0

7. KASVANUD ON ALKOHOLIVABADE JOOKIDE POPULAARSUS. MILLISEID ALKOHOLIVABU JOOKE TEIE 2022. AASTAL TARBISITE? (% vastanutest)

	Ei joonud seda üldse	Mõned korrad aastas	Jõin 1–3 korda kuus	Jõin 1–2 korda nädalas	Jõin peaaegu iga päev
Alkoholivaba õlu	58	27	10	5	0
Alkoholivaba vein või vahuvein	68	29	3	0	0
Alkoholivaba siider	78	17	4	1	0
Alkoholivabad valmiskokteilid (kokteilid)	82	17	1	0	0
Muud alkoholivabad joogid (dzinn, liköör, vermut, viski, rumm jt)	94	5	1	0	0
Energiajook	75	15	7	2	1

8. KUI KAUGEL ON TEIE ELUKOHAST LÄHIM ALKOHOOLSETE JOOKIDE MÜÜGIKOHT? (% vastanutest)

Müügikohta jõudmiseks kulub kuni 10 min	88
Müügikohta jõudmiseks kulub kuni 30 min	11
Müügikohta jõudmiseks kulub rohkem kui 30 min	1

9. KAS TEIE TUTVUSRINGKONNAS ON INIMESI, KES KÄISID 2022. AASTAL LÄTIS EESMÄRGIGA OSTA SEALT ALKOHOLI?

Jah, tean paljusid	36
Jah, tean mõnda	48
Ei tea kedagi	16
Ei oska öelda	0

10. KAS TEIE ISE KÄISITE 2022. AASTAL LÄTIS ALKOHOLI OSTMAS? (% vastanutest)

Jah, käisin spetsiaalselt alkoholi ostmas	4
Jah, ostsin läbisõidul või Lätis reisil olles	12
Kokku 16% ostis Lätist alkoholi kas spetsiaalselt või läbisõidul, reisil	
Ei käinud	84

11. KAS PLAANITE 2023. AASTAL MINNA LÄTTI ALKOHOLI OSTMA?

	Jah, kindlasti	Tõenäoliselt jah, kui Lätis hind odavam	Tõenäoliselt mitte	Kindlasti mitte	Ei oska öelda
Alkoholi	3	7	15	64	11

12. KAS TEIE VÕI KEEGI TEIE PERES VALMISTAS 2022. AASTAL ENDA TARBEKS ALKOHOOLSEID JOOKE? (% vastanutest)

	Jah, valmistas	Ei valmistanud
Koduõlut	7	93
Koduveini	14	86
Puskarit, hansat	5	95
Siidrit	5	95

13. MILLINE PEAKS TEIE HINNANGUL OLEMA EESTI RIIGI ALKOHOLIPOLIITIKA? (% vastanutest)

Võimalikult liberaalne (regulatsioonideta)	10
Väheste regulatsioonidega	45
Rangete regulatsioonidega	32
Ei oska öelda	13

14. KUI TÕSISED ON TEIE HINNANGUL JÄRGMISED ALKOHOLIGA SEOTUD PROBLEEMID EESTIS? (% vastanutest)

	Väga tõsine	Tõsine	Ei ole tõsine	Ei oska öelda
Terviseprobleemid	37	46	7	10
Kodune vägivald	52	35	5	8
Isikuvastased kuriteod	42	41	8	9
Alkoholijoobes sõiduki juhtimine	54	32	8	6
Avaliku korra rikkumised	34	42	16	8
Salaalkoholi ost-müük	11	22	32	35
Alkoholist põhjustatud probleemid töökohal (töölt puudumine, töökohustuste mittetäitmine jm)	10	33	30	27
Alkoholismist põhjustatud töötus ja asotsiaalsus	25	37	21	17
Alkoholist põhjustatud pereprobleemid	37	44	8	11
Laste ja noorte alkoholi tarbimine	30	41	15	14
Üldine soov hoiak alkoholi tarbimise	23	33	28	16
Vähesed teadmised alkoholi tarbimise kahjulikkusest	21	36	29	14

15. KAS ALKOHOLSEID JOOKE PEAKS TEIE ARVATES MÜÜMA ...? (% vastanutest)

	Jah	Ei peaks müüma	Ei oska öelda
Tanklates	25	65	10
Sportivõistlustel	16	77	7
Kontsertidel, kultuuriüritustel	45	37	18

16. MIDA PEAKS TEIE ARVATES ALKOHOLITARBIMISE VÄHENDAMISEKS TEGEMA? (% vastanutest)

	Kindlasti	Võib-olla	Seda mitte	Ei oska öelda
Avalikel üritustel ja nende kajastamisel mitte propageerida alkoholi tarbimist	61	26	6	7
Tuleks teha rohkem saateid ja artikleid alkoholi kahjulikkusest	33	47	11	9
Tuleks edendada karskusliikumist	31	37	20	12
Alkoholi reklaami peaks veelgi piirama	50	31	11	8
Alkoholi reklaam tuleks ära keelata	39	27	24	10
Alkoholi müügikohti peaks vähendama	26	35	30	9
Alkoholimüügi aega peaks jaekauplustes lühendama	19	28	41	12
Alkoholimüügi aega peaks toitlustusasutustes lühendama	15	25	48	12
Alkoholiaktsiis peaks olema kõrgem ja alkohol kallim	16	26	46	12
Alkoholijoobes inimesi peaks õigusrikkumiste korral rangemalt karistama (nt sõiduki joobes juhtimisel)	64	23	6	7
Tuleks suurendada järelevalvet alkoholi müügiga seotud õigusrikkumiste üle (nt müük alaealisele, illegaalne müük)	61	29	3	7
Noortele peaks selgitama alkoholi tarbimise negatiivseid tagajärgi	68	25	1	6
Noortele peaks looma rohkem vaba aja veetmise võimalusi	74	18	2	6
Inimesed ise peaksid muutma oma suhtumist alkoholi tarbimise ja olema teistele (sh lastele) paremaks eeskujuks	76	17	1	7
Mina ise peaksin vähendama oma alkoholitarbimist	19	29	37	15
Peaks olema rohkem sõltuvusravi võimalusi	44	40	3	13

Lisa 2

KÜSITLUSTULEMUSTE PROTSENTJAOTUSED TAUSTTUNNUSTE LÕIKES

Lisa 2.1

Hinnang eestimaalaste praegusele alkoholitarbimisele
(% vastanutest)

		Juuakse vähe	Juuaksemõõdukalt	Juuakse palju	Ei oska öelda
Keskmiselt		3	37	54	6
Regioon	Põhja-Eesti	2	40	51	7
	Kesk-Eesti	8	32	55	5
	Kirde-Eesti	8	31	55	6
	Lääne-Eesti	2	40	53	5
	Lõuna-Eesti	2	32	62	4
Rahvus	Eestlased	1	36	59	4
	Muu rahvus	8	37	46	9
Vanus	18–29-aastased	0	24	76	0
	30–49-aastased	5	38	51	6
	50–64-aastased	4	38	50	8
	65+ aastased	2	47	44	7
Sugu	Naised	2	33	58	7
	Mehed	5	41	49	5
Haridus	I ja II taseme haridus	5	34	55	6
	III taseme haridus	3	38	53	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	1	32	60	7
	501–1000 €	4	41	49	6
	1001–1500 €	5	38	49	8
	1501–2000 €	0	27	69	4
	Üle 2000 €	3	32	63	2
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	4	40	51	5
	Rohked	1	15	84	0
	Mõõdukad	1	47	47	5
	Vähesed	6	40	48	6
	Mittetarbijad	3	16	72	9

Lisa 2.2

Hinnang elanike alkoholitarbimise vähendamise vajalikkusele Eestis
(% vastanutest)

		Jah	Ei	Ei oska öelda
Keskmiselt		65	12	23
Regioon	Põhja-Eesti	71	11	18
	Kesk-Eesti	51	17	32
	Kirde-Eesti	62	9	29
	Lääne-Eesti	63	13	24
	Lõuna-Eesti	59	12	29
Rahvus	Eestlased	66	13	21
	Muu rahvus	62	11	27
Vanus	18–29-aastased	73	10	17
	30–49-aastased	64	15	21
	50–64-aastased	59	10	31
	65+ aastased	64	12	24
Sugu	Naised	69	7	24
	Mehed	60	17	23
Haridus	I ja II taseme haridus	61	8	31
	III taseme haridus	66	14	20
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	57	11	32
	501–1000 €	65	10	25
	1001–1500 €	61	17	22
	1501–2000 €	75	9	16
	Üle 2000 €	69	11	20
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	63	13	24
	Rohked	40	23	37
	Möödukad	57	17	26
	Vähesed	70	9	21
	Mittetarbijad	76	6	18

Lisa 2.3

Hinnang alkoholsete jookide ostmisele 2022. aastal
(% vastanutest)

		Jah, ainult Eestis	Jah, nii Eestis kui välismaal	Jah, ainult välismaal	Ei ostnud
Keskmiselt		55	30	1	14
Regioon	Põhja-Eesti	53	33	1	13
	Kesk-Eesti	53	38	0	9
	Kirde-Eesti	69	14	0	17
	Lääne-Eesti	54	30	0	16
	Lõuna-Eesti	54	29	1	16
Rahvus	Eestlased	53	32	0	15
	Muu rahvus	60	26	1	13
Vanus	18–29-aastased	67	27	0	6
	30–49-aastased	47	37	0	16
	50–64-aastased	52	33	1	14
	65+ aastased	68	11	2	19
Sugu	Naised	63	22	0	15
	Mehed	47	39	1	13
Haridus	I ja II taseme haridus	50	27	1	22
	III taseme haridus	58	32	0	10
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	58	14	1	27
	501–1000 €	60	24	1	15
	1001–1500 €	56	34	0	10
	1501–2000 €	51	41	0	8
	Üle 2000 €	25	61	0	14
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	61	35	1	3
	Rohked	59	41	0	0
	Möödukad	56	44	0	0
	Vähesed	65	29	1	5
	Mittetarbijad	20	2	0	78

Lisa 2.4

Alkoholsete jookide müügikoht ja alkoholi ostmise sagedus – suur toidukauplus (supermarket)
(% vastanutest)

		Sageli	Vahetevahel	Ei ostnud
Keskmiselt		32	63	5
Regioon	Põhja-Eesti	34	60	6
	Kesk-Eesti	39	56	5
	Kirde-Eesti	23	77	0
	Lääne-Eesti	17	76	7
	Lõuna-Eesti	37	59	4
Rahvus	Eestlased	30	64	6
	Muu rahvus	36	62	2
Vanus	18–29-aastased	62	32	6
	30–49-aastased	32	66	2
	50–64-aastased	22	72	6
	65+ aastased	10	80	10
Sugu	Naised	25	72	3
	Mehed	39	54	7
Haridus	I ja II taseme haridus	34	60	6
	III taseme haridus	31	64	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	44	51	5
	501–1000 €	37	56	7
	1001–1500 €	25	74	1
	1501–2000 €	16	74	10
	Üle 2000 €	43	56	1
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	33	62	5
	Rohked	79	19	2
	Möödukad	52	43	5
	Vähesed	13	82	5
	Mittetarbijad	0	90	10

Alkoholsete jookide müügikoht ja alkoholi ostmise sagedus – väike toidukauplus
 (% vastanutest)

		Sageli	Vahetevahel	Ei ostnud
Keskmiselt		8	48	44
Regioon	Põhja-Eesti	2	49	49
	Kesk-Eesti	10	65	25
	Kirde-Eesti	4	37	59
	Lääne-Eesti	1	62	37
	Lõuna-Eesti	25	36	39
Rahvus	Eestlased	8	51	41
	Muu rahvus	9	42	49
Vanus	18–29-aastased	20	54	26
	30–49-aastased	6	49	45
	50–64-aastased	5	44	51
	65+ aastased	3	38	59
Sugu	Naised	9	43	48
	Mehed	8	53	39
Haridus	I ja II taseme haridus	19	49	32
	III taseme haridus	4	47	49
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	31	39	30
	501–1000 €	8	54	38
	1001–1500 €	6	37	57
	1501–2000 €	3	45	52
	Üle 2000 €	5	64	31
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	9	49	42
	Rohked	44	26	30
	Möödukad	10	65	25
	Vähesed	1	41	58
	Mittetarbijad	0	16	84

Alkoholsete jookide müügikoht ja alkoholi ostmise sagedus – spetsiaalne alkoholipood
 (% vastanutest)

		Sageli	Vahetevahel	Ei ostnud
Keskmiselt		11	45	44
Regioon	Põhja-Eesti	10	43	47
	Kesk-Eesti	7	47	46
	Kirde-Eesti	13	48	39
	Lääne-Eesti	1	63	36
	Lõuna-Eesti	16	42	42
Rahvus	Eestlased	4	48	48
	Muu rahvus	24	40	36
Vanus	18–29-aastased	18	36	46
	30–49-aastased	11	47	42
	50–64-aastased	6	50	44
	65+ aastased	5	48	47
Sugu	Naised	10	40	50
	Mehed	12	51	37
Haridus	I ja II taseme haridus	16	45	39
	III taseme haridus	8	46	46
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	40	27	33
	501–1000 €	8	38	54
	1001–1500 €	6	54	40
	1501–2000 €	10	54	36
	Üle 2000 €	2	61	37
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	11	47	42
	Rohked	31	45	24
	Möödukad	13	53	34
	Vähesed	5	42	53
	Mittetarbijad	0	11	89

Alkoholsete jookide müügi koht ja alkoholi ostmise sagedus – bensiinijaam
 (% vastanutest)

		Sageli	Vahetevahel	Ei ostnud
Keskmiselt		3	6	91
Regioon	Põhja-Eesti	1	6	93
	Kesk-Eesti	0	7	93
	Kirde-Eesti	0	6	94
	Lääne-Eesti	1	5	94
	Lõuna-Eesti	12	6	82
Rahvus	Eestlased	1	7	92
	Muu rahvus	10	3	87
Vanus	18–29-aastased	12	4	84
	30–49-aastased	1	9	90
	50–64-aastased	1	5	94
	65+ aastased	1	1	98
Sugu	Naised	6	5	89
	Mehed	1	7	92
Haridus	I ja II taseme haridus	11	7	82
	III taseme haridus	0	5	95
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	30	0	70
	501–1000 €	1	8	91
	1001–1500 €	0	6	94
	1501–2000 €	0	3	97
	Üle 2000 €	3	8	89
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	4	6	90
	Rohked	30	6	64
	Möödukad	0	6	94
	Vähesed	0	6	94
	Mittetarbijad	0	3	97

Alkoholsete jookide müügi koht ja alkoholi ostmise sagedus – Eesti e-pood
 (% vastanutest)

		Sageli	Vahetevahel	Ei ostnud
Keskmiselt		5	8	87
Regioon	Põhja-Eesti	2	13	85
	Kesk-Eesti	0	4	96
	Kirde-Eesti	2	1	97
	Lääne-Eesti	3	4	93
	Lõuna-Eesti	12	5	83
Rahvus	Eestlased	1	11	88
	Muu rahvus	12	3	85
Vanus	18–29-aastased	12	12	76
	30–49-aastased	2	9	89
	50–64-aastased	1	6	93
	65+ aastased	5	4	91
Sugu	Naised	8	6	86
	Mehed	1	11	88
Haridus	I ja II taseme haridus	11	4	85
	III taseme haridus	2	10	88
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	30	2	68
	501–1000 €	1	5	94
	1001–1500 €	3	6	91
	1501–2000 €	0	14	86
	Üle 2000 €	0	30	70
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	5	8	87
	Rohked	29	12	59
	Möödukad	2	11	87
	Vähesed	2	5	93
	Mittetarbijad	0	17	83

Alkoholsete jookide müügikoht ja alkoholi ostmise sagedus – välismaa e-pood
(% vastanutest)

		Sageli	Vahetevahel	Ei ostnud
Keskmiselt		3	2	95
Regioon	Põhja-Eesti	0	3	97
	Kesk-Eesti	0	2	98
	Kirde-Eesti	0	0	100
	Lääne-Eesti	3	0	97
	Lõuna-Eesti	12	1	87
Rahvus	Eestlased	0	1	99
	Muu rahvus	10	4	86
Vanus	18–29-aastased	12	0	88
	30–49-aastased	0	5	95
	50–64-aastased	1	1	98
	65+ aastased	0	0	100
Sugu	Naised	6	1	93
	Mehed	0	3	97
Haridus	I ja II taseme haridus	11	4	85
	III taseme haridus	0	1	99
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	30	8	62
	501–1000 €	1	0	99
	1001–1500 €	0	4	96
	1501–2000 €	0	0	100
	Üle 2000 €	0	3	97
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	4	2	94
	Rohked	29	1	70
	Möödukad	0	3	97
	Vähesed	1	2	97
	Mittetarbijad	0	5	95

Alkoholsete jookide müügikoht ja alkoholi ostmise sagedus – kojutellimise keskkond (Bolt, Wolt jt)
(% vastanutest)

		Sageli	Vahetevahel	Ei ostnud
Keskmiselt		4	6	90
Regioon	Põhja-Eesti	1	11	88
	Kesk-Eesti	0	1	99
	Kirde-Eesti	0	11	89
	Lääne-Eesti	3	0	97
	Lõuna-Eesti	12	1	87
Rahvus	Eestlased	1	6	93
	Muu rahvus	10	7	83
Vanus	18–29-aastased	12	10	78
	30–49-aastased	1	9	90
	50–64-aastased	1	1	98
	65+ aastased	0	1	99
Sugu	Naised	6	5	89
	Mehed	0	8	92
Haridus	I ja II taseme haridus	12	4	84
	III taseme haridus	0	7	93
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	30	8	62
	501–1000 €	1	2	97
	1001–1500 €	1	9	90
	1501–2000 €	0	1	99
	Üle 2000 €	0	30	70
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	4	6	90
	Rohked	28	11	61
	Möödukad	0	8	92
	Vähesed	1	3	96
	Mittetarbijad	0	18	82

Alkoholsete jookide müügikoht ja alkoholi ostmise sagedus – teised inimesed (sõbrad, müüja kodu, käest kätte jm)
(% vastanutest)

		Sageli	Vahetevahel	Ei ostnud
Keskmiselt		3	3	94
Regioon	Põhja-Eesti	0	1	99
	Kesk-Eesti	0	3	97
	Kirde-Eesti	0	0	100
	Lääne-Eesti	1	4	95
	Lõuna-Eesti	12	7	81
Rahvus	Eestlased	1	4	95
	Muu rahvus	10	0	90
Vanus	18–29-aastased	12	5	83
	30–49-aastased	1	2	97
	50–64-aastased	1	3	96
	65+ aastased	0	0	100
Sugu	Naised	6	2	92
	Mehed	0	4	96
Haridus	I ja II taseme haridus	11	6	83
	III taseme haridus	0	2	98
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	30	1	69
	501–1000 €	0	5	95
	1001–1500 €	1	1	98
	1501–2000 €	0	0	100
	Üle 2000 €	0	7	93
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	3	3	94
	Rohked	30	13	57
	Möödukad	0	2	98
	Vähesed	1	1	98
	Mittetarbijad	0	1	99

Lähima alkoholsete jookide müügikoha kaugus elukohast
(% vastanutest)

		Müügikohta jõudmiseks kulub kuni 10 min	Müügikohta jõudmiseks kulub kuni 30 min	Müügikohta jõudmiseks kulub rohkem kui 30 min
Keskmiselt		88	11	1
Regioon	Põhja-Eesti	93	6	1
	Kesk-Eesti	64	32	4
	Kirde-Eesti	91	9	0
	Lääne-Eesti	77	22	1
	Lõuna-Eesti	90	9	1
Rahvus	Eestlased	84	15	1
	Muu rahvus	98	2	0
Vanus	18–29-aastased	91	9	0
	30–49-aastased	91	9	0
	50–64-aastased	83	15	2
	65+ aastased	84	13	3
Sugu	Naised	89	10	1
	Mehed	87	12	1
Haridus	I ja II taseme haridus	88	10	2
	III taseme haridus	87	12	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	88	10	2
	501–1000 €	84	14	2
	1001–1500 €	90	10	0
	1501–2000 €	93	6	1
	Üle 2000 €	91	9	0
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	88	11	1
	Rohked	91	8	1
	Möödukad	88	12	0
	Vähesed	88	11	1
	Mittetarbijad	87	11	2

Lisa 2.6

Hinnangud alkoholsete jookide isiklikule tarbimisele 2022. aastal
(% vastanutest)

		Ei joo üldse	Joon vähe	Joon mõõdukalt	Joon palju
Keskmiselt		15	48	30	7
Regioon	Põhja-Eesti	14	50	31	5
	Kesk-Eesti	11	50	36	3
	Kirde-Eesti	18	46	29	7
	Lääne-Eesti	12	57	25	6
	Lõuna-Eesti	18	38	28	16
Rahvus	Eestlased	15	47	31	7
	Muu rahvus	14	49	28	9
Vanus	18–29-aastased	10	28	42	20
	30–49-aastased	16	47	31	6
	50–64-aastased	13	55	26	6
	65+ aastased	19	55	23	3
Sugu	Naised	14	53	26	7
	Mehed	16	40	35	9
Haridus	I ja II taseme haridus	21	48	20	11
	III taseme haridus	11	48	35	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	28	36	18	18
	501–1000 €	14	49	31	6
	1001–1500 €	11	52	32	5
	1501–2000 €	12	47	34	7
	Üle 2000 €	13	45	34	8
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	0	56	35	9

Lisa 2.7

Hinnangud viina tarbimise sagedusele 2022. aastal
(% alkoholitarbijatest)

		Ei joonud seda üldse	Mõned korrad aastas	Jõin 1–3 korda kuus	Jõin 1–2 korda nädalas	Jõin peaaegu iga päev
Keskmiselt		54	30	10	3	3
Regioon	Põhja-Eesti	58	31	7	4	0
	Kesk-Eesti	54	38	4	4	0
	Kirde-Eesti	53	29	12	2	4
	Lääne-Eesti	51	35	9	3	2
	Lõuna-Eesti	50	24	15	1	10
Rahvus	Eestlased	55	33	9	2	1
	Muu rahvus	54	24	10	4	8
Vanus	18–29-aastased	58	19	10	0	13
	30–49-aastased	55	31	10	3	1
	50–64-aastased	52	36	8	3	1
	65+ aastased	51	33	9	7	0
Sugu	Naised	70	22	2	1	5
	Mehed	37	40	17	5	1
Haridus	I ja II taseme haridus	49	29	12	2	8
	III taseme haridus	57	31	8	3	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	37	22	12	2	27
	501–1000 €	55	30	10	4	1
	1001–1500 €	56	28	12	4	0
	1501–2000 €	62	33	4	1	0
	Üle 2000 €	51	45	4	0	0
Alkoholitarbimine	Rohked	17	30	18	5	30
	Mõõdukad	44	33	18	4	1
	Vähesed	67	28	3	2	0

Hinnangud viina tarbimise sagedusele 2022. aastal
 (% vastanutest)

		Ei joonud seda üldse	Mõned korrad aastas	Jõin 1–3 korda kuus	Jõin 1–2 korda nädalas	Jõin peaaegu iga päev
Keskmiselt		61	26	8	2	3
Regioon	Põhja-Eesti	64	27	6	3	0
	Kesk-Eesti	58	34	4	4	0
	Kirde-Eesti	61	24	10	2	3
	Lääne-Eesti	56	31	8	3	2
	Lõuna-Eesti	57	20	13	1	9
Rahvus	Eestlased	62	28	8	2	0
	Muu rahvus	59	21	9	4	7
Vanus	18–29-aastased	63	17	9	0	11
	30–49-aastased	62	26	9	2	1
	50–64-aastased	58	31	7	3	1
	65+ aastased	62	26	7	5	0
Sugu	Naised	74	19	2	1	4
	Mehed	46	34	15	4	1
Haridus	I ja II taseme haridus	59	23	10	2	6
	III taseme haridus	62	27	7	3	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	54	16	9	2	19
	501–1000 €	61	26	9	3	1
	1001–1500 €	62	25	10	3	0
	1501–2000 €	67	29	3	1	0
	Üle 2000 €	57	39	4	0	0

Hinnangud muu kange alkoholi, nt viski, brändi, liköör jms tarbimise sagedusele 2022. aastal (järg)
 (% alkoholitarbijatest)

		Ei joonud seda üldse	Mõned korrad aastas	Jõin 1–3 korda kuus	Jõin 1–2 korda nädalas	Jõin peaaegu iga päev
Keskmiselt		32	50	13	5	0
Regioon	Põhja-Eesti	30	50	12	8	0
	Kesk-Eesti	20	56	22	2	0
	Kirde-Eesti	33	48	11	8	0
	Lääne-Eesti	28	51	20	1	0
	Lõuna-Eesti	42	46	10	2	0
Rahvus	Eestlased	31	52	14	3	0
	Muu rahvus	34	45	13	8	0
Vanus	18–29-aastased	24	64	6	6	0
	30–49-aastased	36	41	18	5	0
	50–64-aastased	33	50	13	3	1
	65+ aastased	29	53	12	6	0
Sugu	Naised	41	52	7	0	0
	Mehed	22	47	21	10	0
Haridus	I ja II taseme haridus	34	51	12	3	0
	III taseme haridus	31	49	14	6	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	57	27	8	8	0
	501–1000 €	28	55	14	2	1
	1001–1500 €	30	49	15	6	0
	1501–2000 €	29	50	12	9	0
	Üle 2000 €	29	50	16	5	0
Alkoholitarbimine	Rohked	33	39	18	9	1
	Möödukad	15	52	21	11	1
	Vähesed	42	50	8	0	0

Hinnangud muu kange alkoholi, nt viski, brändi, liköör jms tarbimise sagedusele 2022. aastal (järg)
(% vastanutest)

		Ei joonud seda üldse	Mõned korrad aastas	Jõin 1–3 korda kuus	Jõin 1–2 korda nädalas	Jõin peaaegu iga päev
Keskmiselt		41	43	12	4	0
Regioon	Põhja-Eesti	39	44	10	7	0
	Kesk-Eesti	28	51	19	2	0
	Kirde-Eesti	45	39	9	7	0
	Lääne-Eesti	36	45	18	1	0
	Lõuna-Eesti	52	38	9	1	0
Rahvus	Eestlased	40	45	12	3	0
	Muu rahvus	43	39	11	7	0
Vanus	18–29-aastased	32	57	5	6	0
	30–49-aastased	46	35	15	4	0
	50–64-aastased	41	44	11	3	1
	65+ aastased	42	43	10	5	0
Sugu	Naised	49	45	6	0	0
	Mehed	33	41	18	8	0
Haridus	I ja II taseme haridus	48	41	9	2	0
	III taseme haridus	39	43	13	5	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	68	20	6	6	0
	501–1000 €	37	49	12	2	0
	1001–1500 €	38	43	13	6	0
	1501–2000 €	37	45	10	8	0
	Üle 2000 €	39	43	13	5	0

Hinnangud veini ja vahuveini tarbimise sagedusele 2022. aastal (järg)
(% alkoholitarbijatest)

		Ei joonud seda üldse	Mõned korrad aastas	Jõin 1–3 korda kuus	Jõin 1–2 korda nädalas	Jõin peaaegu iga päev
Keskmiselt		11	54	27	7	1
Regioon	Põhja-Eesti	7	49	34	8	2
	Kesk-Eesti	8	70	13	8	1
	Kirde-Eesti	18	56	24	2	0
	Lääne-Eesti	13	61	22	4	0
	Lõuna-Eesti	16	54	22	6	2
Rahvus	Eestlased	9	59	25	6	1
	Muu rahvus	15	43	31	9	2
Vanus	18–29-aastased	13	49	38	0	0
	30–49-aastased	9	55	25	10	1
	50–64-aastased	11	54	26	7	2
	65+ aastased	11	58	22	7	2
Sugu	Naised	9	53	32	5	1
	Mehed	13	55	22	8	2
Haridus	I ja II taseme haridus	20	60	12	7	1
	III taseme haridus	7	51	33	7	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	38	50	2	9	1
	501–1000 €	9	58	26	5	2
	1001–1500 €	7	50	33	9	1
	1501–2000 €	9	54	33	3	1
	Üle 2000 €	3	54	32	8	3
Alkoholitarbimine	Rohked	28	40	17	7	8
	Mõõdukad	8	34	42	14	2
	Vähesed	10	68	20	2	0

Hinnangud veini ja vahuveini tarbimise sagedusele 2022. aastal (järg)
(% vastanutest)

		Ei joonud seda üldse	Mõned korrad aastas	Jõin 1–3 korda kuus	Jõin 1–2 korda nädalas	Jõin peaaegu iga päev
Keskmiselt		23	47	23	6	1
Regioon	Põhja-Eesti	19	42	30	7	2
	Kesk-Eesti	17	64	11	7	1
	Kirde-Eesti	32	46	20	2	0
	Lääne-Eesti	24	54	19	3	0
	Lõuna-Eesti	29	46	19	5	1
Rahvus	Eestlased	22	51	21	5	1
	Muu rahvus	26	38	27	8	1
Vanus	18–29-aastased	22	44	34	0	0
	30–49-aastased	23	47	21	8	1
	50–64-aastased	22	47	23	6	2
	65+ aastased	28	47	18	5	2
Sugu	Naised	21	46	28	4	1
	Mehed	26	47	18	7	2
Haridus	I ja II taseme haridus	36	48	10	5	1
	III taseme haridus	17	46	30	6	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	54	36	2	7	1
	501–1000 €	21	50	23	5	1
	1001–1500 €	17	45	29	8	1
	1501–2000 €	20	47	29	3	1
	Üle 2000 €	16	46	28	7	3

Hinnangud õlle tarbimise sagedusele 2022. aastal (järg)
(% alkoholitariijatelt)

		Ei joonud seda üldse	Mõned korrad aastas	Jõin 1–3 korda kuus	Jõin 1–2 korda nädalas	Jõin peaaegu iga päev
Keskmiselt		36	26	19	14	5
Regioon	Põhja-Eesti	38	27	19	12	4
	Kesk-Eesti	27	25	23	22	3
	Kirde-Eesti	56	25	15	4	0
	Lääne-Eesti	28	31	24	16	1
	Lõuna-Eesti	34	21	16	17	12
Rahvus	Eestlased	34	27	19	17	3
	Muu rahvus	42	23	20	7	8
Vanus	18–29-aastased	39	25	5	18	13
	30–49-aastased	33	24	26	15	2
	50–64-aastased	38	29	17	12	4
	65+aastased	39	26	22	10	3
Sugu	Naised	57	26	9	3	5
	Mehed	15	26	29	26	4
Haridus	I ja II taseme haridus	30	28	19	12	11
	III taseme haridus	39	25	19	15	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	25	26	19	3	27
	501–1000 €	42	24	19	13	2
	1001–1500 €	34	26	21	16	3
	1501–2000 €	34	39	14	13	0
	Üle 2000 €	33	12	21	28	6
Alkoholitarbimine	Rohked	15	9	18	20	38
	Möödukad	27	20	25	26	2
	Vähesed	47	33	15	5	0

Hinnangud õlle tarbimise sagedusele 2022. aastal (järg)
(% vastanutest)

		Ei joonud seda üldse	Mõned korrad aastas	Jõin 1–3 korda kuus	Jõin 1–2 korda nädalas	Jõin peaaegu iga päev
Keskmiselt		46	22	16	12	4
Regioon	Põhja-Eesti	46	23	17	11	3
	Kesk-Eesti	34	23	21	20	2
	Kirde-Eesti	64	21	12	3	0
	Lääne-Eesti	37	27	21	14	1
	Lõuna-Eesti	44	18	14	14	10
Rahvus	Eestlased	43	23	16	15	3
	Muu rahvus	50	20	17	6	7
Vanus	18–29-aastased	45	23	5	16	11
	30–49-aastased	44	20	22	13	1
	50–64-aastased	46	25	15	10	4
	65+ aastased	50	21	18	8	3
Sugu	Naised	64	22	8	2	4
	Mehed	27	22	25	22	4
Haridus	I ja II taseme haridus	43	23	16	9	9
	III taseme haridus	46	22	17	13	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	46	18	14	2	20
	501–1000 €	50	21	16	11	2
	1001–1500 €	42	23	19	14	2
	1501–2000 €	42	34	13	11	0
	Üle 2000 €	43	10	18	24	5

Hinnangud siidri tarbimise sagedusele 2022. aastal (järg)
(% alkoholitariijatelt)

		Ei joonud seda üldse	Mõned korrad aastas	Jõin 1–3 korda kuus	Jõin 1–2 korda nädalas	Jõin peaaegu iga päev
Keskmiselt		53	38	6	3	0
Regioon	Põhja-Eesti	52	40	6	2	0
	Kesk-Eesti	49	40	7	3	1
	Kirde-Eesti	86	8	6	0	0
	Lääne-Eesti	54	36	6	3	1
	Lõuna-Eesti	43	47	6	4	0
Rahvus	Eestlased	47	43	7	3	0
	Muu rahvus	66	28	4	2	0
Vanus	18–29-aastased	40	57	0	3	0
	30–49-aastased	40	47	10	3	0
	50–64-aastased	66	25	5	3	1
	65+ aastased	82	12	4	2	0
Sugu	Naised	47	44	7	2	0
	Mehed	59	32	6	3	0
Haridus	I ja II taseme haridus	54	37	8	1	0
	III taseme haridus	52	39	5	4	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	61	34	5	0	0
	501–1000 €	52	37	8	3	0
	1001–1500 €	55	37	4	4	0
	1501–2000 €	43	50	4	3	0
	Üle 2000 €	58	31	10	1	0
Alkoholitarbimine	Rohked	65	32	0	2	1
	Mõõdukad	42	43	11	4	0
	Vähesed	58	36	4	2	0

Hinnangud siidri tarbimise sagedusele 2022. aastal (järg)
 (% vastanutest)

		Ei joonud seda üldse	Mõned korrad aastas	Jõin 1–3 korda kuus	Jõin 1–2 korda nädalas	Jõin peaaegu iga päev
Keskmiselt		60	33	5	2	0
Regioon	Põhja-Eesti	59	34	5	2	0
	Kesk-Eesti	54	36	6	3	1
	Kirde-Eesti	89	6	5	0	0
	Lääne-Eesti	59	31	6	3	1
	Lõuna-Eesti	52	39	5	4	0
Rahvus	Eestlased	55	36	6	3	0
	Muu rahvus	70	24	4	2	0
Vanus	18–29-aastased	46	51	0	3	0
	30–49-aastased	49	40	9	2	0
	50–64-aastased	70	22	5	2	1
	65+ aastased	86	10	3	1	0
Sugu	Naised	54	38	6	2	0
	Mehed	65	27	5	3	0
Haridus	I ja II taseme haridus	63	30	6	1	0
	III taseme haridus	58	34	5	3	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	72	24	4	0	0
	501–1000 €	59	32	7	2	0
	1001–1500 €	60	33	3	4	0
	1501–2000 €	51	44	3	2	0
	Üle 2000 €	64	27	8	1	0

Hinnangud long drinkide, kokteilide, coolerite tarbimise sagedusele 2022. aastal (järg)
 (% alkoholitarijatest)

		Ei joonud seda üldse	Mõned korrad aastas	Jõin 1–3 korda kuus	Jõin 1–2 korda nädalas	Jõin peaaegu iga päev
Keskmiselt		47	37	11	4	1
Regioon	Põhja-Eesti	45	38	9	7	1
	Kesk-Eesti	41	33	23	2	1
	Kirde-Eesti	64	34	2	0	0
	Lääne-Eesti	48	40	9	2	1
	Lõuna-Eesti	48	37	15	0	0
Rahvus	Eestlased	43	38	13	5	1
	Muu rahvus	56	37	6	1	0
Vanus	18–29-aastased	26	42	19	13	0
	30–49-aastased	36	50	12	1	1
	50–64-aastased	62	27	7	3	1
	65+ aastased	76	17	6	1	0
Sugu	Naised	47	43	9	1	0
	Mehed	48	31	13	7	1
Haridus	I ja II taseme haridus	48	41	9	2	0
	III taseme haridus	47	35	12	5	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	58	34	8	0	0
	501–1000 €	47	40	10	2	1
	1001–1500 €	49	34	16	1	0
	1501–2000 €	42	37	10	10	1
	Üle 2000 €	36	38	9	17	0
Alkoholitarbimine	Rohked	50	37	9	2	2
	Mõõdukad	27	45	19	9	0
	Vähesed	60	33	6	1	0

Hinnangud long drinkide, kokteilide, coolerite tarbimise sagedusele 2022. aastal (järg)
(% vastanutest)

		Ei joonud seda üldse	Mõned korrad aastas	Jõin 1–3 korda kuus	Jõin 1–2 korda nädalas	Jõin peaaegu iga päev
Keskmiselt		55	32	10	3	0
Regioon	Põhja-Eesti	53	33	8	6	0
	Kesk-Eesti	47	30	20	2	1
	Kirde-Eesti	71	27	2	0	0
	Lääne-Eesti	55	35	8	1	1
	Lõuna-Eesti	55	32	13	0	0
Rahvus	Eestlased	51	32	12	4	1
	Muu rahvus	62	32	5	1	0
Vanus	18–29-aastased	34	38	17	11	0
	30–49-aastased	47	42	10	1	0
	50–64-aastased	67	24	6	2	1
	65+ aastased	80	14	5	1	0
Sugu	Naised	53	38	8	1	0
	Mehed	56	26	11	6	1
Haridus	I ja II taseme haridus	59	33	7	1	0
	III taseme haridus	54	31	11	4	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	69	25	6	0	0
	501–1000 €	53	35	9	2	1
	1001–1500 €	55	30	14	1	0
	1501–2000 €	48	33	9	9	1
	Üle 2000 €	46	33	7	14	0

Lisa 2.8

Hinnangud alkoholivabade jookide tarbimisele 2022. aastal (koondtunnus, tarbis aasta jooksul)
(% vastanutest)

		Ei tarbinud	Tarbis
Keskmiselt		30	70
Regioon	Põhja-Eesti	30	70
	Kesk-Eesti	22	78
	Kirde-Eesti	49	51
	Lääne-Eesti	27	73
	Lõuna-Eesti	27	73
Rahvus	Eestlased	23	77
	Muu rahvus	44	56
Vanus	18–29-aastased	11	89
	30–49-aastased	25	75
	50–64-aastased	38	62
	65+ aastased	47	53
Sugu	Naised	33	67
	Mehed	26	74
Haridus	I ja II taseme haridus	32	68
	III taseme haridus	29	71
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	50	50
	501–1000 €	28	72
	1001–1500 €	31	69
	1501–2000 €	16	84
	Üle 2000 €	24	76
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	28	72
	Rohked	37	63
	Möödukad	23	77
	Vähesed	31	69
	Mittetarbijad	39	61

Lisa 2.9

Hinnangud alkoholivaba õlle tarbimise sagedusele 2022. aastal
(% vastanutest)

		Ei joonud seda üldse	Mõned korrad aastas	Jõin 1–3 korda kuus	Jõin 1–2 korda nädalas	Jõin peaaegu iga päev
Keskmiselt		58	27	10	5	0
Regioon	Põhja-Eesti	61	22	9	8	0
	Kesk-Eesti	51	26	21	2	0
	Kirde-Eesti	72	20	7	1	0
	Lääne-Eesti	53	35	10	2	0
	Lõuna-Eesti	50	38	10	2	0
Rahvus	Eestlased	49	34	12	5	0
	Muu rahvus	78	14	5	3	0
Vanus	18–29-aastased	57	29	5	9	0
	30–49-aastased	55	27	13	5	0
	50–64-aastased	61	28	9	2	0
	65+ aastased	66	24	9	1	0
Sugu	Naised	69	22	7	2	0
	Mehed	48	32	13	7	0
Haridus	I ja II taseme haridus	57	30	9	3	1
	III taseme haridus	58	26	11	5	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	72	15	7	5	1
	501–1000 €	58	29	12	1	0
	1001–1500 €	57	27	9	6	1
	1501–2000 €	48	41	7	4	0
	Üle 2000 €	56	16	12	16	0
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	56	29	10	5	0
	Rohked	64	28	8	1	0
	Möödukad	45	32	14	9	0
	Vähesed	61	27	9	3	0
	Mittetarbijad	73	19	7	1	0

Hinnangud alkoholivaba veini või vahuveini tarbimise sagedusele 2022. aastal (järg) (% vastanutest)

		Ei joonud seda üldse	Mõned korrad aastas	Jõin 1–3 korda kuus	Jõin 1–2 korda nädalas	Jõin peaaegu iga päev
Keskmiselt		68	29	3	0	0
Regioon	Põhja-Eesti	71	28	1	0	0
	Kesk-Eesti	66	34	0	0	0
	Kirde-Eesti	80	18	2	0	0
	Lääne-Eesti	63	25	11	1	0
	Lõuna-Eesti	61	37	2	0	0
Rahvus	Eestlased	62	35	3	0	0
	Muu rahvus	82	16	2	0	0
Vanus	18–29-aastased	57	38	5	0	0
	30–49-aastased	70	28	1	1	0
	50–64-aastased	69	28	3	0	0
	65+ aastased	72	25	3	0	0
Sugu	Naised	61	35	4	0	0
	Mehed	76	23	1	0	0
Haridus	I ja II taseme haridus	74	22	4	0	0
	III taseme haridus	65	33	2	0	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	84	14	2	0	0
	501–1000 €	68	30	2	0	0
	1001–1500 €	70	27	2	1	0
	1501–2000 €	50	43	7	0	0
	Üle 2000 €	67	33	0	0	0
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	67	30	3	0	0
	Rohked	77	22	1	0	0
	Möödukad	73	26	1	0	0
	Vähesed	62	34	4	0	0
	Mittetarbijad	75	23	1	1	0

Hinnangud alkoholivaba siidri tarbimise sagedusele 2022. aastal (järg)
(% vastanutest)

		Ei joonud seda üldse	Mõned korrad aastas	Jõin 1–3 korda kuus	Jõin 1–2 korda nädalas	Jõin peaaegu iga päev
Keskmiselt		78	17	4	1	0
Regioon	Põhja-Eesti	80	15	4	1	0
	Kesk-Eesti	66	29	4	0	1
	Kirde-Eesti	92	3	4	1	0
	Lääne-Eesti	70	24	3	3	0
	Lõuna-Eesti	74	20	5	1	0
Rahvus	Eestlased	77	18	4	1	0
	Muu rahvus	79	15	4	2	0
Vanus	18–29-aastased	72	28	0	0	0
	30–49-aastased	71	18	8	3	0
	50–64-aastased	82	15	3	0	0
	65+ aastased	94	5	1	0	0
Sugu	Naised	70	25	4	1	0
	Mehed	86	8	5	1	0
Haridus	I ja II taseme haridus	78	15	3	3	1
	III taseme haridus	77	18	5	0	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	82	8	4	6	0
	501–1000 €	72	23	5	0	0
	1001–1500 €	80	12	6	1	1
	1501–2000 €	79	20	1	0	0
	Üle 2000 €	86	11	3	0	0
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	76	18	5	1	0
	Rohked	90	10	0	0	0
	Mõõdukad	75	19	3	3	0
	Vähesed	74	19	6	0	1
	Mittetarbijad	87	11	1	1	0

Hinnangud alkoholivabade valmiskokteilide tarbimise sagedusele 2022. aastal (järg)
(% vastanutest)

		Ei joonud seda üldse	Mõned korrad aastas	Jõin 1–3 korda kuus	Jõin 1–2 korda nädalas	Jõin peaaegu iga päev
Keskmiselt		82	17	1	0	0
Regioon	Põhja-Eesti	80	19	1	0	0
	Kesk-Eesti	72	27	0	0	1
	Kirde-Eesti	97	2	1	0	0
	Lääne-Eesti	76	22	2	0	0
	Lõuna-Eesti	85	13	2	0	0
Rahvus	Eestlased	77	21	2	0	0
	Muu rahvus	91	8	1	0	0
Vanus	18–29-aastased	73	27	0	0	0
	30–49-aastased	78	20	2	0	0
	50–64-aastased	84	14	2	0	0
	65+ aastased	95	5	0	0	0
Sugu	Naised	76	22	2	0	0
	Mehed	88	11	1	0	0
Haridus	I ja II taseme haridus	78	20	2	0	0
	III taseme haridus	84	15	1	0	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	90	7	3	0	0
	501–1000 €	80	19	1	0	0
	1001–1500 €	83	16	1	0	0
	1501–2000 €	79	20	1	0	0
	Üle 2000 €	79	21	0	0	0
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	81	18	1	0	0
	Rohked	88	10	2	0	0
	Mõõdukad	84	15	1	0	0
	Vähesed	76	22	2	0	0
	Mittetarbijad	90	9	1	0	0

Hinnangud muude alkoholivabade jookide tarbimise sagedusele 2022. aastal (järg)
(% vastanutest)

		Ei joonud seda üldse	Mõned korrad aastas	Jõin 1–3 korda kuus	Jõin 1–2 korda nädalas	Jõin peaaegu iga päev
Keskmiselt		94	5	1	0	0
Regioon	Põhja-Eesti	93	6	1	0	0
	Kesk-Eesti	96	3	0	0	1
	Kirde-Eesti	98	2	0	0	0
	Lääne-Eesti	86	13	1	0	0
	Lõuna-Eesti	98	2	0	0	0
Rahvus	Eestlased	94	6	0	0	0
	Muu rahvus	95	4	1	0	0
Vanus	18–29-aastased	90	10	0	0	0
	30–49-aastased	95	5	0	0	0
	50–64-aastased	96	3	1	0	0
	65+ aastased	96	4	0	0	0
Sugu	Naised	95	5	0	0	0
	Mehed	94	5	1	0	0
Haridus	I ja II taseme haridus	93	7	0	0	0
	III taseme haridus	94	5	1	0	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	95	5	0	0	0
	501–1000 €	95	4	1	0	0
	1001–1500 €	95	5	0	0	0
	1501–2000 €	85	15	0	0	0
	Üle 2000 €	99	1	0	0	0
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	94	5	1	0	0
	Rohked	99	1	0	0	0
	Mõõdukad	92	7	1	0	0
	Vähesed	95	5	0	0	0
	Mittetarbijad	95	5	0	0	0

Hinnangud energiajookide tarbimise sagedusele 2022. aastal (järg) (% vastanutest)

		Ei joonud seda üldse	Mõned korrad aastas	Jõin 1–3 korda kuus	Jõin 1–2 korda nädalas	Jõin peaaegu iga päev
Keskmiselt		75	15	7	2	1
Regioon	Põhja-Eesti	72	16	8	3	1
	Kesk-Eesti	65	24	10	0	1
	Kirde-Eesti	84	13	0	3	0
	Lääne-Eesti	76	16	5	3	0
	Lõuna-Eesti	81	9	9	1	0
Rahvus	Eestlased	69	17	10	3	1
	Muu rahvus	85	11	2	1	1
Vanus	18–29-aastased	49	22	23	6	0
	30–49-aastased	74	18	5	2	1
	50–64-aastased	85	10	2	2	1
	65+ aastased	92	5	3	0	0
Sugu	Naised	85	10	4	1	0
	Mehed	64	20	11	4	1
Haridus	I ja II taseme haridus	70	19	8	2	1
	III taseme haridus	76	13	7	3	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	83	7	5	4	1
	501–1000 €	77	14	7	1	1
	1001–1500 €	73	18	7	1	1
	1501–2000 €	76	11	4	9	0
	Üle 2000 €	54	27	17	2	0
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	74	15	8	2	1
	Rohked	78	13	8	1	0
	Mõõdukad	68	15	11	5	1
	Vähesed	77	15	6	1	1
	Mittetarbijad	84	14	1	1	0

Hinnangud vastajate tutvusringkonnas alkoholsete jookide ostmisele Lätist 2022. aastal
(% vastanutest)

		Jah, tean paljusid	Jah., tean mõnda	Ei tea kedagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		36	48	16	0
Regioon	Põhja-Eesti	30	56	14	0
	Kesk-Eesti	33	48	19	0
	Kirde-Eesti	17	72	11	0
	Lääne-Eesti	46	33	21	0
	Lõuna-Eesti	52	31	17	0
Rahvus	Eestlased	37	44	19	0
	Muu rahvus	33	57	10	0
Vanus	18–29-aastased	50	31	19	0
	30–49-aastased	35	50	15	0
	50–64-aastased	34	49	17	0
	65+ aastased	26	61	13	0
Sugu	Naised	34	51	15	0
	Mehed	38	45	17	0
Haridus	I ja II taseme haridus	40	36	24	0
	III taseme haridus	34	54	12	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	40	43	17	0
	501–1000 €	34	48	18	0
	1001–1500 €	34	57	9	0
	1501–2000 €	39	36	25	0
	Üle 2000 €	44	48	8	0
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	37	49	14	0
	Rohked	58	34	8	0
	Möödukad	46	47	7	0
	Vähesed	29	51	20	0
	Mittetarbijad	27	48	25	0

Alkoholi ostmas käimine Lätist 2022. aastal
(% vastanutest)

		Jah, käisin spetsiaalselt alkoholi ostmas	Jah, ostsin läbisõidul või Lätis reisil olles	Ostis Lätist alkoholi spetsiaalselt või läbisõidul	Ei käinud
Keskmiselt		4	12	16	84
Regioon	Põhja-Eesti	2	10	11	89
	Kesk-Eesti	5	14	19	81
	Kirde-Eesti	1	4	5	95
	Lääne-Eesti	8	17	24	76
	Lõuna-Eesti	8	17	25	75
Rahvus	Eestlased	5	13	18	82
	Muu rahvus	2	10	11	89
Vanus	18–29-aastased	5	13	18	82
	30–49-aastased	5	11	15	85
	50–64-aastased	5	17	21	79
	65+ aastased	2	5	6	94
Sugu	Naised	2	9	11	89
	Mehed	7	15	21	79
Haridus	I ja II taseme haridus	7	15	21	79
	III taseme haridus	3	11	14	86
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	0	5	5	95
	501–1000 €	6	9	15	85
	1001–1500 €	4	15	16	84
	1501–2000 €	5	15	20	80
	Üle 2000 €	2	27	28	72
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	5	14	18	82
	Rohked	15	7	22	78
	Möödukad	5	20	24	76
	Vähesed	4	12	14	86
	Mittetarbijad	0	1	1	99

Lisa 2.12

Alkoholi ostmas käimine Lätist 2022. aastal – spetsiaalselt alkoholi ostnute sagedus
(% vastanutest, keskmine kordade arv)

		1 kord	2–3 korda	4–5 korda	6 ja enam korda	Keskmiselt kordi
Keskmiselt		9	73	10	8	3,35
Regioon	Põhja-Eesti	0	83	7	10	2,87
	Kesk-Eesti	15	74	11	0	2,73
	Kirde-Eesti	57	0	43	0	2,71
	Lääne-Eesti	11	74	15	0	2,35
	Lõuna-Eesti	7	73	7	13	4,10
Rahvus	Eestlased	11	65	13	11	3,61
	Muu rahvus	0	100	0	0	2,32
Vanus	18–29-aastased	0	100	0	0	3,00
	30–49-aastased	5	85	4	6	2,76
	50–64-aastased	14	46	24	16	4,09
	65+ aastased	46	17	20	17	5,47
Sugu	Naised	16	57	10	17	3,64
	Mehed	7	76	10	7	3,28
Haridus	I ja II taseme haridus	7	84	9	0	2,65
	III taseme haridus	11	57	11	21	4,36
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	0	0	0	0	0,00
	501–1000 €	8	69	14	9	3,78
	1001–1500 €	16	80	0	4	2,21
	1501–2000 €	0	76	14	10	2,94
	Üle 2000 €	0	67	0	33	5,27
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	8	73	10	9	3,37
	Rohked	0	91	9	0	3,05
	Mõõdukad	5	57	16	22	4,73
	Vähesed	16	75	6	3	2,53

Lisa 2.13

Alkoholi ostmas käimine Lätist 2022. aastal – läbisõidul alkoholi ostnute sagedus
(% vastanutest, keskmine kordade arv)

		1 kord	2–3 korda	4–5 korda	6 ja enam korda	Keskmiselt kordi
Keskmiselt		39	49	9	3	2,09
Regioon	Põhja-Eesti	62	37	0	1	1.456
	Kesk-Eesti	30	63	7	0	1.967
	Kirde-Eesti	42	0	58	0	2.751
	Lääne-Eesti	16	75	9	0	2.520
	Lõuna-Eesti	25	51	16	8	2.681
Rahvus	Eestlased	41	47	8	4	2.143
	Muu rahvus	35	51	14	0	1.918
Vanus	18–29-aastased	43	57	0	0	1.926
	30–49-aastased	42	49	9	0	1.879
	50–64-aastased	38	42	14	6	2.298
	65+ aastased	24	61	6	9	2.606
Sugu	Naised	27	60	10	3	2.337
	Mehed	47	42	8	3	1.941
Haridus	I ja II taseme haridus	24	66	6	4	2.360
	III taseme haridus	49	38	11	2	1.912
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	28	50	0	22	3.287
	501–1000 €	40	45	11	4	2.077
	1001–1500 €	36	54	9	1	1.904
	1501–2000 €	21	69	8	2	2.557
	Üle 2000 €	62	28	10	0	1.744
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	39	49	9	3	2,09
	Rohked	31	59	0	10	2,50
	Mõõdukad	51	38	8	3	1,93
	Vähesed	28	60	11	1	2,24

Lisa 2.14

Alkoholi ostmise kavatsused Lätist 2023. aastal
(% vastanutest)

		Jah, kindlasti	Tõenäoliselt jah, kui Lätis hind odavam	Tõenäoliselt mitte	Kindlasti mitte	Ei oska öelda
Keskmiselt		3	7	15	64	11
Regioon	Põhja-Eesti	2	3	11	76	8
	Kesk-Eesti	4	15	24	47	10
	Kirde-Eesti	1	1	8	84	6
	Lääne-Eesti	6	8	29	47	10
	Lõuna-Eesti	4	12	17	47	20
Rahvus	Eestlased	4	8	19	58	11
	Muu rahvus	2	4	6	77	11
Vanus	18–29-aastased	0	8	17	64	11
	30–49-aastased	5	8	12	64	11
	50–64-aastased	4	7	19	59	11
	65+ aastased	1	4	13	73	9
Sugu	Naised	1	4	14	69	12
	Mehed	5	10	16	59	10
Haridus	I ja II taseme haridus	3	12	15	54	16
	III taseme haridus	3	4	15	70	8
Leibkonnaliikme netosissetulek koos	Kuni 500 €	6	2	9	55	28
	501–1000 €	2	10	15	65	8
	1001–1500 €	2	8	11	68	11
	1501–2000 €	3	4	28	56	9
	Üle 2000 €	8	2	16	69	5
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	3	8	17	60	12
	Rohked	3	21	14	27	35
	Mõõdukad	6	6	18	59	11
	Vähesed	1	7	18	65	9
	Mittetarbijad	4	0	3	91	2

Lisa 2.15

Peredes enda tarbeks alkoholsete jookide valmistamine 2022. aastal (% vastanutest)

		Valmistas	Ei valmistanud
Keskmiselt		19	81
Regioon	Põhja-Eesti	16	84
	Kesk-Eesti	15	85
	Kirde-Eesti	17	83
	Lääne-Eesti	23	77
	Lõuna-Eesti	26	74
Rahvus	Eestlased	21	79
	Muu rahvus	15	85
Vanus	18–29-aastased	26	74
	30–49-aastased	17	83
	50–64-aastased	20	80
	65+ aastased	15	85
Sugu	Naised	19	81
	Mehed	19	81
Haridus	I ja II taseme haridus	22	78
	III taseme haridus	18	82
Leibkonnaliikme netosissetulek koos	Kuni 500 €	26	74
	501–1000 €	16	84
	1001–1500 €	17	83
	1501–2000 €	21	79
	Üle 2000 €	27	73
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	22	78
	Rohked	41	59
	Mõõdukad	25	75
	Vähesed	16	84
	Mittetarbijad	5	95

Peredes enda tarbeks alkoholoolsete jookide valmistamine 2022. aastal (% vastanutest)

		Koduõlu	Koduvein	Puskar, hansa	Siider
Keskmiselt		7	14	5	5
Regioon	Põhja-Eesti	2	12	2	8
	Kesk-Eesti	10	11	0	3
	Kirde-Eesti	2	13	6	1
	Lääne-Eesti	10	15	7	7
	Lõuna-Eesti	15	22	12	2
Rahvus	Eestlased	7	15	3	7
	Muu rahvus	6	14	10	2
Vanus	18–29-aastased	11	20	11	11
	30–49-aastased	6	13	5	5
	50–64-aastased	8	14	4	4
	65+ aastased	3	13	1	3
Sugu	Naised	7	15	6	3
	Mehed	6	13	4	8
Haridus	I ja II taseme haridus	13	19	9	2
	III taseme haridus	4	12	3	7
Leibkonnaliikme netosissetulek koos	Kuni 500 €	19	25	18	2
	501–1000 €	5	12	3	3
	1001–1500 €	5	13	5	4
	1501–2000 €	5	9	2	11
	Üle 2000 €	4	26	1	15
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	8	16	6	6
	Rohked	33	34	31	3
	Möödukad	6	17	4	11
	Vähesed	4	13	3	3
	Mittetarbijad	3	4	1	1

Lisa 2.16

Hinnang, milline peaks olema Eesti riigi alkoholipoliitika (% vastanutest)

		Võimalikult liberaalne (regulatsioonideta)	Väheste regulatsioonidega	Rangete regulatsioonidega	Ei oska öelda
Keskmiselt		10	45	32	13
Regioon	Põhja-Eesti	9	46	36	9
	Kesk-Eesti	10	50	28	12
	Kirde-Eesti	5	42	34	19
	Lääne-Eesti	9	48	25	18
	Lõuna-Eesti	14	40	30	16
Rahvus	Eestlased	7	47	32	14
	Muu rahvus	16	40	34	10
Vanus	18–29-aastased	17	41	42	0
	30–49-aastased	7	44	33	16
	50–64-aastased	11	44	31	14
	65+ aastased	8	50	25	17
Sugu	Naised	8	37	38	17
	Mehed	11	53	27	9
Haridus	I ja II taseme haridus	16	40	27	17
	III taseme haridus	7	47	35	11
Leibkonnaliikme netosissetulek koos	Kuni 500 €	26	35	28	11
	501–1000 €	9	46	29	16
	1001–1500 €	9	45	34	12
	1501–2000 €	4	47	43	6
	Üle 2000 €	3	54	36	7
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	11	48	29	12
	Rohked	35	36	17	12
	Möödukad	9	57	25	9
	Vähesed	8	45	33	14
	Mittetarbijad	3	26	57	14

Hinnangud alkoholiga seotud probleemide tõsidusele Eestis (% vastajatest)
Terviseprobleemid

		Väga tõsine	Tõsine	Ei ole tõsine	Ei oska öelda
Keskmiselt		37	46	7	10
Regioon	Põhja-Eesti	39	44	5	12
	Kesk-Eesti	26	50	8	16
	Kirde-Eesti	43	51	3	3
	Lääne-Eesti	35	47	5	13
	Lõuna-Eesti	34	47	14	5
Rahvus	Eestlased	37	49	6	8
	Muu rahvus	36	39	11	14
Vanus	18–29-aastased	56	33	11	0
	30–49-aastased	39	42	6	13
	50–64-aastased	30	53	7	10
	65+ aastased	24	59	5	12
Sugu	Naised	44	42	6	8
	Mehed	30	50	8	12
Haridus	I ja II taseme haridus	35	44	12	9
	III taseme haridus	38	47	5	10
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	36	35	18	11
	501–1000 €	36	49	6	9
	1001–1500 €	32	49	8	11
	1501–2000 €	41	44	3	12
	Üle 2000 €	51	38	7	4
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	34	48	8	10
	Rohked	27	44	29	0
	Mõõdukad	36	46	8	10
	Vähesed	34	50	5	11
	Mittetarbijad	55	36	1	8

Hinnangud alkoholiga seotud probleemide tõsidusele Eestis (% vastajatest)
Kodune vägivald

		Väga tõsine	Tõsine	Ei ole tõsine	Ei oska öelda
Keskmiselt		52	35	5	8
Regioon	Põhja-Eesti	52	34	4	10
	Kesk-Eesti	43	42	3	12
	Kirde-Eesti	64	33	2	1
	Lääne-Eesti	47	42	1	10
	Lõuna-Eesti	54	33	9	4
Rahvus	Eestlased	54	37	3	6
	Muu rahvus	47	32	9	12
Vanus	18–29-aastased	54	35	11	0
	30–49-aastased	54	32	3	11
	50–64-aastased	49	38	4	9
	65+ aastased	47	40	5	8
Sugu	Naised	64	26	4	6
	Mehed	39	46	5	10
Haridus	I ja II taseme haridus	44	39	9	8
	III taseme haridus	55	34	3	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	46	25	20	9
	501–1000 €	50	40	2	8
	1001–1500 €	52	33	5	10
	1501–2000 €	62	33	1	4
	Üle 2000 €	58	35	4	3
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	50	36	5	9
	Rohked	36	35	29	0
	Mõõdukad	50	39	3	8
	Vähesed	52	35	3	10
	Mittetarbijad	63	30	3	4

Hinnangud alkoholiga seotud probleemide tõsidusele Eestis (% vastajatest)
Isikuvastased kuriteod

		Väga tõsine	Tõsine	Ei ole tõsine	Ei oska öelda
Keskmiselt		42	41	8	9
Regioon	Põhja-Eesti	42	41	7	10
	Kesk-Eesti	33	47	4	16
	Kirde-Eesti	60	34	3	3
	Lääne-Eesti	38	43	7	12
	Lõuna-Eesti	39	38	15	8
Rahvus	Eestlased	42	42	8	8
	Muu rahvus	42	37	9	12
Vanus	18–29-aastased	51	24	22	3
	30–49-aastased	42	43	5	10
	50–64-aastased	41	41	6	12
	65+ aastased	33	53	4	10
Sugu	Naised	51	35	5	9
	Mehed	33	47	11	9
Haridus	I ja II taseme haridus	36	43	14	7
	III taseme haridus	46	39	5	10
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	47	26	18	9
	501–1000 €	40	46	4	10
	1001–1500 €	35	44	11	10
	1501–2000 €	53	35	4	8
	Üle 2000 €	52	29	15	4
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	40	42	8	10
	Rohked	31	35	33	1
	Möödukad	41	40	9	10
	Vähesed	41	44	4	11
	Mittetarbijad	54	32	8	6

Hinnangud alkoholiga seotud probleemide tõsidusele Eestis (% vastajatest)
Alkoholijoobes sõiduki juhtimine

		Väga tõsine	Tõsine	Ei ole tõsine	Ei oska öelda
Keskmiselt		54	32	8	6
Regioon	Põhja-Eesti	57	30	6	7
	Kesk-Eesti	58	30	3	9
	Kirde-Eesti	58	35	6	1
	Lääne-Eesti	47	44	2	7
	Lõuna-Eesti	51	30	16	3
Rahvus	Eestlased	55	34	7	4
	Muu rahvus	53	28	10	9
Vanus	18–29-aastased	65	15	20	0
	30–49-aastased	52	32	6	10
	50–64-aastased	54	38	4	4
	65+ aastased	50	39	7	4
Sugu	Naised	61	26	7	6
	Mehed	48	38	8	6
Haridus	I ja II taseme haridus	46	35	12	7
	III taseme haridus	58	31	6	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	50	27	19	4
	501–1000 €	56	33	5	6
	1001–1500 €	48	36	9	7
	1501–2000 €	59	34	3	4
	Üle 2000 €	71	20	8	1
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	53	33	9	5
	Rohked	38	30	31	1
	Möödukad	56	33	8	3
	Vähesed	52	34	6	8
	Mittetarbijad	67	26	1	6

Hinnangud alkoholiga seotud probleemide tõsidusele Eestis (% vastajatest)

Avaliku korra rikkumised

		Väga tõsine	Tõsine	Ei ole tõsine	Ei oska öelda
Keskmiselt		34	42	16	8
Regioon	Põhja-Eesti	37	39	15	9
	Kesk-Eesti	35	42	9	14
	Kirde-Eesti	42	46	11	1
	Lääne-Eesti	22	58	12	8
	Lõuna-Eesti	30	37	25	8
Rahvus	Eestlased	33	47	13	7
	Muu rahvus	38	32	20	10
Vanus	18–29-aastased	59	24	17	0
	30–49-aastased	31	40	18	11
	50–64-aastased	29	48	14	9
	65+ aastased	26	55	11	8
Sugu	Naised	40	39	13	8
	Mehed	29	44	18	9
Haridus	I ja II taseme haridus	28	46	18	8
	III taseme haridus	38	40	14	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	31	34	29	6
	501–1000 €	33	48	11	8
	1001–1500 €	29	40	20	11
	1501–2000 €	37	39	15	9
	Üle 2000 €	59	31	9	1
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	32	42	17	9
	Rohked	22	42	35	1
	Möödukad	37	36	17	10
	Vähesed	32	45	14	9
	Mittetarbijad	45	43	8	4

Hinnangud alkoholiga seotud probleemide tõsidusele Eestis (% vastajatest)

Salaalkoholi ost-müük

		Väga tõsine	Tõsine	Ei ole tõsine	Ei oska öelda
Keskmiselt		11	22	32	35
Regioon	Põhja-Eesti	12	23	25	40
	Kesk-Eesti	14	17	40	29
	Kirde-Eesti	14	29	41	16
	Lääne-Eesti	9	21	31	39
	Lõuna-Eesti	9	19	38	34
Rahvus	Eestlased	8	23	33	36
	Muu rahvus	18	20	29	33
Vanus	18–29-aastased	18	16	46	20
	30–49-aastased	11	21	31	37
	50–64-aastased	10	24	29	37
	65+ aastased	8	27	24	41
Sugu	Naised	15	22	25	38
	Mehed	7	22	39	32
Haridus	I ja II taseme haridus	9	24	33	34
	III taseme haridus	12	21	31	36
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	18	19	33	30
	501–1000 €	15	22	31	32
	1001–1500 €	5	23	29	43
	1501–2000 €	9	22	39	30
	Üle 2000 €	7	20	33	40
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	10	21	32	37
	Rohked	4	14	65	17
	Möödukad	13	16	34	37
	Vähesed	10	26	25	39
	Mittetarbijad	18	25	30	27

Hinnangud alkoholiga seotud probleemide tõsidusele Eestis (% vastajatest)
Alkoholist põhjustatud probleemid töökohal (töölt puudumine, töökohustuste mittetäitmine jm)

		Väga tõsine	Tõsine	Ei ole tõsine	Ei oska öelda
Keskmiselt		10	33	30	27
Regioon	Põhja-Eesti	9	35	27	29
	Kesk-Eesti	16	22	34	28
	Kirde-Eesti	17	38	24	21
	Lääne-Eesti	10	26	32	32
	Lõuna-Eesti	9	34	35	22
Rahvus	Eestlased	9	34	31	26
	Muu rahvus	14	32	26	28
Vanus	18–29-aastased	4	51	37	8
	30–49-aastased	14	29	29	28
	50–64-aastased	11	31	27	31
	65+ aastased	8	29	28	35
Sugu	Naised	11	35	25	29
	Mehed	9	32	35	24
Haridus	I ja II taseme haridus	13	29	33	25
	III taseme haridus	9	35	28	28
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	19	28	32	21
	501–1000 €	10	34	28	28
	1001–1500 €	9	30	29	32
	1501–2000 €	9	35	34	22
	Üle 2000 €	7	43	33	17
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	9	33	31	27
	Rohked	3	31	57	9
	Möödukad	8	39	27	26
	Vähesed	11	29	29	31
	Mittetarbijad	16	37	23	24

Hinnangud alkoholiga seotud probleemide tõsidusele Eestis (% vastajatest)
Alkoholismist põhjustatud töötus ja asotsiaalsus

		Väga tõsine	Tõsine	Ei ole tõsine	Ei oska öelda
Keskmiselt		25	37	21	17
Regioon	Põhja-Eesti	25	36	21	18
	Kesk-Eesti	24	33	19	24
	Kirde-Eesti	35	38	13	14
	Lääne-Eesti	20	39	20	21
	Lõuna-Eesti	23	40	24	13
Rahvus	Eestlased	26	37	20	17
	Muu rahvus	23	35	23	19
Vanus	18–29-aastased	32	32	36	0
	30–49-aastased	26	35	20	19
	50–64-aastased	22	41	16	21
	65+ aastased	18	43	13	26
Sugu	Naised	29	39	17	15
	Mehed	20	35	25	20
Haridus	I ja II taseme haridus	26	32	24	18
	III taseme haridus	24	40	19	17
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	35	20	26	19
	501–1000 €	18	44	20	18
	1001–1500 €	26	38	15	21
	1501–2000 €	20	36	35	9
	Üle 2000 €	49	27	12	12
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	23	39	21	17
	Rohked	10	34	53	3
	Möödukad	18	49	18	15
	Vähesed	27	35	17	21
	Mittetarbijad	37	26	20	17

Hinnangud alkoholiga seotud probleemide tõsidusele Eestis (% vastajatest)
Alkoholist põhjustatud pereprobleemid

		Väga tõsine	Tõsine	Ei ole tõsine	Ei oska öelda
Keskmiselt		37	44	8	11
Regioon	Põhja-Eesti	37	44	7	12
	Kesk-Eesti	30	52	3	15
	Kirde-Eesti	48	46	5	1
	Lääne-Eesti	29	48	9	14
	Lõuna-Eesti	38	42	12	8
Rahvus	Eestlased	37	47	7	9
	Muu rahvus	38	37	11	14
Vanus	18–29-aastased	48	41	11	0
	30–49-aastased	39	42	6	13
	50–64-aastased	32	47	8	13
	65+ aastased	28	52	8	12
Sugu	Naised	49	36	6	9
	Mehed	24	53	10	13
Haridus	I ja II taseme haridus	34	44	11	11
	III taseme haridus	38	44	7	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	37	33	19	11
	501–1000 €	38	46	5	11
	1001–1500 €	32	46	9	13
	1501–2000 €	35	52	5	8
	Üle 2000 €	50	41	6	3
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	36	44	9	11
	Rohked	24	41	33	2
	Möödukad	36	45	7	12
	Vähesed	37	44	7	12
	Mittetarbijad	45	46	2	7

Hinnangud alkoholiga seotud probleemide tõsidusele Eestis (% vastajatest)
Laste ja noorte alkoholi tarbimine

		Väga tõsine	Tõsine	Ei ole tõsine	Ei oska öelda
Keskmiselt		30	41	15	14
Regioon	Põhja-Eesti	23	47	15	15
	Kesk-Eesti	38	36	9	17
	Kirde-Eesti	50	34	8	8
	Lääne-Eesti	23	42	14	21
	Lõuna-Eesti	34	33	22	11
Rahvus	Eestlased	30	41	15	14
	Muu rahvus	30	39	16	15
Vanus	18–29-aastased	27	46	22	5
	30–49-aastased	32	36	15	17
	50–64-aastased	30	44	13	13
	65+ aastased	28	42	12	18
Sugu	Naised	34	41	11	14
	Mehed	26	39	20	15
Haridus	I ja II taseme haridus	30	35	18	17
	III taseme haridus	30	43	14	13
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	38	25	22	15
	501–1000 €	31	44	12	13
	1001–1500 €	28	40	15	17
	1501–2000 €	29	35	20	16
	Üle 2000 €	22	58	15	5
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	28	41	17	14
	Rohked	18	34	46	2
	Möödukad	24	43	21	12
	Vähesed	32	41	9	18
	Mittetarbijad	42	39	7	12

Hinnangud alkoholiga seotud probleemide tõsidusele Eestis (% vastajatest)
Üldine sooviv hoiak alkoholi tarbimisse

		Väga tõsine	Tõsine	Ei ole tõsine	Ei oska öelda
Keskmiselt		23	33	28	16
Regioon	Põhja-Eesti	23	34	27	16
	Kesk-Eesti	22	32	20	26
	Kirde-Eesti	28	41	14	17
	Lääne-Eesti	16	38	31	15
	Lõuna-Eesti	24	27	37	12
Rahvus	Eestlased	24	36	27	13
	Muu rahvus	20	28	29	23
Vanus	18–29-aastased	35	20	45	0
	30–49-aastased	24	32	23	21
	50–64-aastased	19	40	26	15
	65+ aastased	14	38	25	23
Sugu	Naised	22	37	25	16
	Mehed	24	29	30	17
Haridus	I ja II taseme haridus	22	29	34	15
	III taseme haridus	23	35	25	17
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	24	31	28	17
	501–1000 €	20	33	31	16
	1001–1500 €	18	35	25	22
	1501–2000 €	25	35	30	10
	Üle 2000 €	50	25	17	8
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	21	34	29	16
	Rohked	12	28	59	1
	Möödukad	22	30	33	15
	Vähesed	21	37	23	19
	Mittetarbijad	35	30	18	17

Hinnangud alkoholiga seotud probleemide tõsidusele Eestis (% vastajatest)
Vähesed teadmised alkoholi tarbimise kahjulikkusest

		Väga tõsine	Tõsine	Ei ole tõsine	Ei oska öelda
Keskmiselt		21	36	29	14
Regioon	Põhja-Eesti	25	31	28	16
	Kesk-Eesti	14	42	23	21
	Kirde-Eesti	27	45	20	8
	Lääne-Eesti	12	42	32	14
	Lõuna-Eesti	16	36	36	12
Rahvus	Eestlased	18	39	29	14
	Muu rahvus	25	31	29	15
Vanus	18–29-aastased	17	29	54	0
	30–49-aastased	26	33	24	17
	50–64-aastased	18	43	22	17
	65+ aastased	14	39	28	19
Sugu	Naised	23	37	25	15
	Mehed	18	35	33	14
Haridus	I ja II taseme haridus	20	33	33	14
	III taseme haridus	21	37	27	15
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	19	37	31	13
	501–1000 €	19	37	30	14
	1001–1500 €	21	35	26	18
	1501–2000 €	21	35	32	12
	Üle 2000 €	25	38	28	9
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	21	35	30	14
	Rohked	20	18	58	4
	Möödukad	15	36	34	15
	Vähesed	24	37	24	15
	Mittetarbijad	20	42	23	15

Elanike hinnangud alkoholsete jookide müümisele tanklates
(% vastanutest)

		Jah	Ei peaks müüma	Ei oska öelda
Keskmiselt		25	65	10
Regioon	Põhja-Eesti	24	65	11
	Kesk-Eesti	27	64	9
	Kirde-Eesti	12	75	13
	Lääne-Eesti	26	61	13
	Lõuna-Eesti	31	62	7
Rahvus	Eestlased	22	68	10
	Muu rahvus	30	60	10
Vanus	18–29-aastased	47	53	0
	30–49-aastased	25	64	11
	50–64-aastased	17	68	15
	65+ aastased	12	78	10
Sugu	Naised	23	67	10
	Mehed	27	62	11
Haridus	I ja II taseme haridus	31	57	12
	III taseme haridus	22	69	9
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	34	50	16
	501–1000 €	27	61	12
	1001–1500 €	18	75	7
	1501–2000 €	27	67	6
	Üle 2000 €	18	72	10
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	27	62	11
	Rohked	63	29	8
	Möödukad	35	54	11
	Vähesed	16	73	11
	Mittetarbijad	11	81	8

Elanike hinnangud alkoholsete jookide müümisele spordivõistlustel (järg)
(% vastanutest)

		Jah	Ei peaks müüma	Ei oska öelda
Keskmiselt		16	77	7
Regioon	Põhja-Eesti	14	79	7
	Kesk-Eesti	17	76	7
	Kirde-Eesti	13	82	5
	Lääne-Eesti	16	80	4
	Lõuna-Eesti	22	69	9
Rahvus	Eestlased	17	75	8
	Muu rahvus	15	80	5
Vanus	18–29-aastased	36	59	5
	30–49-aastased	17	79	4
	50–64-aastased	11	77	12
	65+ aastased	4	89	7
Sugu	Naised	11	85	4
	Mehed	22	68	10
Haridus	I ja II taseme haridus	25	65	10
	III taseme haridus	13	82	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	23	71	6
	501–1000 €	11	81	8
	1001–1500 €	17	75	8
	1501–2000 €	14	82	4
	Üle 2000 €	38	60	2
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	17	76	7
	Rohked	50	33	17
	Möödukad	20	74	6
	Vähesed	10	84	6
	Mittetarbijad	14	82	4

Elanike hinnangud alkoholsete jookide müümisele kontsertidel, kultuuriüritustel (järg)
(% vastanutest)

		Jah	Ei peaks müüma	Ei oska öelda
Keskmiselt		45	37	18
Regioon	Põhja-Eesti	51	29	20
	Kesk-Eesti	44	46	10
	Kirde-Eesti	31	49	20
	Lääne-Eesti	38	48	14
	Lõuna-Eesti	45	38	17
Rahvus	Eestlased	45	39	16
	Muu rahvus	46	33	21
Vanus	18–29-aastased	71	17	12
	30–49-aastased	53	27	20
	50–64-aastased	31	50	19
	65+ aastased	21	62	17
Sugu	Naised	43	40	17
	Mehed	47	34	19
Haridus	I ja II taseme haridus	45	34	21
	III taseme haridus	46	38	16
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	40	35	25
	501–1000 €	37	44	19
	1001–1500 €	50	32	18
	1501–2000 €	57	26	17
	Üle 2000 €	58	37	5
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	50	32	18
	Rohked	81	12	7
	Möödukad	58	25	17
	Vähesed	39	40	21
	Mittetarbijad	19	67	14

Elanike hinnangud meetmetele alkoholitarbimise vähendamiseks
 Avalikel üritustel ja nende kajastamisel mitte propageerida alkoholi tarbimist (% vastanutest)

		Kindlasti	Võib-olla	Seda mitte	Ei oska öelda
Keskmiselt		61	26	6	7
Regioon	Põhja-Eesti	66	24	6	4
	Kesk-Eesti	66	27	2	5
	Kirde-Eesti	62	30	3	5
	Lääne-Eesti	59	20	12	9
	Lõuna-Eesti	51	32	6	11
Rahvus	Eestlased	60	28	7	5
	Muu rahvus	63	23	4	10
Vanus	18–29-aastased	50	31	8	11
	30–49-aastased	58	29	7	6
	50–64-aastased	66	25	4	5
	65+ aastased	77	16	3	4
Sugu	Naised	65	21	6	8
	Mehed	57	32	6	5
Haridus	I ja II taseme haridus	55	23	10	12
	III taseme haridus	64	28	4	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	64	14	2	20
	501–1000 €	68	22	5	5
	1001–1500 €	56	32	6	6
	1501–2000 €	43	41	12	4
	Üle 2000 €	62	29	6	3
Suhtumine alkoholitarbimise vähendamisse	Pooldajad	74	21	4	1
	Vastased	34	34	21	11
	Ükskõiksed, kahtlejad	39	39	5	17
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	60	26	7	7
	Rohked	38	29	6	27
	Möödukad	56	33	6	5
	Vähesed	66	22	7	5
	Mittetarbijad	68	26	1	5

Elanike hinnangud meetmetele alkoholitarbimise vähendamiseks (järg)
Tuleks teha rohkem saateid ja artikleid alkoholi kahjulikkusest (% vastanutest)

		Kindlasti	Võib-olla	Seda mitte	Ei oska öelda
Keskmiselt		33	47	11	9
Regioon	Põhja-Eesti	34	47	12	7
	Kesk-Eesti	30	59	5	6
	Kirde-Eesti	38	49	5	8
	Lääne-Eesti	37	36	14	13
	Lõuna-Eesti	28	48	11	13
Rahvus	Eestlased	32	45	15	8
	Muu rahvus	35	51	3	11
Vanus	18–29-aastased	23	42	18	17
	30–49-aastased	35	47	11	7
	50–64-aastased	33	50	9	8
	65+ aastased	39	49	6	6
Sugu	Naised	34	47	9	10
	Mehed	32	47	13	8
Haridus	I ja II taseme haridus	33	39	14	14
	III taseme haridus	33	51	9	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	35	37	5	23
	501–1000 €	34	51	8	7
	1001–1500 €	31	53	10	6
	1501–2000 €	30	37	22	11
	Üle 2000 €	34	43	18	5
Suhtumine alkoholitarbimise vähendamisse	Pooldajad	41	49	6	4
	Vastased	15	49	26	10
	Ükskõiksed, kahtlejad	20	43	15	22
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	32	49	10	9
	Rohked	18	36	19	27
	Möödukad	23	56	11	10
	Vähesed	40	46	8	6
	Mittetarbijad	40	40	14	6

Elanike hinnangud meetmetele alkoholitarbimise vähendamiseks (järg)

Tuleks edendada karskusliikumist (% vastanutest)

		Kindlasti	Võib-olla	Seda mitte	Ei oska öelda
Keskmiselt		31	37	20	12
Regioon	Põhja-Eesti	30	37	25	8
	Kesk-Eesti	26	35	27	12
	Kirde-Eesti	36	37	14	13
	Lääne-Eesti	33	42	13	12
	Lõuna-Eesti	30	39	14	17
Rahvus	Eestlased	32	37	21	10
	Muu rahvus	28	38	19	15
Vanus	18–29-aastased	42	18	29	11
	30–49-aastased	30	38	22	10
	50–64-aastased	27	44	16	13
	65+ aastased	29	47	11	13
Sugu	Naised	35	31	20	14
	Mehed	26	44	20	10
Haridus	I ja II taseme haridus	31	40	13	16
	III taseme haridus	31	36	24	9
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	31	34	10	25
	501–1000 €	26	43	21	10
	1001–1500 €	32	38	19	11
	1501–2000 €	34	30	27	9
	Üle 2000 €	50	26	18	6
Suhtumine alkoholitarbimise vähendamisse	Pooldajad	38	39	17	6
	Vastased	14	25	47	14
	Ükskõiksed, kahtlejad	19	40	15	26
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	26	39	23	12
	Rohked	10	31	30	29
	Möödukad	21	33	34	12
	Vähesed	32	44	15	9
	Mittetarbijad	58	31	4	7

Elanike hinnangud meetmetele alkoholitarbimise vähendamiseks (järg)

Alkoholi reklaami peaks veelgi piirama (% vastanutest)

		Kindlasti	Võib-olla	Seda mitte	Ei oska öelda
Keskmiselt		50	31	11	8
Regioon	Põhja-Eesti	51	34	9	6
	Kesk-Eesti	51	28	12	9
	Kirde-Eesti	55	35	5	5
	Lääne-Eesti	49	23	15	13
	Lõuna-Eesti	43	28	17	12
Rahvus	Eestlased	49	29	15	7
	Muu rahvus	53	33	3	11
Vanus	18–29-aastased	57	12	20	11
	30–49-aastased	43	39	11	7
	50–64-aastased	50	31	9	10
	65+ aastased	57	30	7	6
Sugu	Naised	53	28	9	10
	Mehed	46	33	14	7
Haridus	I ja II taseme haridus	44	32	10	14
	III taseme haridus	52	30	12	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	45	29	4	22
	501–1000 €	53	30	10	7
	1001–1500 €	48	35	11	6
	1501–2000 €	39	30	23	8
	Üle 2000 €	61	24	12	3
Suhtumine alkoholitarbimise vähendamisse	Pooldajad	59	30	8	3
	Vastased	29	30	29	12
	Ükskõiksed, kahtlejad	34	33	11	22
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	46	33	12	9
	Rohked	18	33	21	28
	Möödukad	47	29	16	8
	Vähesed	49	36	9	6
	Mittetarbijad	73	17	5	5

Elanike hinnangud meetmetele alkoholitarbimise vähendamiseks (järg)

Alkoholi reklaam tuleks ära keelata (% vastanutest)

		Kindlasti	Võib-olla	Seda mitte	Ei oska öelda
Keskmiselt		39	27	24	10
Regioon	Põhja-Eesti	40	27	24	9
	Kesk-Eesti	42	30	22	6
	Kirde-Eesti	49	31	15	5
	Lääne-Eesti	39	22	26	13
	Lõuna-Eesti	29	26	31	14
Rahvus	Eestlased	35	26	30	9
	Muu rahvus	47	28	13	12
Vanus	18–29-aastased	42	13	28	17
	30–49-aastased	32	35	26	7
	50–64-aastased	41	26	22	11
	65+ aastased	48	24	19	9
Sugu	Naised	39	31	19	11
	Mehed	39	22	30	9
Haridus	I ja II taseme haridus	33	27	22	18
	III taseme haridus	40	27	26	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	38	26	15	21
	501–1000 €	41	25	22	12
	1001–1500 €	38	29	25	8
	1501–2000 €	29	30	37	4
	Üle 2000 €	43	22	30	5
Suhtumine alkoholitarbimise vähendamisse	Pooldajad	44	31	19	6
	Vastased	24	17	48	11
	Ükskõiksed, kahtlejad	31	20	27	22
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	35	28	26	11
	Rohked	12	23	38	27
	Möödukad	40	18	33	9
	Vähesed	36	35	19	10
	Mittetarbijad	59	20	16	5

Elanike hinnangud meetmetele alkoholitarbimise vähendamiseks (järg)

Alkoholi müügikohti peaks vähendama (% vastanutest)

		Kindlasti	Võib-olla	Seda mitte	Ei oska öelda
Keskmiselt		26	35	30	9
Regioon	Põhja-Eesti	24	38	32	6
	Kesk-Eesti	26	31	35	8
	Kirde-Eesti	29	46	19	6
	Lääne-Eesti	26	28	34	12
	Lõuna-Eesti	30	28	29	13
Rahvus	Eestlased	29	35	29	7
	Muu rahvus	20	35	32	13
Vanus	18–29-aastased	31	18	40	11
	30–49-aastased	22	39	32	7
	50–64-aastased	26	39	24	11
	65+ aastased	32	36	25	7
Sugu	Naised	33	31	25	11
	Mehed	19	39	36	6
Haridus	I ja II taseme haridus	22	39	24	15
	III taseme haridus	28	33	33	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	25	33	19	23
	501–1000 €	23	33	36	8
	1001–1500 €	27	40	25	8
	1501–2000 €	34	31	31	4
	Üle 2000 €	25	40	31	4
Suhtumine alkoholitarbimise vähendamisse	Pooldajad	36	38	23	3
	Vastased	2	17	71	10
	Ükskõiksed, kahtlejad	11	36	30	23
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	24	34	33	9
	Rohked	10	25	39	26
	Möödukad	15	29	48	8
	Vähesed	32	39	22	7
	Mittetarbijad	40	39	15	6

Elanike hinnangud meetmetele alkoholitarbimise vähendamiseks (järg)

Alkoholimüügi aega peaks jaekauplustes lühendama (% vastanutest)

		Kindlasti	Võib-olla	Seda mitte	Ei oska öelda
Keskmiselt		19	28	41	12
Regioon	Põhja-Eesti	15	31	41	13
	Kesk-Eesti	21	25	45	9
	Kirde-Eesti	21	34	39	6
	Lääne-Eesti	25	21	45	9
	Lõuna-Eesti	23	27	36	14
Rahvus	Eestlased	23	28	39	10
	Muu rahvus	12	31	42	15
Vanus	18–29-aastased	22	21	34	23
	30–49-aastased	15	32	44	9
	50–64-aastased	19	25	47	9
	65+ aastased	28	35	26	11
Sugu	Naised	24	29	36	11
	Mehed	14	28	46	12
Haridus	I ja II taseme haridus	20	24	34	22
	III taseme haridus	19	31	43	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	21	20	33	26
	501–1000 €	20	28	41	11
	1001–1500 €	17	27	47	9
	1501–2000 €	17	39	40	4
	Üle 2000 €	20	33	32	15
Suhtumine alkoholitarbimise vähendamisse	Pooldajad	27	35	31	7
	Vastased	1	9	79	11
	Ükskõiksed, kahtlejad	6	20	49	25
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	16	28	45	11
	Rohked	8	14	48	30
	Möödukad	8	26	56	10
	Vähesed	22	32	37	9
	Mittetarbijad	36	32	18	14

Elanike hinnangud meetmetele alkoholitarbimise vähendamiseks (järg)
Alkoholimüügi aega peaks tootlustusasutustes lühendama (% vastanutest)

		Kindlasti	Võib-olla	Seda mitte	Ei oska öelda
Keskmiselt		15	25	48	12
Regioon	Põhja-Eesti	13	22	51	14
	Kesk-Eesti	11	23	56	10
	Kirde-Eesti	25	34	34	7
	Lääne-Eesti	13	25	52	10
	Lõuna-Eesti	19	24	42	15
Rahvus	Eestlased	16	24	49	11
	Muu rahvus	13	24	47	16
Vanus	18–29-aastased	19	15	43	23
	30–49-aastased	11	27	52	10
	50–64-aastased	16	22	50	12
	65+ aastased	23	32	36	9
Sugu	Naised	18	25	45	12
	Mehed	13	24	50	13
Haridus	I ja II taseme haridus	16	20	40	24
	III taseme haridus	15	27	51	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	22	17	33	28
	501–1000 €	15	23	50	12
	1001–1500 €	14	26	51	9
	1501–2000 €	12	37	46	5
	Üle 2000 €	17	16	50	17
Suhtumine alkoholitarbimise vähendamisse	Pooldajad	22	31	40	7
	Vastased	1	7	81	11
	Ükskõiksed, kahtlejad	4	17	54	25
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	12	24	52	12
	Rohked	4	15	51	30
	Möödukad	8	17	64	11
	Vähesed	17	29	44	10
	Mittetarbijad	33	29	24	14

Elanike hinnangud meetmetele alkoholitarbimise vähendamiseks (järg)

Alkoholiaktsiis peaks olema kõrgem ja alkohol kallim (% vastanutest)

		Kindlasti	Võib-olla	Seda mitte	Ei oska öelda
Keskmiselt		16	26	46	12
Regioon	Põhja-Eesti	16	24	49	11
	Kesk-Eesti	9	35	50	6
	Kirde-Eesti	15	28	46	11
	Lääne-Eesti	17	26	44	13
	Lõuna-Eesti	18	27	40	15
Rahvus	Eestlased	19	29	44	8
	Muu rahvus	10	21	50	19
Vanus	18–29-aastased	24	13	52	11
	30–49-aastased	14	30	45	11
	50–64-aastased	14	27	48	11
	65+ aastased	17	29	40	14
Sugu	Naised	15	30	41	14
	Mehed	17	22	51	10
Haridus	I ja II taseme haridus	21	22	40	17
	III taseme haridus	14	28	49	9
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	14	13	39	34
	501–1000 €	17	25	47	11
	1001–1500 €	12	33	46	9
	1501–2000 €	14	35	48	3
	Üle 2000 €	31	15	49	5
Suhtumine alkoholitarbimise vähendamisse	Pooldajad	23	32	38	7
	Vastased	2	9	78	11
	Ükskõiksed, kahtlejad	5	19	52	24
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	12	26	50	12
	Rohked	8	18	45	29
	Möödukad	7	18	66	9
	Vähesed	16	32	41	11
	Mittetarbijad	41	29	21	9

Elanike hinnangud meetmetele alkoholitarbimise vähendamiseks (järg)
 Alkoholijooibes inimesi peaks õigusrikkumiste korral rangemalt karistama (% vastanutest)

		Kindlasti	Võib-olla	Seda mitte	Ei oska öelda
Keskmiselt		64	23	6	7
Regioon	Põhja-Eesti	68	22	6	4
	Kesk-Eesti	62	27	5	6
	Kirde-Eesti	58	32	3	7
	Lääne-Eesti	62	25	3	10
	Lõuna-Eesti	60	17	11	12
Rahvus	Eestlased	61	23	10	6
	Muu rahvus	67	23	0	10
Vanus	18–29-aastased	76	0	13	11
	30–49-aastased	59	29	6	6
	50–64-aastased	63	26	5	6
	65+ aastased	63	27	3	7
Sugu	Naised	71	18	3	8
	Mehed	56	28	10	6
Haridus	I ja II taseme haridus	61	19	8	12
	III taseme haridus	65	25	6	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	53	21	4	22
	501–1000 €	64	23	7	6
	1001–1500 €	58	28	7	7
	1501–2000 €	72	18	8	2
	Üle 2000 €	77	14	7	2
Suhtumine alkoholitarbimise vähendamisse	Pooldajad	72	21	5	2
	Vastased	44	27	19	10
	Ükskõiksed, kahtlejad	50	27	4	19
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	61	24	8	7
	Rohked	27	23	23	27
	Möödukad	65	20	8	7
	Vähesed	64	27	5	4
	Mittetarbijad	78	15	1	6

Elanike hinnangud meetmetele alkoholitarbimise vähendamiseks (järg)
Tuleks suurendada järelevalvet alkoholi müügiga seotud õigusrikkumiste üle (% vastanutest)

		Kindlasti	Võib-olla	Seda mitte	Ei oska öelda
Keskmiselt		61	29	3	7
Regioon	Põhja-Eesti	57	34	3	6
	Kesk-Eesti	65	27	2	6
	Kirde-Eesti	53	41	2	4
	Lääne-Eesti	67	23	3	7
	Lõuna-Eesti	65	16	7	12
Rahvus	Eestlased	67	22	5	6
	Muu rahvus	50	41	0	9
Vanus	18–29-aastased	56	19	8	17
	30–49-aastased	57	34	4	5
	50–64-aastased	68	26	2	4
	65+ aastased	62	30	1	7
Sugu	Naised	63	26	3	8
	Mehed	58	32	4	6
Haridus	I ja II taseme haridus	53	30	3	14
	III taseme haridus	64	28	4	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	51	26	2	21
	501–1000 €	55	34	4	7
	1001–1500 €	59	30	5	6
	1501–2000 €	75	20	3	2
	Üle 2000 €	83	15	0	2
Suhtumine alkoholitarbimise vähendamisse	Pooldajad	65	30	2	3
	Vastased	44	33	14	9
	Ükskõiksed, kahtlejad	57	23	2	18
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	59	29	4	8
	Rohked	31	36	6	27
	Möödukad	59	32	4	5
	Vähesed	63	27	3	7
	Mittetarbijad	71	23	2	4

Elanike hinnangud meetmetele alkoholitarbimise vähendamiseks (järg)
 Noortele peaks selgitama alkoholi tarbimise negatiivseid tagajärgi (% vastanutest)

		Kindlasti	Võib-olla	Seda mitte	Ei oska öelda
Keskmiselt		68	25	1	6
Regioon	Põhja-Eesti	67	29	1	3
	Kesk-Eesti	73	21	1	5
	Kirde-Eesti	58	35	1	6
	Lääne-Eesti	71	22	2	5
	Lõuna-Eesti	72	16	1	11
Rahvus	Eestlased	74	20	2	4
	Muu rahvus	55	35	0	10
Vanus	18–29-aastased	62	27	0	11
	30–49-aastased	69	24	2	5
	50–64-aastased	71	24	1	4
	65+ aastased	66	29	1	4
Sugu	Naised	67	25	1	7
	Mehed	70	25	1	4
Haridus	I ja II taseme haridus	58	30	1	11
	III taseme haridus	73	23	1	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	55	23	1	21
	501–1000 €	65	29	1	5
	1001–1500 €	74	22	1	3
	1501–2000 €	77	20	1	2
	Üle 2000 €	72	26	0	2
Suhtumine alkoholitarbimise vähendamisse	Pooldajad	75	23	1	1
	Vastased	54	35	3	8
	Ükskõiksed, kahtlejad	56	26	1	17
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	68	25	1	6
	Rohked	59	12	3	26
	Möödukad	70	25	1	4
	Vähesed	69	27	1	3
	Mittetarbijad	68	27	1	4

Elanike hinnangud meetmetele alkoholitarbimise vähendamiseks (järg)

Noortele peaks looma rohkem vaba aja veetmise võimalusi (% vastanutest)

		Kindlasti	Võib-olla	Seda mitte	Ei oska öelda
Keskmiselt		74	18	2	6
Regioon	Põhja-Eesti	78	16	2	4
	Kesk-Eesti	68	24	3	5
	Kirde-Eesti	78	18	1	3
	Lääne-Eesti	74	16	2	8
	Lõuna-Eesti	64	23	2	11
Rahvus	Eestlased	73	21	2	4
	Muu rahvus	76	13	1	10
Vanus	18–29-aastased	68	21	0	11
	30–49-aastased	75	17	3	5
	50–64-aastased	76	17	2	5
	65+ aastased	73	21	2	4
Sugu	Naised	75	16	2	7
	Mehed	72	21	2	5
Haridus	I ja II taseme haridus	71	16	2	11
	III taseme haridus	76	19	2	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	67	12	1	20
	501–1000 €	76	17	2	5
	1001–1500 €	74	20	2	4
	1501–2000 €	68	25	4	3
	Üle 2000 €	76	21	2	1
Suhtumine alkoholitarbimise vähendamisse	Pooldajad	79	18	2	1
	Vastased	64	21	5	10
	Ükskõiksed, kahtlejad	66	16	1	17
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	74	18	2	6
	Rohked	38	27	4	31
	Möödukad	82	13	1	4
	Vähesed	75	19	2	4
	Mittetarbijad	72	23	2	3

Elanike hinnangud meetmetele alkoholitarbimise vähendamiseks (järg)

Inimesed ise peaks muutma oma suhtumist alkoholi tarbimisse ja olema teistele (sh lastele) paremaks eeskujuks (% vastanutest)

		Kindlasti	Võib-olla	Seda mitte	Ei oska öelda
Keskmiselt		76	17	1	6
Regioon	Põhja-Eesti	76	19	1	4
	Kesk-Eesti	75	20	1	4
	Kirde-Eesti	73	19	3	5
	Lääne-Eesti	83	11	1	5
	Lõuna-Eesti	74	13	2	11
Rahvus	Eestlased	80	15	1	4
	Muu rahvus	69	20	1	10
Vanus	18–29-aastased	83	6	0	11
	30–49-aastased	79	16	1	4
	50–64-aastased	73	19	2	6
	65+ aastased	71	24	0	5
Sugu	Naised	81	11	1	7
	Mehed	72	22	1	5
Haridus	I ja II taseme haridus	68	20	1	11
	III taseme haridus	81	15	1	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	67	12	1	20
	501–1000 €	74	18	2	6
	1001–1500 €	76	20	1	3
	1501–2000 €	82	15	1	2
	Üle 2000 €	88	10	1	1
Suhtumine alkoholitarbimise vähendamisse	Pooldajad	84	13	1	2
	Vastased	62	29	3	6
	Ükskõiksed, kahtlejad	63	18	1	18
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	75	18	1	6
	Rohked	56	11	2	31
	Möödukad	81	14	1	4
	Vähesed	74	22	1	3
	Mittetarbijad	86	10	0	4

Elanike hinnangud meetmetele alkoholitarbimise vähendamiseks (järg)

Mina ise peaksin vähendama oma alkoholitarbimist (% vastanutest)

		Kindlasti	Võib-olla	Seda mitte	Ei oska öelda
Keskmiselt		19	29	37	15
Regioon	Põhja-Eesti	18	32	36	14
	Kesk-Eesti	11	38	42	9
	Kirde-Eesti	23	31	35	11
	Lääne-Eesti	24	30	33	13
	Lõuna-Eesti	22	17	39	22
Rahvus	Eestlased	19	31	34	16
	Muu rahvus	21	25	40	14
Vanus	18–29-aastased	15	24	33	28
	30–49-aastased	24	32	33	11
	50–64-aastased	19	30	39	12
	65+ aastased	13	25	43	19
Sugu	Naised	15	28	43	14
	Mehed	24	30	30	16
Haridus	I ja II taseme haridus	25	24	27	24
	III taseme haridus	17	31	41	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	26	15	29	30
	501–1000 €	20	27	40	13
	1001–1500 €	17	31	43	9
	1501–2000 €	17	36	31	16
	Üle 2000 €	20	37	23	20
Suhtumine alkoholitarbimise vähendamisse	Pooldajad	24	28	35	13
	Vastased	15	22	57	6
	Ükskõiksed, kahtlejad	9	35	32	24
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	18	33	37	12
	Rohked	52	19	3	26
	Möödukad	21	42	31	6
	Vähesed	11	29	46	14
	Mittetarbijad	24	6	37	33

Elanike hinnangud meetmetele alkoholitarbimise vähendamiseks (järg)

Peaks olema rohkem sõltuvusravi võimalusi (% vastanutest)

		Kindlasti	Võib-olla	Seda mitte	Ei oska öelda
Keskmiselt		44	40	3	13
Regioon	Põhja-Eesti	46	41	2	11
	Kesk-Eesti	40	37	11	12
	Kirde-Eesti	48	41	2	9
	Lääne-Eesti	44	39	1	16
	Lõuna-Eesti	41	38	4	17
Rahvus	Eestlased	44	40	4	12
	Muu rahvus	45	38	2	15
Vanus	18–29-aastased	37	47	5	11
	30–49-aastased	50	36	3	11
	50–64-aastased	43	41	3	13
	65+ aastased	40	40	2	18
Sugu	Naised	50	34	2	14
	Mehed	38	46	4	12
Haridus	I ja II taseme haridus	44	40	1	15
	III taseme haridus	45	39	4	12
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	42	30	5	23
	501–1000 €	42	43	4	11
	1001–1500 €	43	44	1	12
	1501–2000 €	58	25	4	13
	Üle 2000 €	40	48	2	10
Suhtumine alkoholitarbimise vähendamisse	Pooldajad	50	41	2	7
	Vastased	26	46	13	15
	Ükskõiksed, kahtlejad	37	32	2	29
Alkoholitarbimine	Kõik alkoholitarbijad	42	41	4	13
	Rohked	19	45	4	32
	Möödukad	42	41	5	12
	Vähesed	46	40	3	11
	Mittetarbijad	58	31	1	10

Küsitletud kogumi iseloomustus (% , N=1026)

Regiooni järgi¹⁰:		Soo järgi:	
Põhja-Eesti	46	Naised	51
Kesk-Eesti	9	Mehed	49
Kirde-Eesti	10		
Lääne-Eesti	11	Netosissetuleku järgi	
Lõuna-Eesti	24	(leibkonnaliikme kohta kuus):	
		Kuni 500 €	12
Rahvuse järgi:		501–1000 €	42
Eestlased	67	1001–1500 €	25
Muu rahvus	33	1501–2000 €	13
		Üle 2000 €	8
Vanuse järgi:			
18–29-aastased	17		
30–49-aastased	40		
50–64-aastased	27		
65 ja enam aastat	16		

¹⁰ Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 2001. aasta määrusega nr 126 kinnitatud Eesti piirkondlike üksuste statistilise klassifikaatori 3. tasemel esitatud maakondade grupid:

Põhja-Eesti: Harju maakond (sh Tallinn)

Kesk-Eesti: Järva, Lääne-Viru ja Rapla maakond

Kirde-Eesti: Ida-Viru maakond

Lääne-Eesti: Hiiu, Lääne, Pärnu ja Saare maakond

Lõuna-Eesti: Jõgeva, Põlva, Tartu, Valga, Viljandi ja Võru maakond